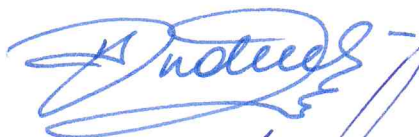

2017-02-28 Nr.

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 24 straipsniu ir Lietuvos banko Periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis, mes, AB „Energijos skirstymo operatorius“ generalinė direktorė Dalia Andrulionienė ir AB „Energijos skirstymo operatorius“ finansų ir administravimo tarnybos direktorius Augustas Dragūnas bei UAB „Verslo aptarnavimo centras“ Ataskaitų rengimo skyriaus vadovė Jelena Mordienė, veikianti pagal 2017 m. vasario 22 d. įsakymą Nr. IS17-20, patvirtiname, kad mūsų žiniomis, pateikiamos neauditotos AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2016 metų dvylikos mėnesių tarpinės finansinės ataskaitos, sudarytos pagal Europos Sąjungoje priimtus Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, atitinka tikrovę ir teisingai parodo AB „Energijos skirstymo operatorius“ turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius ir pinigų srautus, AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2016 metų dvylikos mėnesių tarpiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, AB „Energijos skirstymo operatorius“ būklė kartu su pagrindinių rizikų bei neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

AB „Energijos skirstymo operatorius“
Generalinė direktorė

Dalia Andrulionienė

AB „Energijos skirstymo operatorius“
Finansų ir administravimo
tarnybos direktorius

Augustas Dragūnas

UAB „Verslo aptarnavimo centras“
Ataskaitų rengimo skyriaus vadovė,
veikianti pagal 2017 m. vasario 22 d.
įsakymą Nr. IS17-20

Jelena Mordienė

2016

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“

2016 M. IV KETVIRČIO BEI 2016 M. 12 MĖNESIŲ BENDROVĖS TARPINĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS, PARENGTOS PAGAL TARPTAUTINIUS
FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS, PRIIMTUS TAIKYTI EUROPOS
SĄJUNGOJE
(NEAUDITUOTOS)

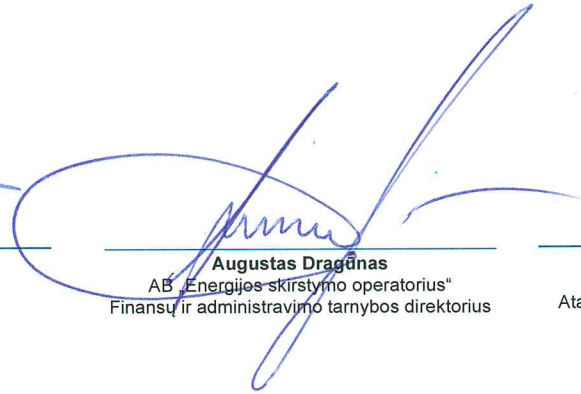
TURINYS

TARPINĖS FINANSINĖS ATSAKAITOS

Tarpinė finansinės padėties ataskaita	3
Tarpinė pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaita	4
Tarpinė nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	5
Tarpinė pinigų srautų ataskaita	6
Tarpinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	7-41

Tarpinės finansinės ataskaitas AB „Energijos skirstymo operatorius“ Generalinė direktorė, Finansų ir administravimo tarnybos direktorius, UAB Verslo aptarnavimo centras Ataskaitų rengimo skyriaus vadovė, veikianti pagal 2017.02.22 įsakymą Nr. IS17-20, patvirtino 2017 m. vasario 28d.:

Dalia Andrulionienė
AB „Energijos skirstymo operatorius“
Generalinė direktorė

Augustas Dragūnas
AB „Energijos skirstymo operatorius“
Finansų ir administravimo tarnybos direktorius

Jelena Mordienė
UAB Verslo aptarnavimo centras
Ataskaitų rengimo skyriaus vadovė, veikianti
pagal 20170222 įsakymą Nr. IS17-20

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
SUTRUMPINTA TARPINĖ FINANSINĖ INFORMACIJA
2016 m. birželio 30 d.

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

	Pasta- bos	2016-12-31	2015-12-31
TURTAS			
Ilgalaikis turtas			
Ilgalaikis materialusis turtas	4	1.020.541	921.797
Nematerialusis turtas	5	3.573	3.612
Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį turą		4	1.267
Investicijos į asocijuotas įmones	6	2.346	2.018
Atidėtas pelno mokesčio turtas		-	1.978
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	7	5.836	10.633
		1.032.300	941.305
Trumpalaikis turtas			
Atsargos	8	1.731	2.544
Prekybos ir kitos gautinos sumos	9	62.182	100.817
Išankstiniai apmokėjimai, ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos	10	6.311	5.497
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		-	1.604
P pinigai ir pinigų ekvivalentai	11	10.662	26.961
		80.886	137.423
Iš viso turto		1.113.186	1.078.728
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI			
Nuosavas kapitalas			
Įstatinis kapitalas	12	259.443	259.443
Perkainojimo rezervas	13	49.864	55.520
Įstatymų numatytas rezervas	13	25.910	25.910
Nepaskirstytasis pelnas		287.978	232.940
Iš viso nuosavo kapitalo		623.195	573.813
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Ilgalaikiai įsipareigojimai			
Paskolos	15	161.650	147.576
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	16	6.955	2.505
Ateinančių laikotarpių pajamos	17	113.543	117.569
Dotacijos ir subsidijos	18	20.477	21.384
Ilgalaikės išmokos darbuotojams		2.949	2.487
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai		3	51
		305.577	291.572
Trumpalaikiai įsipareigojimai			
Paskolos	15	57.431	99.409
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	19	87.924	89.871
Gauti avansai, sukaupti įsipareigojimai ir ateinančio laikotarpio pajamos	20	32.080	23.941
Mokėtinas pelno mokestis		6.979	122
		184.414	213.343
Iš viso įsipareigojimų		489.991	504.915
Iš viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų		1.113.186	1.078.728

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINĖ PELNO (NUOSTOLIŲ) IR KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d.**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

PELNO (NUOSTOLIŲ) IR KITŲ BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA

	Pasta- bos	2016 m.	2016 m. IV ketv.	2015 m.	2015 m. IV ketv.
Pajamos	21	645.545	169.657	631.872	168.360
Kitos pajamos		4.518	1.628	5.994	1.466
Elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimai		(384.634)	(102.656)	(373.848)	(103.795)
Gamtinių dujų ir perdavimo paslaugų pirkimų (sąnaudos)		(3.560)	(1.255)	(3.803)	(607)
Nusidėvėjimas ir amortizacija		(46.028)	(11.969)	(43.848)	(10.674)
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos	22	(47.131)	(13.319)	(56.090)	(15.403)
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos		(18.484)	(5.044)	(25.649)	(5.849)
Transporto sąnaudos		(4.540)	(1.147)	(4.775)	(1.252)
Telekomunikacijos ir IT paslaugos		(7.711)	(1.837)	(8.409)	(2.408)
Nuoma ir komunalinės paslaugos		(4.130)	(1.073)	(2.586)	(656)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	23	(9.300)	(6.809)	(3.006)	(1.153)
Kitos sąnaudos	24	(16.559)	(4.577)	(13.798)	(3.560)
Veiklos pelnas		107.986	21.599	102.054	24.469
Finansinės veiklos pajamos	25	1.335	656	1.057	360
Finansinės veiklos sąnaudos	25	(2.224)	(546)	(2.563)	(639)
Finansinės veiklos sąnaudos, grynąja verte		(889)	110	(1.506)	(279)
Asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių pelno dalis	6	328	328	(12)	(12)
Pelnas iš investicijos į bendrai valdomą įmonę perleidimo		-	-	32	32
Pelnas prieš apmokestinimą		107.425	22.037	100.568	24.210
Pelno mokesčiai	16	(14.923)	(1.949)	(15.090)	(3.909)
Grynasis pelnas		92.502	20.088	85.478	20.301
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos)					
Straipsniai, kurie nebus perklasifikuojami į pelną (nuostolius):					
Pelnas (nuostoliai) dėl ilgalaikio turto perkainavimo	4	-	-	521	(21)
Atidėtojo pelno mokesčio įtaka		-	-	(78)	3
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos)		-	-	443	(18)
Laikotarpio bendrasis pelnas		92.502	20.088	85.921	20.283
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis		894.630.333	894.630.333	894.630.333	894.630.333
Pelnas ir sąlyginis pelnas, priskirtinas Bendrovės akcininkams, tenkantis vienai akcijai (eurais)		0,103	0,022	0,096	0,023

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

	Pastabos	Įstatinis kapitalas	Perkainojimo rezervas	Įstatymų numatytas rezervas	Nepaskirstytas pelnas	Nuosavo kapitalo iš viso
Likutis 2015 m. sausio 1 d.		259.103	65.996	25.910	208.701	559.710
Bendrosios pajamos						
Laikotarpio grynas pelnas		-	-	-	85.478	85.478
Pelnas dėl ilgalaikio turto perkainojimo, atėmus atidėtojo pelno mokestį		-	443	-	-	443
Bendrųjų pajamų iš viso		-	443	-	85.478	85.921
Pervedimai į nepaskirstytą pelną (perkeltas nusidėvėjimas, atėmus atidėtojo pelno mokestį)		-	(10.919)	-	10.919	-
Dividendai	14	-	-	-	(72.162)	(72.162)
Akcijų nominalios vertės perskaičiavimo į eurus rezultatas		340	-	-	-	340
Kiti pasikeitimai		-	-	-	4	4
Likutis 2015 m. gruodžio 31 d.		259.443	55.520	25.910	232.940	573.813
Likutis 2016 m. sausio 1 d.		259.443	55.520	25.910	232.940	573.813
Bendrosios pajamos						
Laikotarpio grynas pelnas		-	-	-	92.502	92.502
Bendrųjų pajamų iš viso		-	-	-	92.502	92.502
Pervedimai į nepaskirstytą pelną (perkeltas nusidėvėjimas atėmus atidėtojo pelno mokestį)		-	(5.656)	-	5.656	-
Dividendai	14	-	-	-	(43.120)	(43.120)
Likutis 2016 m. gruodžio 31 d.		259.443	49.864	25.910	287.978	623.195

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

	Pastabos	2016 m.	2015 m.
Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
Grynasis pelnas		92.502	85.478
Atstatymai:			
Pelno mokesčio sąnaudos	16	14.923	15.090
Nusidėvėjimas ir amortizacija	4,5	47.358	45.215
Dotacijų amortizacija	18	(1.330)	(1.367)
Asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių (pelno) dalis	6	(328)	(12)
Parduoto ir nurašyto turto nuostoliai (pelnas)		3.545	2.398
Investicijų į dukterines ir bendrai valdomas įmones perleidimo nuostoliai		-	44
Investicinio turto tikrosios vertės padidėjimas		-	(49)
Ilgalaikio turto perkainavimas ir vertės sumažėjimo atstatymas		-	(184)
Galimo pardavimo finansinio turto vertės sumažėjimas		5.560	-
Finansinės veiklos (pajamos)	25	(1.335)	(1.057)
Finansinės veiklos sąnaudos	25	2.224	2.563
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:			
Prekybos ir kitos gautinos sumos		15.744	4.943
Atsargos, išankstiniai apmokėjimai, ateinančio laikotarpio sąnaudos ir sukauptos pajamos		(1.116)	(221)
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos, gauti avansai, sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos		2.433	(4.692)
Pinigų srautai iš veiklos		180.180	148.149
Sumokėtas pelno mokestis		(36)	(9.765)
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		180.144	138.384
Investicinės veiklos pinigų srautai			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo bei investicinio turto įsigijimas		(147.571)	(125.260)
Ilgalaikio materialiojo ir investicinio turto pardavimas		-	6.229
Dukterinių įmonių pardavimas		24.444	24.428
Investicijos į asocijuotas įmones (įsigijimas)		-	(474)
Investicijų į bendrai valdomas įmones perleidimas		-	131
Gautos dotacijos		424	8.494
(Suteiktos) paskolos		(25.146)	-
Susigrąžintos paskolos		23.845	96
Gauti dividendai		58	-
Gautos palūkanos		152	224
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(123.794)	(86.132)
Finansinės veiklos pinigų srautai			
Paskolų gavimas		71.500	133.500
Paskolų grąžinimas		(78.279)	(116.912)
Bendrovės akcininkams išmokėti dividendai		(43.008)	(72.003)
Sumokėtos palūkanos		(1.737)	(2.051)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(51.524)	(57.466)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas) padidėjimas		4.826	(5.214)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje (įskaitant sąskaitos perviršio likutį)	11	5.836	11.050
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje (įskaitant sąskaitos perviršio likutį)	11	10.662	5.836

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1 Bendroji informacija

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – Bendrovė) yra Lietuvos Respublikoje registruota akcinė bendrovė. Bendrovė Juridinių asmenų registre užregistruota 2015 m. gruodžio 11 d. Bendrovė veiklą pradėjo vykdyti nuo 2016 m. sausio 1 d. Bendrovės akcijos nuo 2016 m. sausio 17 d. įtrauktos į vertybinių popierių biržos NASDAQ OMX Vilnius oficialųjį prekybos sąrašą. Jos buveinės adresas yra:

Agonų g. 24,
 LT-03212 Vilnius,
 Lietuva.

Bendrovė buvo sukurta reorganizuojant AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ sujungimo būdu. Vadovaujantis 2015 m. gruodžio 3 d. AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ neeilinių visuotinių akcininkų susirinkimų sprendimais patvirtintomis reorganizavimo sąlygomis, 2015 m. gruodžio 31 d. buvo pasirašytas Perdavimo - priėmimo aktas. Šio akto pagrindu Bendrovė perėmė visą AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ turtą, teises ir pareigas. Bendrovės turto, teisių ir pareigų perėjimo momentas - 2015 m. gruodžio 31 d. 24 val.

Finansinių ataskaitų palyginamoji informacija už metus pasibaigusius 2015 m. gruodžio 31 d. parengta apjungiant AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ finansinių ataskaitų duomenis bei eliminavus tarpusavio sandorius ir jų likučius, kaip atskleista 32 pastaboje. Toliau šiose finansinėse ataskaitose pateikiant duomenis už metus, pasibaigusius 2015 m. gruodžio 31 d., vartojamas terminas „Bendrovė“ reiškia apjungtus AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“.

Pagrindinė Bendrovės veikla yra elektros energijos tiekimas ir skirstymas bei gamtinių dujų skirstymas.

2016 m. gruodžio 31 d. ir 2015 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcininkai buvo:

	2016 m. gruodžio 31 d.		2015 m. gruodžio 31 d.			
	AB „Energijos skirstymo operatorius“		AB LESTO		AB „Lietuvos dujos“	
	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis	Turimų akcijų skaičius	Nuosavybės dalis
„Lietuvos energija“, UAB	849.743.761	94,98%	570.066.682	94,39%	280.930.066	96,64%
Kiti akcininkai	44.886.572	5,02%	33.877.911	5,61%	9.755.674	3,36%
Iš viso	894.630.333	100%	603.944.593	100%	290.685.740	100%

2015 m. ir 2016 m. gruodžio 31 d. „Lietuvos energija“, UAB buvo Bendrovės patrunuojanti įmonė. 100 proc. „Lietuvos energija“, UAB akcijų priklauso Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kurią atstovauja LR finansų ministerija

Apskaičiuojant AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ akcijų keitimo į AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcijas santykį buvo remiamasi bendrovių akcijų vertėmis. AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ akcijos buvo keičiamos į AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcijas remiantis patvirtintomis reorganizavimo sąlygomis tokia tvarka:

- už vieną AB LESTO akciją buvo suteikiama 1,09206846 AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcija;
- už vieną AB „Lietuvos dujos“ akciją buvo suteikiama 0,80871354 AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcijos.

Visos Bendrovės akcijos yra paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos nominalas 0,29 eurų.

2016 m. gruodžio 31 d. Bendrovė neturėjo dukterinių įmonių. 2015 m. kovo 31 d. AB LESTO pardavė dukterinės įmonės UAB „Elektros tinklo paslaugos“, o 2015 m. balandžio 27 d. – dukterinės įmonės NT Valdos UAB paprastasias vardines akcijas. AB „Lietuvos dujos“ neturėjo dukterinių įmonių 2015 m. gruodžio 31 d.

2016 m. gruodžio 31 d. ir 2015 m. gruodžio 31 d. Bendrovės investicijas į asocijuotas įmones sudarė:

Asocijuota įmonė	Šalis	Įsigijimo metai	Bendrovės dalis (%)		Veiklos pobūdis
			2016 m. gruodžio 31 d.	2015 m. gruodžio 31 d.	
UAB Technologijų ir inovacijų centras	Lietuva	2013 m.	29,01%	29,01%	Informacinių technologijų ir telekomunikacijų bei kitos paslaugos akcininkams
UAB Verslo aptarnavimo centras	Lietuva	2014 m.	22,25%	22,25%	Klientų aptarnavimo, viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo, apskaitos ir personalo administravimo paslaugos

2016 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje dirbo 2.677 darbuotojai (2015 m. gruodžio 31 d. – 3.149 darbuotojai). Darbuotojų skaičiaus sumažėjimą nulėmė įvykdyta restruktūrizacija, kuri leido sumažinti etatų skaičių, taip pat nuo 2016 m. sausio 1 d. Bendrovės klientų aptarnavimo funkcijos (klientų aptarnavimo kanalų veiklos valdymą ir vystymą, klientų kreipinių valdymą, sąskaitybą ir įmokų surinkimą, įsiskolinimų valdymą, pranešimų klientams siuntimą, sutarčių parengimą ir administravimą, kitų palaikomųjų klientų aptarnavimo funkcijų vykdymą) ir nuo 2016 spalio 31 d. Bendrovės teisinių paslaugų funkcijos iškeltos į UAB Verslo aptarnavimo centras. Į UAB Verslo aptarnavimo centras nuo 2016 m. sausio 1 d. perėjo 240 darbuotojai.

Bendrovės veiklos reguliavimas

Bendrovės veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas, kiti norminiai aktai.

Bendrovė vykdo šias licencijuojamas veiklas:

- elektros energijos skirstymas;
- elektros energijos visuomeninis tiekimas;
- gamtinių dujų skirstymas.

Licencijas išduoda ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau - Komisija).

Komisija nustato elektros skirstymo paslaugos, elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos ir gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainų viršutines ribas.

1. Kainų viršutinių ribų nustatymas elektros energetikos sektoriuje:

Elektros energijos skirstymo paslaugos, elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainų viršutinės ribos yra nustatomos vadovaujantis Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. O3-3.

Elektros energijos skirstymo paslaugos ir visuomeninio tiekimo paslaugos kainų viršutinės ribos yra nustatomos 5 metų reguliavimo periodui (šiuo metu elektros energetikos sektoriui yra taikomas 2016 -2020 metų reguliavimo periodas) ir gali būti koreguojamos ne dažniau kaip du kartus per metus, kai yra esminių vieno ar kelių veiksnių, kuriais remiantis buvo nustatytos viršutinės kainų ribos, pokyčių, įskaitant esminį paslaugų apimtį, infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių (nuo rinkos dalyvio nepriklausančių) veiksnių pokytį.

2016 spalio 14 d. Komisija nustatė elektros energijos skirstymo paslaugos kainos viršutines ribas 2017 metams:

- skirstymo paslaugos vidutinės įtampos tinklais – 0,830 Euro centų/kWh be PVM (2016 m. – 1,000 Euro centų/kWh be PVM);
- skirstymo paslaugos žemos įtampos tinklais – 1,655 Euro centų/kWh be PVM (2016 m. – 1,766 Euro centų/kWh be PVM).

2016 spalio 14 d. Komisija nustatė elektros visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinę ribą 2017 metams:

- visuomeninio tiekimo paslaugos – 0,143 Euro centų/kWh be PVM (2016 m. – 0,165 Euro centų/kWh be PVM).

2016 m. gruodžio 16 d. Komisija nustatė visuomeninės kainos viršutinę ribą 2017 metams buitiniams vartotojams, perkantiems elektros energiją iš:

- vidutinės įtampos tinklų – 7,102 Euro centų/kWh be PVM, (2016 m. antrą pusmetį – 7,499 Euro centų/kWh be PVM);
- žemos įtampos tinklų – 9,088 Euro centų/kWh be PVM, (2016 m. antrą pusmetį – 9,530 Euro centų/kWh be PVM).

2. Kainų viršutinių ribų nustatymas gamtinių dujų sektoriuje:

Gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainodara yra reguliuojama Komisijos vadovaujantis Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367

Gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainų viršutinė riba yra nustatomos 5 metų reguliavimo periodui (šiuo metu gamtinių dujų sektoriuje yra taikomas 2014 – 2018 metų reguliavimo periodas) ir gali būti koreguojama kartą per metus pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) gamtinių dujų kainoms, mokesčiams, reguliuojamos paslaugos gamtinių dujų kiekiui, teisės aktų reikalavimams, gamtinių dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas ar nukrypęs nuo pagal Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodiką, patvirtintą Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367, nustatytų rodiklių.

2016 m. spalio 31 d. Komisija nustatė gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą 2017 metams:

- Gamtinių dujų skirstymo paslaugos – 7,25 Euro centų/MWh be PVM, (2016 m. – 7,92 Euro centų/MWh be PVM).

Finansinių ataskaitų patvirtinimas

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2017 m. vasario 28 d. Bendrovės akcininkai turi įstatyminę teisę patvirtinti šias ataskaitas arba nepatvirtinti jų ir reikalauti vadovybės parengti naujas finansines ataskaitas.

2 Apskaitos principai

Toliau pateikiami pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis buvo parengtos šios finansinės ataskaitos. Šie apskaitos principai buvo nuosekliai taikomi visiems ataskaitose pateiktiems laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

2.1 Finansinių ataskaitų rengimo pagrindai

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis istorinės įsigijimo savikainos samprata, išskyrus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įvertintas perkainota verte ir tam tikrą finansinį turtą, įvertintą tikrąja verte.

Šios finansinės ataskaitos yra pateiktos eurais ir visos sumos yra suapvalintos iki artimiausio tūkstančio (000 eurų), jei nenurodyta kitaip.

Bendrovės finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (toliau - ES).

Finansiniai Bendrovės metai sutampa su kalendoriniais metais.

Apskaitos principai, taikyti rengiant finansines ataskaitas yra tokie patys, kaip ir taikyti ankstesniais metais, išskyrus:

a) Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

2016 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos TFAS ir jų pakeitimus:

2012 m. Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2015 m. vasario 1 d. arba vėliau). Patobulinimai apima septynių standartų pataisas.

2-ojo TFAS pataisomis patikslintas „teisių suteikimo sąlygų“ apibrėžimas ir atskirai apibrėžtos „veiklos sąlygos“ bei „paslaugų teikimo sąlygos“. Pataisa taikoma mokėjimo akcijomis sandoriams, kurių suteikimo data yra 2014 m. liepos 1 d. arba vėlesnė.

3-ojo TFAS pataisomis patikslinta, kad (1) prievolė sumokėti neapibrėžtą atlygį, kuris atitinka finansinės priemonės apibrėžimą, klasifikuojama kaip finansinis įsipareigojimas arba nuosavybė remiantis 32-ajame TAS pateiktais sąvokų apibrėžimais ir kad (2) bet koks ne nuosavybės neapibrėžtasis atlygis – tiek finansinis, tiek nefinansinis – yra vertinamas tikrąja verte kiekvieną finansinių ataskaitų parengimo datą, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais. 3-ojo TFAS pataisos taikomos verslo jungimams, kurių įsigijimo data yra 2014 m. liepos 1 d. arba vėlesnė.

8-ojo TFAS pataisomis reikalaujama atskleisti (1) vadovybės sprendimus, susijusius su veiklos segmentų agregavimu, įskaitant segmentų, kurie buvo agreguoti, ir ekonominių rodiklių, kurie buvo vertinami nustatant, ar agreguoti segmentai turi panašias ekonomines charakteristikas, apibūdinimą ir (2) segmento turto sutikrinimą su ūkio subjekto turtu, jeigu ataskaitose pateikiamas segmento turtas.

Išvadų dėl 13-ojo TFAS pagrindas patikslintas siekiant išaiškinti, kad išbraukiant tam tikrus 39-ojo TAS straipsnius po 13-ojo TFAS paskelbimo nebuvo siekiama panaikinti galimybės vertinti trumpalaikes gautinas ir mokėtinas sumas sąskaitoje faktūroje nurodyta suma, jeigu diskontavimo poveikis yra nereikšmingas.

16-ojo TAS ir 38-ojo TAS pataisomis patikslintas bendrosios balansinės vertės ir sukaupto nusidėvėjimo traktavimas, kai ūkio subjektas naudoja perkainojimo modelį.

24-ojo TAS pataisomis reikalaujama kaip susijusią šalį nurodyti ūkio subjektą, kuris ataskaitas teikiančiam ūkio subjektui ar ataskaitas teikiančio ūkio subjekto patronuojančiai įmonei („vadovaujančiam ūkio subjektui“) teikia pagrindinių vadovaujančių darbuotojų paslaugas ir atskleisti sąnaudas, kurias vadovaujantis ūkio subjektas patyrė, teikdamas paslaugas ataskaitas teikiančiam ūkio subjektui.

Minėti patobulinimai neturėjo reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

„Tinkamų nusidėvėjimo ir amortizacijos metodų paaiškinimas“ – 16-ojo TAS ir 38-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau). Šia pataisa Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV) patikslino, kad pajamomis pagrįstų metodų taikymas turto nusidėvėjimui apskaičiuoti nėra tinkamas, nes pajamos, gaunamos iš veiklos, kuri apima turto naudojimą, paprastai atspindi kitus veiksmus nei turto ekonominės naudos sunaudojimą. Bendrovė taiko tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo ir amortizacijos skaičiavimo metodą, todėl šis paaiškinimas jai neturėjo įtakos.

„Nuosavybės metodo taikymas atskirose finansinėse ataskaitose“ – 27-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau). Pataisomis bus leidžiama ūkio subjektams taikyti nuosavybės metodą savo atskirose finansinėse ataskaitose apskaitant investicijas į dukterines įmones, bendras įmones ir asocijuotąsias įmones. Bendrovė neturi dukterinių įmonių ir jos ataskaitos nėra laikomos atskirosiomis, todėl šis pakeitimas nėra aktualus bendrovės investicijų į asocijuotas įmones apskaitai.

2014 m. Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau). Patobulinimai apima keturių standartų pataisas. 5-ojo TFAS pataisomis patikslinta, kad pardavimo būdo pasikeitimas (perklasifikavimas iš „skirto parduoti“ į „skirtą paskirstyti“ arba atvirkščiai) nėra pardavimo ar paskirstymo plano pasikeitimas ir kaip toks neturi būti apskaitytas. 7-ojo TFAS pataisomis pateiktos gairės, skirtos padėti vadovybei nustatyti, ar susitarimo sąlygos dėl perduoto finansinio turto aptarnavimo gali būti traktuojamos kaip tolesnis ryšys pagal 7-ąjį TFAS reikalaujamas atskleisti informacijos tikslams. Šiomis pataisomis taip pat patikslinta, kad 7-ajame TFAS numatyti užskaitos atskleidimo reikalavimai nėra konkrečiai taikomi visiems tarpiniams laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai to reikalauja 34-asis TAS. Minėti patobulinimai neturėjo reikšmingos įtakos Bendrovės finansinėms ataskaitoms.

„Informacijos atskleidimo iniciatyva“ – 1-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau). Standarto pataisomis patikslinta reikšmingumo sąvoka ir paaiškinta, kad ūkio subjektas neturi specialiai atskleisti informacijos, kurios reikalauja TFAS, jei informacija, susijusi su atskleidimu, nėra reikšminga, net jei TFAS numatyti konkrečių reikalavimų sąrašas arba jie apibūdinti kaip minimalūs reikalavimai. Standarte pateiktos naujos gairės dėl finansinėse ataskaitose pateikiamų tarpinių sumų, visų pirma tai, kad tokias tarpines sumas (a) turi sudaryti straipsnių eilutės, kuriose nurodytos pagal TFAS pripažintos ir įvertintos sumos; (b) būtina pateikti ir pavadinti taip, kad tarpines sumas sudarančios straipsnių eilutės būtų aiškios ir suprantamos; (c) būtina pateikti nuosekliai visais laikotarpiais; ir kad (d) tokios tarpinės sumos neturi būti labiau išskirtos nei TFAS reikalaujamos pateikti tarpinės ir galutinės sumos. Bendrovė peržiūrėjo finansinių ataskaitų pateikimą atsižvelgdama į šių pataisų nuostatus.

Kiti standartai, pakeitimai ir išaiškinimai, įsigalioję finansiniams metams, prasidedantiems 2016 m. sausio 1 d., nėra aktualūs Bendrovei.

b) Dar neįsigalioję nauji standartai, pakeitimai ir išaiškinimai

Kiti nauji standartai, standartų pataisos ir aiškinimai, kurie taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d. arba vėliau, ir kurie nebuvo taikomi rengiant šias finansines ataskaitas, nurodyti toliau:

9-asis TFAS „Finansinės priemonės: klasifikavimas ir vertinimas“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau. Pagrindiniai naujajame standarte numatyti reikalavimai:

- Finansinių turtą reikalaujama suskirstyti į tris grupes pagal tai, kaip jis yra vertinamas: finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina; finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis; ir finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.
- Skolos priemonių klasifikavimas priklauso nuo ūkio subjekto finansinio turto valdymo verslo modelio ir ar sutartiniai pinigų srautai apima tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimus. Jeigu skolos priemonė laikoma sutartiniais pinigų srautams gauti, ji gali būti apskaitoma amortizuota savikaina, jeigu ji taip pat tenkina tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimą. Skolos priemonės, kurios tenkina tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimą ir kurios sudaro ūkio subjekto portfelio, kuriame pinigų srautams gauti skirtas turtas yra laikomas ir parduodamas, gali būti pripažįstamos finansiniu turtu, vertinamu tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis. Finansinis turtas, kuris neapima pinigų srautų, tenkinančių tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimų reikalavimą, turi būti vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais (pavyzdžiui, išvestinės finansinės priemonės). Įterptosios išvestinės finansinės priemonės nuo šiol neatskiriamos nuo finansinio turto, tačiau į jas atsižvelgiama vertinant, ar vykdomas tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimas.
- Investicijos į nuosavybės priemones visada vertinamos tikrąja verte. Tačiau vadovybė gali priimti neatšaukiamą sprendimą pripažinti tikrosios vertės pasikeitimą kitomis bendrosiomis pajamomis je, jeigu priemonė nėra skirta parduoti. Jeigu nuosavybės priemonė klasifikuojama kaip skirta parduoti, tikrosios vertės pasikeitimas pripažįstamas pelnu ar nuostoliais.
- Daugelis 39-jame TAS numatytų reikalavimų, susijusių su finansinių įsipareigojimų klasifikavimu ir vertinimu, buvo perkelti į 9-ąjį TFAS be pakeitimų. Pagrindinis pasikeitimas yra tas, kad ūkio subjektas kitų bendrųjų pajamų straipsnyje turės pateikti kredito rizikos, išskylančios dėl finansinių įsipareigojimų, klasifikuojamų kaip vertinamų tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais, pokyčių poveikį.
- 9-ajame TFAS nustatytas naujas vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo modelis – tikėtinų kredito nuostolių (TKN) modelis. Standarte numatytas trijų etapų metodas, grindžiamas finansinio turto kredito kokybės pokyčiu nuo pirminio pripažinimo momento. Praktikoje naujosios taisyklės reiškia, kad ūkio subjektai, apskaitoje pirmą kartą pripažindami finansinį turtą, kurio kredito kokybė nėra pablogėjusi, apskaitoje turės iš karto registruoti numatomus nuostolius, kurių suma lygi 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių sumai (prekybos gautinų sumų atveju, tikėtinų kredito nuostolių sumai už visą terminą). Tuo atveju, jeigu kredito rizika yra labai išaugusi, vertės sumažėjimas vertinamas nustatant tikėtinų kredito nuostolių sumą už visą terminą, o ne už 12 mėnesių. Modelyje numatyti procedūriniai supaprastinimai, apimantys lizingo ir prekybos gautinas sumas.
- Apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai buvo pakeisti, siekiant juos labiau suderinti su rizikos valdymu. Standarte numatyta galimybė ūkio subjektams pasirinkti, ar taikyti 9-ajame TFAS numatytus apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimus, ar toliau taikyti 39-ąjį TAS visoms apsidraudimo nuo rizikos priemonėms, nes dabartinis standartas šiuo metu neapima makro apsidraudimo sandorių apskaitos.

15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Naujame standarte pateiktas pagrindinis principas, kuriuo remiantis pajamos turi būti pripažįstamos sandorio kaina tuomet, kai prekės arba paslaugos perduodamos klientui. Komplexinės prekės ar paslaugos, kurias galima išskirti, turi būti pripažįstamos atskirai ir bet kokios nuolaidos ar lengvatos, taikomos sutarties kainai, paprastai turi būti priskiriamos atskiriems elementams. Jeigu atlygis yra skirtingas dėl tam tikrų priežasčių, turi būti pripažįstamos minimalios sumos, jeigu rizika, kad jos bus atstatytos, nėra reikšminga. Sąnaudos, patirtos siekiant užtikrinti sutarčių su klientais sudarymą, turi būti kapitalizuojamos ir amortizuojamos per sutarties naudos suvartojimo laikotarpį.

14-asis TFAS „Reguliuojamos atidėjinių sąskaitos“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2016 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintas Europos Sąjungos). Šiuo standartu leidžiama pirmą kartą standartus taikantiems ūkio subjektams toliau pripažinti sumas, susijusias su tarifų reguliavimu, pagal anksčiau taikytus BAP reikalavimus tuomet, kai pradėdami taikyti TFAS. Tačiau tam, kad būtų galima lengviau palyginti su ūkio subjektais, kurie jau taiko TFAS ir nepripažįsta tokių sumų, šis standartas reikalauja, kad tarifo reguliavimo įtaka būtų pateikiama atskirai nuo kitų straipsnių. Ūkio subjektas, kuris jau teikia pagal TFAS parengtas finansines ataskaitas, šio standarto negali taikyti.

16-asis TFAS „Nuoma“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintas Europos Sąjungos). Naujame standarte numatyti nuomos pripažinimo, vertinimo, pateikimo, informacijos atskleidimo principai. Pagal visas nuomos rūšis nuomininkas įgyja teisę naudoti turtą nuomos pradžioje ir, jeigu nuomos mokėjimai atliekami per tam tikrą laikotarpį, taip pat gauna finansavimą. Dėl to, 16-uoju TFAS panaikinamas nuomos skirstymas į veiklos nuomą arba finansinę nuomą, kaip to reikalaujama 17-ajame TAS, o vietoj to pateikiamas bendras nuomininko apskaitos modelis. Nuomininkai turi pripažinti: (a) visų nuomos rūšių, kurių laikotarpis ilgesnis nei 12 mėnesių, turtą ir įsipareigojimus, išskyrus atvejus, kai pagal nuomos sutartį perduodamo turto vertė yra nedidelė; (b) nuomos turto nusidėvėjimą atskirai nuo palūkanų už nuomos įsipareigojimus pelno (nuostolių) ataskaitoje. Į 16-ąjį TFAS iš esmės perkeliama 17-jame TAS apibrėžti nuomotojų apskaitos reikalavimai. Dėl šios priežasties nuomotojas toliau turi skirstyti nuomą į veiklos nuomą arba finansinę nuomą ir apskaitoje skirtingai registruoti šias dvi nuomos rūšis.

„Atidėjų mokesčių turto, skirto nerealizuotiems nuostoliams, pripažinimas“ – 12-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos). Standarto pataisomis patikslinami atidėjų mokesčių turto, skirto skolos priemonių nerealizuotiems nuostoliams, pripažinimo reikalavimai. Ūkio subjektas turės pripažinti atidėjų mokesčių turtą nerealizuotiems nuostoliams, kurie atsiranda diskontuojant skolos priemonių pinigų srautus taikant rinkos palūkanų normas, net ir tuo atveju, jeigu jis ketina laikyti skolos priemonę iki galiojimo pabaigos ir atgavus pagrindinę paskolos sumą nebus mokami jokie mokesčiai. Atidėjų mokesčių turto ekonominė nauda atsiranda dėl skolos priemonės turėtojo galimybių gauti pelną ateityje (diskonto išskleidimas) nemokant mokesčių už šį pelną.

„Informacijos atskleidimo iniciatyva“ – 7-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos). 7-ojo TAS pataisomis reikalaujama atskleisti iš finansinės veiklos atsirandančių įsipareigojimų pokyčių suderinimą.

„Pajamos pagal sutartis su klientais“ – 15-ojo TFAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos). Pataisomis nekeičiami pagrindiniai standarto principai, tačiau patikslinamas šių principų taikymas. Pataisomis patikslinama, kaip nustatyti veiklos įsipareigojimą (pasizadėjimas perduoti prekę ar paslaugą klientui) sutartyje; kaip nustatyti, ar įmonė yra savo sąskaita veikiantis subjektas (prekės ar paslaugos teikėjas) ar agentas (atsakingas už prekės ar paslaugos teikimo

organizavimą); ir kaip nustatyti, ar licencijos suteikimo pajamos turėtų būti pripažįstamos tam tikru momentu ar per tam tikrą laikotarpį. Be šių patikslinimų pataisose numatytos dvi papildomos išimtys, siekiant sumažinti sąnaudas ir sudėtingumą įmonei pirmą kartą taikant naująjį standartą.

„Mokėjimas akcijomis“ – 2-ojo TFAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos). Pataisos reiškia, kad teisių suteikimo sąlygos, priklausančios ne nuo rinkos veiklos rezultatų, turės tą patį poveikį mokėjimo akcijomis sandorių, kurie padengiami pinigais, vertinimui, kaip ir nuosavybės priemonėmis padengiamam atlygiui. Pataisomis taip pat patikslinamas sandorio su grynojo atsiskaitymo elementu klasifikavimas, kuomet ūkio subjektas atsisako išduoti tam tikrą nuosavybės priemonių dalį, kuri kitu atveju būtų išduota sandorio šaliai pasinaudojus teise (ar suteikus teisę) mainais už sandorio šalies mokestinės prievolės, susijusios su mokėjimu akcijomis, įvykdymą. Visi tokie susitarimai į apskaitą bus traukiami kaip padengiami nuosavybės priemonėmis. Galiausiai, pataisomis taip pat pateikiami šie pinigais padengiamų mokėjimo akcijomis sandorių, kurie modifikuojami taip, kad taptų padengiamais nuosavybės priemonėmis, apskaitos patikslinimai: (a) mokėjimas akcijomis vertinamas remiantis modifikavimo dieną galiojančia nuosavybės priemonių, suteiktų atliekant modifikavimą, tikrąja verte; (b) įvykdžius modifikavimą įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas; (c) nuosavybės priemonėmis padengiamas mokėjimas akcijomis pripažįstamas tokia apimtimi, kokia paslaugos buvo suteiktos iki modifikavimo įvykymo dienos; ir (d) skirtumas tarp modifikavimo dieną galiojančios įsipareigojimo balansinės vertės ir tą pačią dieną nuosavybėje pripažintos sumos nedelsiant pripažįstamas pelnu ar nuostoliais.

9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“ taikymas drauge su 4-uju TFAS „Draudimo sutartys“ – 4-ojo TFAS pataisos (taikomos, atsižvelgiant į pasirinktą metodą, metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, tiems ūkio subjektams, kurie pasirinko taikyti laikiną išimtį arba tuomet, kai ūkio subjektas pirmą kartą pradeda taikyti 9-ąjį TFAS, tiems ūkio subjektams, kurie pasirinko taikyti apdangalo (angl. *overlay*) metodą; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos). Pataisomis siekiama spręsti susirūpinimą keliančius klausimus dėl naujojo finansinių priemonių standarto (9-ojo TFAS) taikymo prieš pradėdant taikyti TASV rengiamą standartą, kuris pakeis 4-ąjį TFAS. Šie susirūpinimą keliantys klausimai apima laikinus ataskaitose pateikiamų rezultatų svyravimus. Pataisose pristatyti du metodai. (1) Standarto pataisos numato galimybę visoms įmonėms, kurios sudaro draudimo sutartis, kitose bendrosiose pajamose, o ne pelne ar nuostoliuose, pripažinti svyravimus, kurie galėtų atsirasti pradėjus taikyti 9-ąjį TFAS prieš tai, kai bus paskelbtas naujasis draudimo sutarčių standartas (apdangalo (angl. *overlay*) metodas). Be to, standarto pataisomis numatyta galimybė įmonėms, kurių didžiąją veiklos dalį sudaro draudimo veikla, taikyti pasirinktą laikiną 9-ojo TFAS taikymo išimtį iki 2021 m. 9-ojo TFAS taikymą atidedančios įmonės toliau taikys galiojantį finansinių priemonių standartą (39-ąjį TAS). 4-ojo TFAS pataisomis papildomos standarte jau numatytos pasirinkimo galimybės, kuriomis galima pasinaudoti sprendžiant su laikiniais svyravimais susijusius klausimus.

2014–2016 m. ciklo Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų metiniai patobulinimai (taikomi metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d. arba vėliau (12-ojo TFAS pakeitimai) arba 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau (1-ojo TFAS ir 28-ojo TAS pakeitimai); kol kas nepatvirtinti Europos Sąjungos). Patobulinimai apima tris standartus. Pataisomis patikslinama, kad 12-ajame TFAS aprašyti informacijos atskleidimo reikalavimai, išskyrus tuos, kurie numatyti B10–B16 straipsniuose, taikomi ūkio subjekto dalims kituose ūkio subjektuose, kurios priskiriamos skirtoms parduoti arba nutrauktai veiklai pagal 5-ąjį TFAS. 1-ojo TFAS pataisomis panaikinamos kai kurios trumpalaikės TFAS taikymo išimtys po to, kai šios trumpalaikės taikymo išimtys buvo panaudotos numatyti paskirčiai. 28-ojo TAS pataisomis patikslinama, kad rizikos kapitalo organizacijos ar panašūs ūkio subjektai kiekvienos investicijos atveju gali pasirinkti vertinti ūkio subjektus, į kuriuos investuoja, tikrąja verte. Pataisomis taip pat patikslinama, kad jeigu investuotojas, kuris nėra investicinis subjektas, turi asocijuotąją arba bendrą įmonę, kuri yra investicinis subjektas, investuotojas kiekvienos investicijos atveju atskirai gali pasirinkti toliau taikyti vertinimą tikrąja verte, kurį taiko investiciniu subjektu esanti asocijuotoji ar bendra įmonė, arba atstatyti vertinimą tikrąja verte tuomet, kai pradėdama taikyti nuosavybės metodus.

„Investicinio turto perkėlimas“ – 40-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos). Pataisomis patikslinama, kad perkėlimas į investicinį turtą arba iš jo gali būti atliekamas tik tada, kai pasikeičia turto naudojimo paskirtis. Šis pasikeitimas turi būti pagrįstas įrodymais: ketinimo pasikeitimas, pats savaime, nėra pakankamas įrodymas perkėlimui pagrįsti.

TFAAK 22-asis aiškinimas „Sandoriai užsienio valiuta ir avansinis mokėjimas“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintas Europos Sąjungos). Aiškinimas taikomas tuomet, kai ūkio subjektas sumoka arba gauna avansinį mokėjimą pagal sutartis, sudarytas užsienio valiuta. Aiškinimu patikslinama, kad sandorio data, t. y. data, kurią nustatomas valiutų kursas, yra data, kurią ūkio subjektas atlieka pirminį nepiniginio turto ar nepiniginio įsipareigojimo, atsiradusio dėl avansinio mokėjimo, pripažinimą. Tačiau ūkio subjektas turi priimti sprendimą tam, kad nustatytų, ar išankstinis mokėjimas yra piniginis ar nepiniginis turtas, ar įsipareigojimas pagal 21-ojo TAS, 32-ojo TAS gaires ir principų sistemą apskaitos standartams rengti.

Kiti paskelbti, bet dar neįsigalioję standartai ar jų patobulinimai, tikėtina, neturės reikšmingos įtakos Bendrovei.

2.2 Investicijos į asocijuotas įmones

Investicijos į asocijuotas įmones, kurioms Bendrovė daro reikšmingą įtaką, yra apskaitomos nuosavybės metodu, išskyrus atvejus, kai investicija įgyjama ir laikoma vien tam, kad būtų parduota artimiausiu laiku (ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo įsigijimo) ir vadovybė aktyviai ieško pirkėjo.

Vadovaujantis nuosavybės metodu, investicijos pradžioje pripažįstamos įsigijimo savikaina, o balansinė vertė didinama arba mažinama, atsižvelgiant į investuotojui tenkančią įsigytos įmonės pelno ar nuostolio dalį po įsigijimo.

Bendrovei tenkanti pelno ar nuostolio dalis po įsigijimo datos yra pripažįstama pelne (nuostolyje), o jai tenkantys kitų bendrųjų pajamų pasikeitimai po įsigijimo datos yra pripažįstami kitose bendrosiose pajamose, atitinkamai koreguojant investicijos balansinę vertę. Kai Bendrovei tenkanti asocijuotos įmonės nuostolių dalis lygi ar viršija jos turimą nuosavybės dalį asocijuotoje įmonėje, įskaitant visas užtikrinimo priemones negarantuotas gautinas sumas, Bendrovė toliau nepripažįsta nuostolių, nebent ji prisiėmė įsipareigojimus ar atliko mokėjimus asocijuotos įmonės vardu.

Kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo dieną Bendrovė įvertina, ar yra objektyvių įrodymų, kad investicijos į asocijuotą įmonę vertė sumažėjo. Jei tokių požymių yra, Bendrovė apskaičiuoja vertės sumažėjimo sumą, kurios dydis lygus asocijuotos įmonės atstatomosios ir balansinės vertės skirtumui ir pripažįsta šią sumą asocijuotų įmonių pelno (nuostolių) dalies straipsnyje bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.3 Segmentų atskleidimas

Informacija apie veiklos segmentus atskleidžiama vadovaujantis tuo pačiu metodu, kuris naudojamas teikiant informaciją ūkio subjekto pagrindiniam sprendimui priimančiam asmeniui. Pagrindinis sprendimas priimantis asmuo, kuris yra atsakingas už išteklių paskirstymą ir veiklos segmentų veiklos rezultatų įvertinimą, yra Valdyba, priimanti strateginius sprendimus.

Vadovybės vertinimu, Bendrovė turi du verslo segmentus - elektros energijos tiekimas ir skirstymas, bei dujų skirstymas. Bendrovė turi vieną geografinį segmentą – Lietuvos Respubliką. Pagrindinis sprendimas priimantis asmuo stebi rezultatus remdamasis finansinėmis ataskaitomis, kurios yra parengtos naudojant tuos pačius apskaitos principus kaip ir finansinėse ataskaitose pagal TFAS, t. y. informaciją apie pelną ar nuostolius, įskaitant nurodytas pajamas ir sąnaudas, turimą ir įsipareigojimus.

2.4 Nematerialusis turtas

(a) Kompiuterių programinė įranga

Įsigytos kompiuterių programinės įrangos licencijos kapitalizuojamos remiantis su konkrečios programinės įrangos įsigijimu ir parengimu naudojimui susijusiomis išlaidomis. Šios išlaidos amortizuojamos per jų įvertintą naudingo tarnavimo laikotarpį (3 metai).

(b) Kitas nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas, iš kurio Bendrovė tikisi gauti ekonominės naudos ateityje, apskaitomas įsigijimo savikaina, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo nuostolio suma. Amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per 3-4 metų įvertintą ekonominės naudos gavimo laikotarpį.

2.5 Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas apskaitomas perkainota verte, nustatyta remiantis periodiškai, (pakankamai reguliariais, kad būtų užtikrinta, jog balansinė vertė reikšmingai nesiskiria nuo tos, kuri būtų buvusi nustatyta remiantis tikrąja verte balanso dieną) nepriklausomų turto vertintojų atliktais vertinimais, ir sumažinta sukaupto nusidėvėjimo bei vertės sumažėjimo suma, išskyrus skirstomuosius dujotiekius ir jų įrenginius, dujų technologinę įrangą ir statinius, kurie apskaitomi savikainos metodu. Visas sukauptas nusidėvėjimas bei vertės sumažėjimas perkainojimo metu sudengiamas su bendrąja turto verte ir likusi suma koreguojama iki perkainotos turto vertės.

Ilgalaikio materialiojo turto grupėms, apskaitomoms savikainos metodu, iš ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertės yra atimamas sukauptas nusidėvėjimas ir sukaupti vertės sumažėjimo nuostoliai.

Pradinę ilgalaikio materialiojo turto vertę sudaro įsigijimo kaina, įskaitant negrąžinamus įsigijimo mokesčius ir visas tiesiogiai priskirtinas išlaidas, susijusias su turto parengimu jo numatytam naudojimui.

Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusi apskaitinės vertės padidėjimo suma yra pripažįstama kitose bendrosiose pajamose, o paskui didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Vėlesnio turto perkainojimo metu susidariusi apskaitinės turto vertės sumažėjimo suma, kuri padengia ankstesnius to paties turto vertės padidėjimus, pripažįstama kitose bendrosiose pajamose ir šia suma yra mažinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Visi kiti sumažėjimai apskaitomi pelno (nuostolių) dalyje. Vertės padidėjimas, kuris padengia ankstesnius vertės sumažėjimus, apskaitomas pelno (nuostolių) dalyje. Visos kitos ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusios apskaitinės vertės padidėjimo sumos yra pripažįstamos kitose bendrosiose pajamose, o paskui didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale. Kiekvienais metais skirtumas tarp perkainoto turto nusidėvėjimo, parodyto pelno (nuostolių) dalyje, bei nusidėvėjimo, apskaičiuoto remiantis turto pradine verte, perkeliama iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytąjį pelną, įvertinus atidėtojo pelno mokesčio poveikį.

Turto nusidėvėjimas apskaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą, nurašant turto perkainotą vertę iki likvidacinės vertės per šiuos nustatytus naudingo tarnavimo laikotarpius:

Pastatai	15 - 60 metų
<i>Įskaitant:</i>	
Pastatai inžinieriniai	50 metų
35 - 110 kV transformatorinių pastatų pastatai	35 metai
6-10 kV skirstomųjų punktų pastatai	35 metai
10/0.4 kV transformatorinių pastatai	35 metai
Ryšių ir valdymo sistemos pastatai	15-25 metai
Statiniai ir elektros tinklai	5 - 50 metų
<i>Įskaitant:</i>	
35 - 110 kV transformatorių pastatų el. įrenginiai (išskyrus pastatus)	30 metų
6-10 kV skirstomųjų punktų el. įrenginiai (išskyrus pastatus)	30 metų
10/0.4 kV galios transformatoriai	30 metų
35 kV kabelių ir oro linijos	40-45 metai
0.4 - 10 kV kabelių ir oro linijos	15 - 40 metų
35-110 kV galios transformatoriai	40 metų
Ryšių ir valdymo sistemos įranga (išskyrus pastatus)	5 - 45 metų
Hidrotechniniai įrenginiai ir statiniai	50-75 metai
Skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai	13-55 metai
Dujų technologinė įranga ir statiniai	18-36 metai
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	3 - 50 metų
Turto likvidacinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai reguliariai peržiūrimi ir, prireikus, tikslinami Bendrovėje nustatyta tvarka.	

Kai ilgalaikis materialusis turtas nurašomas arba kitaip perleidžiamas, jo įsigijimo vertė bei susijęs nusidėvėjimas toliau nebeapskaitomi finansinėse ataskaitose, o su tuo susijęs pelnas arba nuostolis apskaitomas pelno (nuostolių) dalyje. Pelnas arba nuostoliai, perleidus ilgalaikį

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d**

materialųjį turtą, yra apskaičiuojami iš gautų pajamų atimant parduoto turto likutinę vertę. Pardavus perkainotą turtą, atitinkama perkainojimo rezervo dalis perkeliama į nepaskirstytąjį pelną (nuostolius). Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto balansinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje Bendrovė iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta. Pakeistos dalies apskaitinės vertės pripažinimas finansinėse ataskaitose nutraukiamas. Visos kitos remonto ir eksploatacijos išlaidos yra apskaitomos to laikotarpio, kai jos buvo patirtos, pelne ar nuostoliuose.

Nebaigta statyba perkeliama į atitinkamas ilgalaikio materialiojo turto grupes tuomet, kai ji užbaigiama ir turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui.

Skolinimosi išlaidos, susijusios su turto, kurio parengimas naudojimui ilgai trunka (virš 1 metų), įsigijimu, statyba ar gamyba, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis.

2.6 Finansinis turtas

Bendrovė finansinį turtą skirsto į finansinį turtą, apskaitomą tikrąja verte per pelną (nuostolius), finansinį turtą, laikomą iki išpirkimo termino, suteiktas paskolas ir gautinas sumas ir galimą parduoti finansinį turtą. Finansinio turto pirkimai ir pardavimai apskaitoje registruojami sandorio dieną. Finansinis turtas, išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte per pelną (nuostolius), pradžioje apskaitomas tikrąja verte, pridedant sandorio sudarymo išlaidas.

(a) Paskolos ir gautinos sumos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas, kuriam nustatyti fiksuoti ar kitaip nustatomi mokėjimai ir kuris nekotiruojamas aktyvioje rinkoje. Jos pripažįstamos trumpalaikiu turtu, išskyrus tas paskolas ir gautinas sumas, kurių gražinimo terminas yra ilgesnis nei 12 mėnesių po finansinės padėties ataskaitos parengimo dienos; tokiu atveju paskolos ir gautinos sumos pripažįstamos ilgalaikiu turtu.

Paskolos ir gautinos sumos pradžioje apskaitomos įsigijimo savikaina (suteikto atlygio tikrąja verte), o vėliau - amortizuota verte, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą. Pelnas arba nuostolis pripažįstami pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje tada, kai toks turtas yra nurašomas, sumažėja jo vertė ar jis yra amortizuojamas.

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostolis pripažįstamas tuomet, kuomet yra objektyvių įrodymų, kad Bendrovė nesugebės susigrąžinti gautinų sumų iki nustatyto termino. Reikšmingi skolininko finansiniai sunkumai, tikimybė, kad skolininkas bankrutuos arba bus įvykdyta finansinė reorganizacija, taip pat mokėjimų nevykdymas ar uždelsimas – tai gautinų sumų vertės sumažėjimo požymiai. Turto apskaitinė vertė sumažinama, o nuostolių suma pripažįstama pelno (nuostolių) dalyje kitų sąnaudų straipsnyje. Kuomet gautina suma yra nebeatgautina, ji nurašoma mažinant vertės sumažėjimo sumą gautinoms sumoms. Anksčiau nurašytos, tačiau vėliau atgautos sumos apskaitomos pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos kitų sąnaudų straipsnyje.

(b) Galimas parduoti finansinis turtas

Galimas parduoti finansinis turtas yra neišvestinis finansinis turtas, kuris yra priskirtas prie galimo parduoti arba nėra klasifikuojamas kaip paskolos ir gautinos sumos, investicijos laikomos iki išpirkimo ar finansinis turtas vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolį). Galimą parduoti finansinį turtą ketinama laikyti neapibrėžtą laikotarpį.

Galimas parduoti finansinis turtas įsigijimo momentu apskaitomas tikrąja verte pridedant įsigijimo kaštus, vėliau perkainojamas tikrąja verte. Nerealizuotas pelnas ar nuostoliai, atsiradę dėl tikrosios vertės pokyčių, apskaitomi kaip kitos bendrosios pajamos, išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius ir užsienio valiutos keitimo rezultatą. Kai tokio turto pripažinimas nutraukiamas, visos kitose bendrosiose pajamos sukauptas perkainavimo rezultatas iškeliamas į pelną (nuostolį) bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas tada, kai baigiasi sutartinių teisių gauti pinigų srautus iš finansinio turto galiojimo terminas arba kai Bendrovė perduoda iš esmės visas finansinio turto nuosavybei būdingas rizikas rūšis ir naudą.

2.7 Atsargos

Atsargos apskaitomos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra mažesnė. Gamtinių dujų likučio savikaina nustatoma pagal svertinį vidurkį, o likusių atsargų savikaina nustatoma pagal FIFO metodą. Atsargų savikaina apima pirkimo kainą, mokesčius (išskyrus tuos, kurie vėliau Bendrovės susigrąžinami iš mokesčių institucijų), transportavimo, tvarkymo ir kitas išlaidas, tiesiogiai priskirtinas atsargų įsigijimui. Į savikainą neįeina skolinimosi išlaidos.

Grynoji galimo realizavimo vertė yra įvertinta pardavimo kaina, esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus pardavimo sąnaudas.

2.8 Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti

Ilgalaikis turtas klasifikuojamas kaip skirtas parduoti tuomet, kai jo apskaitinė vertė iš esmės bus atgauta iš pardavimo sandorio ir pardavimas yra laikomas labai tikėtinu. Ilgalaikis turtas, skirtas parduoti, apskaitomas žemesniąja iš apskaitinės vertės arba tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas.

2.9 Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus kasoje, indėlius iki pareikalavimo bankuose ir kitas trumpalaikes labai likvidžias investicijas, kurių terminas yra ne ilgesnis kaip trys mėnesiai.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigai ir pinigų ekvivalentai apima pinigus kasoje, indėlius einamosiose sąskaitose ir kitas trumpalaikes labai likvidžias investicijas, kurių terminas yra ne ilgesnis nei trys mėnesiai, bei banko sąskaitos kreditus (angl. *overdrafts*). Banko sąskaitos kreditai (*overdraft*) apskaitomi finansinės būklės ataskaitos trumpalaikių įsipareigojimų paskolų straipsnyje.

2.10 Prekybos skolos

Prekybos mokėtinos sumos yra sukaupiamos, kuomet kita šalis įvykdo savo įsipareigojimus pagal sutartį, ir pradžioje pripažįstamos tikraja verte, o vėliau amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

2.11 Paskolos

Paskolos pradžioje apskaitomos tikraja verte, atėmus patirtas sandorio išlaidas. Vėliau paskolos apskaitomos amortizuota savikaina. Bet koks skirtumas, susidaręs tarp pradžioje pripažintos sumos ir išpirkimo vertės, pripažįstamas pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje per skolinimosi laikotarpį, taikant apskaičiuotų palūkanų normos metodą.

Paskolos priskiriamos prie trumpalaikių įsipareigojimų, nebent Bendrovė turi besąlyginę teisę atidėti įsipareigojimo įvykdymą ne mažiau kaip 12 mėnesių po finansinės būklės ataskaitos parengimo dienos.

Skolinimosi išlaidos, susijusios su turto, kurio parengimas naudojimui ilgai (virš 1 metų) trunka, įsigijimu, statyba ar gamyba, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis. Kitos skolinimosi išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

2.12 Pelno mokestis

Pelno mokesčio sąnaudos už laikotarpį apima ataskaitinio laikotarpio pelno mokestį ir atidėtąjį pelno mokestį.

(a) Pelno mokestis

Ataskaitinių metų pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra apskaityti suma, kuri, tikimasi, bus atgauta arba sumokėta mokesčius administruojančiai institucijai. Skaičiuojant pelno mokestį yra naudojami mokesčių įstatymai ir mokesčio tarifai, kurie galioja finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Standartinis Lietuvos Respublikos įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas 2016 m. buvo 15 proc. (2015 m. –15 proc.).

(b) Atidėtas pelno mokestis

Atidėtas pelno mokestis apskaitomas balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokesstinės bazės. Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimai yra pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, kurie vėliau didins apmokestinamąjį pelną, o atidėtųjų mokesčių turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei laikini skirtumai yra susiję su prestižu (arba neigiamu prestižu), arba jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai neįtakoja nei apmokestinamojo, nei finansinio pelno ar nuostolio.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas finansinės būklės ataskaitos sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Bendrovė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti. Sumažinama iki sumos, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami tarpusavyje, kai jie yra susiję su mokesčiais, nustatytais tų pačių institucijų ir kuomet egzistuoja teisė padengti einamojo laikotarpio mokėtinus mokesčius grynąja verte.

(c) Pelno mokestis ir atidėtas pelno mokestis už ataskaitinį laikotarpį

Ataskaitinio laikotarpio ir atidėtieji mokesčiai turi būti pripažinti pajamomis ar sąnaudomis ir įtraukti į laikotarpio grynąjį pelną ar nuostolį, išskyrus atvejus, kai mokestis yra susijęs su sumomis, apskaitomomis per kitas bendrąsias pajamas, ir kai mokestis atsiranda iš sandorio ar įvykio, kuris pripažįstamas tiesiogiai nuosavybėje tą patį ar kitą laikotarpį.

2.13 Išmokos darbuotojams

(a) Socialinio draudimo sąnaudos

Bendrovė moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau - Fondas) už savo darbuotojus pagal nustatytų įmokų planą ir vadovaujantis šalies įstatymų reikalavimais. Nustatytų įmokų planas – tai planas, pagal kurį Bendrovė moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų darbu dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

(b) Išeitinės kompensacijos

Išeitinės išmokos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją dienos arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Bendrovė pripažįsta išeitines išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais pagal detalų oficialų darbo santykių nutraukimo planą ir pasirašytus susitarimus su darbuotojais be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išeitines išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru. Ilgalaikės išmokos yra pripažįstamos dabartine verte, taikant rinkos palūkanų normą.

(c) Išmokos darbuotojams išeinant į pensiją sulaukus pensinio amžiaus

Kiekvienam Bendrovės darbuotojui, išeinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus priklauso 2 mėnesių atlyginimų dydžio išmoka. Išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje ir atspindi uždirbtų tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną. Aprašytas ilgalaikis išmokų darbuotojams įsipareigojimas finansinės būklės

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

ataskaitos dieną yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Nustatytos ilgalaikės išmokos įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, naudojant palūkanų normas, nustatytas vyriausybės obligacijoms, kurios išreikštos tokia valiuta, kuria bus sumokėtos išmokos darbuotojams ir kurių terminas panašus į susijusio įsipareigojimo terminą.

2.14 Dotacijos

Dotacijos, susijusios su turtu

Valstybės suteiktos dotacijos pripažįstamos tikrąja verte, jeigu pagrįstai užtikrinama, kad dotacija bus gauta Bendrovė laikysis visų jai keliamų sąlygų. Valstybės dotacijos, susijusios su ilgalaikio materialiojo turto pirkimu, pripažįstamos finansinės būklės ataskaitoje ilgalaikių įsipareigojimų straipsnyje ir pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje per susijusio turto įvertintą naudingo tarnavimo laiką.

Ilgalaikio turto perkainojimo metu, dotacijos, susijusios su ilgalaikiu turtu, kuriam turto vertinimo metu buvo suformuotas vertės sumažėjimas apskaitytas per pelną (nuostolius), yra iš dalies nurašomos.

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Valstybės dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija. Šios dotacijos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitoje atėmus susijusias išlaidas.

2.15 Veiklos nuoma

(a) Veiklos nuoma - Bendrovė yra nuomininkas

Turto nuoma, kai nuomotojui lieka iš esmės visa rizika ir nuosavybės teikiama nauda, laikoma veiklos nuoma. Veiklos nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

(b) Veiklos nuoma - Bendrovė yra nuomotojas

Turto nuoma, pagal kurią visa su nuosavybe susijusi rizika ir teikiama nauda pasilieka nuomotojui, yra laikoma veiklos nuoma. Įmokos pagal veiklos nuomos sutartis yra apskaitomos kaip pajamos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

2.16 Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio Bendrovė turi teisinį įsipareigojimą ar neatšaukiamą pasižadėjimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominė nauda teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Kai Bendrovė tikisi, kad dalis ar visa atidėjinių suma bus kompensuota, pavyzdžiui, pagal draudimo sutartį, gautina kompensacija yra pripažįstama kaip atskiras turtas, bet tik tada, kai kompensavimas yra garantuotas. Su atidėjiniais susijusios išlaidos yra apskaitomos pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje grynąja verte, atsižvelgiant į kompensuojamas sumas. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimas, atidėjinio padidėjimas, atspindintis praėjusio laiko tarpą, yra apskaitomas kaip finansinės sąnaudos.

2.17 Pajamų pripažinimas

Pardavimo pajamas sudaro už Bendrovės įprastinės veiklos metu parduotas prekes ir suteiktas paslaugas gauto ar gautino atlygio tikroji vertė, atėmus pridėtinės vertės mokestį, grąžinimus ir nuolaidas.

Pardavimo pajamos pripažįstamos, kuomet pajamų suma gali būti patikimai įvertinta, tikėtina, kad Bendrovė ateityje gaus ekonominės naudos ir yra tenkinami tam tikri kriterijai, nustatyti kiekvienai Bendrovės veiklai, kaip aprašyta žemiau.

(a) Elektros energijos pardavimo pajamos

Elektros energijos pardavimo gyventojams pajamos per laikotarpį pripažįstamos tuomet, kai elektros energija yra patiekama ir už ją yra gautas apmokėjimas. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pardavimo pajamos yra sukaupiamos, siekiant apsaikyti patiektą, tačiau neapmokėtą elektros energiją.

Elektros energijos pardavimo įmonėms pajamos pripažįstamos tuomet, kai įvykdomas elektros energijos pardavimas, remiantis faktiniu elektros energijos suvartojimu, atsižvelgiant į skaitiklių rodmenis.

Elektros energijos pardavimo pajamos yra reguliuojamos.

(b) Gamtinių dujų skirstymo pajamos

Pajamos iš buitinių vartotojų už gamtinių dujų skirstymą pripažįstamos kas mėnesį, remiantis vartotojų pateiktais matavimo prietaisų parodomais arba, jei vartotojai nepateikė matavimo prietaisų parodymų, dujų kiekiais, apskaičiuotais pagal patvirtintą gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo metodiką (kaupimo principu).

Pajamos iš buitinių vartotojų pripažįstamos kas mėnesį, remiantis dujų kiekiais, apskaičiuotais pagal patvirtintą gamtinių dujų kiekių apskaičiavimo metodiką, t.y. apskaičiuojant pajamas yra įvertinti neatitikimai tarp buitinių vartotojų deklaruotų ir suvartotų dujų kiekių (kaupimo principas). Pajamos iš buitinių vartotojų nesudaro reikšmingos dujų skirstymo pajamų dalies

(c) Vartotojų prijungimo prie elektros tinklo pajamos

Mokesčiai gauti už naujų vartotojų, gamintojų prijungimą bei elektros tinklo objektų ar įrenginių perkėlimą ar rekonstrukciją pageidaujant vartotojui, gamintojui ar kitiems asmenims, gauti po 2009 m. liepos 1 d., pripažįstami pajamomis prijungus vartotoją.

Iki 2009 m. liepos 1 d. gauti aukščiau išvardinti mokesčiai apskaitomi kaip sukauptos ateinančių laikotarpių pajamos ir yra proporcingai pripažįstami pajamomis per naujai sukurto susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką. Susijusios sąnaudos, kurias sudaro ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertė bei kitos sąnaudos, buvo kapitalizuotos ir yra nudėvimos per nustatytą kapitalizuoto turto naudojimo laikotarpį.

(d) Pajamos už naujų vartotojų prijungimą prie Bendrovės gamtinių dujų skirstymo tinklo

Vartotojų sumokėtos įmokos už prijungimą prie Bendrovės dujų sistemos finansinės padėties ataskaitoje apskaitomos kaip atidėtosios pajamos ir pripažįstamos pajamomis per kapitalizuoto susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo laikotarpį. Šios pajamos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitoje kaip pardavimo pajamos.

(e) Paslaugų pardavimo pajamos

Paslaugų pardavimo pajamos pripažįstamos tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuomet buvo suteiktos paslaugos, atsižvelgiant į konkretaus sandorio įvykdymo lygį, įvertinamą pagal faktiškai suteiktas paslaugas, kaip visų teiktinų paslaugų procentinę dalį.

(f) Prekių pardavimo pajamos

Prekių pardavimo pajamos pripažįstamos tuomet, kai visa rizika, susijusi su prekių praradimu ar sugadinimu yra perduodama iš Bendrovės pirkėjui pagal standartizuotas pardavimo sąlygas (INCOTERMS), sutartas su pirkėju ir kai pajamų suma būti patikimai įvertinta, o susijusių gautinų sumų susigrąžinimas yra tikėtinas.

(g) Palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu (taikant efektyvios palūkanų normos metodą). Palūkanų pajamos apskaitomos kaip finansinės pajamos pelno (nuostolių) dalyje pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

(h) Dividendų pajamos

Dividendų pajamos pripažįstamos, kuomet nustatoma teisė gauti jų išmokėjimą.

2.18 Turto vertės sumažėjimas

(a) Finansinis turtas

Kiekvienų finansinių ataskaitų sudarymo datą Bendrovė įvertina finansinį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Finansinio turto vertė sumažėja tada, kai yra objektyvių požymių, tokių kaip vienas ar keli įvykiai, įvykę po finansinio turto pirminio pripažinimo, kurie turi įtakos įvertintiems finansinio turto ateities pinigų srautams. Vertės sumažėjimo požymių pavyzdžiu gali būti požymiai, kad skolininkas ar grupė skolininkų susiduria su reikšmingais finansiniais sunkumais, nemoka ar vėluoja mokėti palūkanas ar pagrindinę skolos sumą; tikimybė, kad jie bankrutuos ar bus vykdoma kita finansinė reorganizacija; akivaizdūs faktoriai, tokie kaip įsiskolinimų pokyčiai ar verslo sąlygų pokyčiai, sutampantys su finansinių įsipareigojimų nevykdymu, rodantys, jog egzistuoja įvertinamas būsimų pinigų srautų sumažėjimas. Finansinio turto, apskaitomo amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostolių suma yra skirtumas tarp finansinio turto apskaitinės vertės ir įvertintų ateities pinigų srautų dabartinės vertės, apskaičiuotos naudojant pirminio pripažinimo metu nustatytą apskaičiuotų palūkanų normą.

Viso finansinio turto apskaitinė vertė yra tiesiogiai sumažinama įvertintais vertės sumažėjimo nuostoliais, išskyrus prekybos gautinas sumas, kurių apskaitinė vertė yra sumažinama naudojant abejotinų gautinų sumų sąskaitą. Nuvertėjusios gautinos sumos yra nurašomos, kai jos yra įvertinamos kaip nebeatgautinos.

Jei po finansinių ataskaitų sudarymo datos įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių suma sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiais, kurie įvyko po įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo, tuomet šie anksčiau pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi bendrųjų pajamų ataskaitoje, bet taip, kad vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo atstatymo dieną turto apskaitinė vertė neviršytų amortizuotos savikainos, kuri būtų buvusi, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvę pripažinti.

(b) Nefinansinis turtas

Bendrovės nefinansinio turto vertės sumažėjimas yra įvertinamas tuomet, kai įvykiai ar aplinkybės parodo, kad turto vertė gali būti neatgautina. Kai apskaitinė vertė viršija turto atsiperkamąją vertę, vertės sumažėjimas apskaitomas pelne (nuostolyje). Atsiperkamoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo sąnaudas, arba naudojimo vertę, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė. Nustatant turto vertės sumažėjimą, turtas yra sugrupuojamas į mažiausias grupes, kurių atžvilgiu galima nustatyti atskirus pinigų srautus (pinigus kuriančius vienetus). Vertės sumažėjimo, apskaityto ankstesniais laikotarpiais, atstatymas apskaitomas, kai yra požymių, kad pripažinti nuostoliai dėl turto vertės sumažėjimo nebeegzistuoja ar reikšmingai sumažėjo. Atstatymas yra apskaitomas pelne (nuostolyje) tame pačiame straipsnyje, kuriame buvo apskaityti vertės sumažėjimo nuostoliai.

2.19 Dividendų paskirstymas

Dividendų paskirstymas Bendrovės akcininkams pripažįstamas įsipareigojimu Bendrovės finansinėse ataskaitose tuo laikotarpiu, kuomet dividendus patvirtina Bendrovės akcininkai.

2.20 Vienai akcijai tenkantis pelnas

Vienai akcijai tenkantis pagrindinis pelnas apskaičiuojamas, dalijant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų vardinių akcijų vidutinio svartinio vidurkio. Tuo atveju, kai akcijų skaičius pasikeičia, tačiau tai neįtakoja ekonominių resursų pasikeitimo, vidutinis svartinis

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d**

išleistų paprastųjų vardinių akcijų vidurkis pakoreguojamas proporcingai akcijų skaičiaus pasikeitimui taip, lyg šis pasikeitimas įvyko ankstesniojo pateikiamo laikotarpio pradžioje. Kadangi nėra jokių pelno (nuostolių) vienai akcijai mažinančių instrumentų, vienai akcijai tenkantis pagrindinis ir sumažintasis pelnas nesiskiria.

2.21 Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra aprašomi finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą duodantys išteklių bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėse ataskaitose nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22 Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos sudarymo datos

Visi po finansinės padėties ataskaitos sudarymo dienos įvykiai (koreguojantys įvykiai) yra apskaitomi finansinėse ataskaitose, jei jie susiję su ataskaitiniu laikotarpiu ir turi reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms. Visi įvykiai, kurie yra reikšmingi, tačiau nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami finansinių ataskaitų pastabose.

2.23 Tarpusavio užskaitos

Finansinis turtas ir įsipareigojimai sudengiami ir neto suma parodoma finansinės padėties ataskaitoje, kai yra teisinė galimybė užskaityti pripažintą sumą ir yra ketinimas atsiskaityti neto suma arba realizuoti turtą ir įsipareigojimus vienu metu. Įgyvendinama teisė nepriklauso nuo ateities įvykių ir teisiškai įgyvendinama ūkio subjekto ir visų sandorio šalių tiek įprastomis veiklos sąlygomis, tiek įsipareigojimų nevykdymo, nemokumo ar bankroto atveju.

2.24 Reguluojama veikla

Bendrovės pelningumas yra reguliuojamas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos tvirtinant paslaugų kainas ateinantiems metams. Kainų lygis priklauso nuo numatomų ateinančių metų sąnaudų, prognozuojamos teikiamų paslaugų apimtys, ankstesniais laikotarpiais uždirbto pelno nukrypimo nuo reguliuojamo dydžio ir kitų dalykų.

Faktinės per metus Bendrovės patirtos sąnaudos gali skirtis nuo prognozuojamų tvirtinant kainas, taip pat faktinė paslaugų apimtis gali skirtis nuo prognozuojamos. Tokiu būdu, Bendrovės faktinis pelnas gali nukrypti nuo reguliuojamo lygio, ir skirtumas turės įtakos ateities paslaugų kainoms.

Bendrovė nepripažįsta reguliuojamos veiklos turto ar įsipareigojimų, kurių paskirtis būtų išlyginti einamųjų metų pelną iki reguliuojamo lygio, jei šis skirtumas bus atgautas / grąžintas per paslaugų teikimą ateityje.

3 Reikšmingi apskaitiniai įvertinimai

Rengdama finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, Bendrovė daro tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumoms bei neapibrėžtumų atskleidimui.

Šiose finansinėse ataskaitose naudoti reikšmingi įvertinimai, apima:

NT Valdos, UAB pardavimas

2015 m. balandžio 27 d. AB LESTO pardavė „Lietuvos energija“, UAB, 1.692.666 vnt. paprastąsias vardines NT Valdos, UAB, akcijas, bendrai sudarančias 57,30 proc. NT Valdos, UAB įstatinio kapitalo. Akcijų pardavimo sutartyje numatyta, jog pardavimo kainą sudaro Bazinė pardavimo kaina ir Bazinės pardavimo kainos priedas, kuris bus sumokėtas iki 2019 m. kovo 31 d. Kainos priedo dydis priklauso nuo normalizuotos EBITDA dydžio, kurį pasieks NT Valdos 2018 m. Bendrovė finansinės padėties ataskaitoje „Kitas ilgalaikis finansinis turtas“ straipsnyje apskaitė pardavimo kainos priedą didžiausia verte 2015 m. gruodžio 31 d., kadangi, vadovybės vertinimu, maksimalūs finansiniai rodikliai, numatyti pardavimo sutartyje, bus pasiekti. Bendrovė 2016 m. gruodžio 31 d. apskaitė pardavimo kainos vertės sumažėjimą (7,9 pastabos), kadangi vadovybės vertinimu yra rizika, jog maksimalūs finansiniai rodikliai, numatyti pardavimo sutartyje, nebus pasiekti. Nustatydama tikėtiną 2018 m. normalizuotos EBITDA lygį, Bendrovė atsižvelgė į faktinius NT Valdos UAB veiklos rezultatus 2016 m, planus 2017 metams ir prognozuojamą Lietuvos BVP augimą.

Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas ir vertės sumažėjimas

2016 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų datai buvo atliktas Bendrovės turto tikrosios ir atsiperkamosios vertės patikrinimo testas remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu. Diskontuoti pinigų srautai buvo apskaičiuoti remiantis 2016 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų datai galiojančiais teisės aktais ir metodikomis, reglamentuojančiomis dujų skirstymo, elektros skirstymo ir tiekimo veiklas.

Testas buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2071 m. dujų verslo segmentui, nes dujų skirstymo veikla reglamentuojama remiantis ilgalaikio materialiojo turto reguliuojama baze, kurią didžiąja dalimi sudaro ilgo naudojimo (55 m.) turtas; po 2070 m. skaičiuotas tęstinis pinigų srautas. Elektros verslo segmentui priklausančio ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės patikrinimas 2016 m. gruodžio 31 d. buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2056 m., nes skirstymo veikla reglamentuojama remiantis ilgalaikio turto reguliuojama baze, kurią didžiąja dalimi sudaro ilgo naudojimo (40 m.) turtas – elektros linijos, Bendrovė nustatė, kad elektros ir dujų verslo segmentų ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė (kuri yra ir atsiperkamoji vertė įsigijimo savikaina vertinamam turtui) skiriasi nuo balansinės šio turto vertės ne daugiau kaip 5 procentais. Vadovybės vertinimu šis skirtumas nėra reikšmingas, ir Bendrovės vadovybė priėmė sprendimą neatlikti turto tikrosios vertės ir atsiperkamosios vertės korekcijų.

Naujų vartotojų prijungimo mokesčiai

Vartotojų sumokėtos įmokos, gautos už naujų vartotojų, gamintojų prijungimą prie Bendrovės elektros tinklų bei elektros tinklo objektų ar įrenginių perkėlimą ar rekonstrukciją pageidaujant vartotojui, gamintojui ar kitiems asmenims, gauti po 2009 m. liepos 1 d., pripažįstami pajamomis prijungus vartotoją.

Iki 2009 m. liepos 1 d. gauti aukščiau išvardinti mokesčiai apskaitomi kaip sukauptos ateinančių laikotarpių pajamos ir yra proporcingai pripažįstami pajamomis per naujai sukurto susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką. Susijusios sąnaudos, kurias sudaro ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo vertė bei kitos sąnaudos, buvo kapitalizuotos ir yra nudėvimos per nustatytą kapitalizuoto turto naudojimo laikotarpį.

Vartotojų sumokėtos įmokos už prijungimą prie Bendrovės dujų sistemos finansinės padėties ataskaitoje apskaitomos kaip sukauptos ateinančių laikotarpių pajamos ir pripažįstamos pajamomis per kapitalizuoto susijusio ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką. Šios pajamos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitoje kaip pardavimo pajamos.

Skirtingi apskaitos būdai, taikomi naujų vartotojų prijungimo įmokų prie elektros ir dujų sistemos apskaitai, taikomi atsižvelgiant į tai, kad skiriasi šių paslaugų kainodara:

- prijungimui prie elektros tinklo taikomas įkainis nustatomas remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktų ir reguliavimo institucijų patvirtintais įkainiais ir metodikomis, paslauga yra suteikta prijungus vartotoją prie elektros tinklo;
- nebuitiniams vartotojams prijungimui prie dujų sistemos taikomas įkainis nustatomas remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktų ir reguliavimo institucijų patvirtintais įkainiais ir metodikomis, tačiau vartotojo, prijungiančio naują gamtinių dujų sistemą, prijungimo sutartyje nustatomas minimalus nebuitinio vartotojo ar naują gamtinių dujų sistemą transportuojančių dujų kiekis ir pajėgumai, kuriems esant prijungtas naujas vartotojas ar naują gamtinių dujų sistemą nedidina kainos viršutinės ribos esantiems vartotojams, bei minimalių nebuitinio vartotojo ar gamtinių dujų sistemos transportuojančių dujų kiekių ir pajėgumų mokesčio apskaičiavimo tvarka ir mokėjimo periodiškumas, jeigu naujas vartotojas, prijungiantis naują gamtinių dujų sistemą, transportuoja mažesnius kiekius ar užsako mažesnius pajėgumus nei nustatyta naujo vartotojo prijungimo sutartyje. Tvirtindama prijungimo įkainius gamtinių dujų buitiniams vartotojams Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija vertina naujiems gamtinių dujų buitiniams vartotojams prijungti skirtų investicijų atsipirkimą per 20 metų laikotarpį ir įtaką gamtinių dujų skirstymo sistemos viršutinei ribai (investicijos neturi viršyti esamos kainų viršutinės ribos) tokiu pačiu principu kaip ir gamtinių dujų nebuitiniams vartotojams, bet ne individualiai vartotojų lygiu, o bendrai nustatydama bendrą prijungimo įkainį. Šiuo atveju nebuitiniam ir buitiniam vartotojui suteikiama paslauga yra tęstinė ir susijusi su sutartiniais įsipareigojimais bei ateities vartojimu, dėl ko pajamos yra išskaidomos per susijusio materialiojo turto nusidėvėjimo laikotarpį.

Elektros skaitiklių apskaita

Iki 2016 m. sausio 1 d. AB LESTO apskaitė elektros skaitiklius atsargose. Bendrovės vadovybė įvertino, kad elektros skaitikliai naudojami ilgą laiką, yra kontroliuojami Bendrovės ir individualiai stebimi, jų įsigijimo savikainą galima patikimai nustatyti, todėl vadovybė nusprendė perkelti elektros skaitiklius prie ilgalaikio materialiojo turto ir taikyti jiems 8 metų mokestinio nusidėvėjimo normatyvą. Šis pokytis yra apskaitinio įvertinimo keitimas, tad nuo 2016 m. sausio 1 d. elektros ir dujų skaitikliai yra apskaitomi ilgalaikio materialiojo turto grupėje „Kitas ilgalaikis materialusis turtas“.

Sukauptos pajamos

Iš gyventojų gautos pajamos pripažįstamos remiantis gautais mokėjimais. Dėl šios priežasties kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vadovybė apskaičiuoja ir sukaupia uždirbtų, bet dar gyventojų neapmokėtų pajamų sumą. Sukauptos pardavimo pajamos apskaičiuojamos, kaip gruodžio mėnesį gautų apmokėjimų už elektros energiją 1/3 dalis. Šis sukaupimas yra nustatytas remiantis Bendrovės istorine patirtimi bei vidutiniu vartotojų atsiskaitymo už elektros energiją periodu. Vadovybė apskaičiavo, kad daugelis gyventojų suvartotą elektros kiekį deklaruoja ir už jį sumoka 20 mėnesio dieną arba panašiu metu, tačiau elektros energija tiekama visą mėnesį (30 arba 31 dieną). Todėl per likusias 10 dienų suvartotas elektros energijos kiekis proporcingai apskaičiuojamas atsižvelgiant į visą per mėnesį į elektros energijos tiekimo tinklą patiektą elektros energiją (faktiškai žinomas kintamasis) bei per visą gruodžio mėnesį gyventojų deklaruotą elektros energijos kiekį ir dauginant skirtumą iš vidutinio 1 kWh tarifo (10 pastaba).

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai nustatyti remiantis vadovybės atliktais jų atgautinumo tikimybės ir terminų įvertinimais, susijusiais su sumomis, kurios nebus atgautos pagal pradžioje numatytus terminus.. Atgautinumo rodiklis priklauso nuo ekonominės situacijos bei veiksmų, kurių buvo imtasi, siekiant atgauti labai uždelstas gautinas sumas.

Bendrovės gautinos sumos, siekiant nustatyti jų vertę ir jos sumažėjimą, vertinamos bendrai panašių gautinų sumų grupėje. Bendrovė, atlikdama gautinų sumų vertės sumažėjimą bendrai, vadovaujasi istoriniais duomenimis apie panašių gautinų sumų grupėje įvykusius nuostolio įvykius. Bendrovė kasmet patikrina, ar bendram vertinimui taikomos atidėjimo normos atitinka istorinius gautinų sumų vertės sumažėjimo duomenis ir patvirtina bendrai vertinamų gautinų sumų atidėjimo normas kitiems metams. Bendrovės skaičiavimais yra vertinamos ir nepradelstos skolos, kurių tam tikras procentas tikėtina bus ateityje neatgautas. Išsamesnė informacija pateikiama 9 pastaboje.

Perdeklaruotos elektros energijos suvartojimas

Nuo 2015 m. bei nuo 2016 m. pradžios Bendrovė sumažino elektros energijos kainas, tačiau dalis gyventojų deklaruavo daugiau elektros energijos nei realiai suvartojo. Bendrovė įvertino perdeklaruotą sumą. Įvertintas skirtumas 2015 m. ir 2016 m. buvo apskaitytas kaip gauti avansai (20 pastaba).

4 Ilgalaikis materialusis turtas

Judėjimas Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose pateikiamas žemiau:

	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Skirstomieji dujotiekiai	Dujų technologinė įranga ir statiniai	Transporto priemonės	Kompiuterinė ir kita ryšių technika	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2014 m. gruodžio 31										
Įsigijimo savikaina	79	34.694	650.303	267.821	8.712	3.195	4.135	11.427	11.732	992.098
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(28)	(2.960)	(68.883)	(3.436)	(20)	(2.987)	(21)	-	(78.335)
Vertės sumažėjimas	-	-	-	(57.059)	(665)	-	-	-	-	(57.724)
2015 m. sausio 1 d. likutinė vertė	79	34.666	647.343	141.879	4.611	3.175	1.148	11.406	11.732	856.039
Įsigijimai	-	167	436	15	-	780	37	111	126.898	128.444
Perleidimai	-	(13.617)	(471)	-	-	(73)	(70)	(423)	(21)	(14.675)
Perkainojimas	-	705	-	-	-	-	-	-	-	705
Nurašymai	-	(14)	(2.586)	(2)	(2)	-	(2)	(14)	(43)	(2.663)
Perklasifikavimai tarp grupių, į nematerialųjį turtą, atsargas, turtą skirtą parduoti	-	(747)	109.517	9.018	515	23	8.034	(3.863)	(124.995)	(2.498)
Nusidėvėjimas	-	(2.699)	(31.327)	(4.244)	(457)	(1.388)	(1.670)	(1.770)	-	(43.555)
2015 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	79	18.461	722.912	146.666	4.667	2.517	7.477	5.447	13.571	921.797
2015 m. gruodžio 31										
Įsigijimo savikaina	79	20.364	756.315	276.809	9.187	3.836	11.527	6.980	13.571	1.098.668
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(1.903)	(33.403)	(76.571)	(3.875)	(1.319)	(4.050)	(1.533)	-	(122.654)
Vertės sumažėjimas	-	-	-	(53.572)	(645)	-	-	-	-	(54.217)
2016 m. sausio 1 d. likutinė vertė	79	18.461	722.912	146.666	4.667	2.517	7.477	5.447	13.571	921.797
Įsigijimai	-	106	554	7	-	1.247	326	462	143.927	146.629
Perleidimai	-	(1)	(169)	-	-	-	(16)	-	-	(186)
Nurašymai	-	(8)	(3.333)	(13)	(1)	-	(4)	(1)	-	(3.360)
Perklasifikavimai tarp grupių	-	687	114.039	12.887	1.225	-	743	1.876	(131.457)	-
Perklasifikavimas į (iš) atsargas (ų)	-	-	-	-	-	-	-	-	775	775
Nusidėvėjimas	-	(1.915)	(33.598)	(4.823)	(606)	(997)	(1.642)	(1.533)	-	(45.114)
2016 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	79	17.330	800.405	154.724	5.285	2.767	6.884	6.251	26.816	1.020.541
2016 m. gruodžio 31 d.										
Įsigijimo savikaina	79	21.084	866.233	228.998	9.728	5.070	12.481	9.314	26.816	1.179.803
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(3.754)	(65.828)	(23.969)	(3.836)	(2.303)	(5.597)	(3.063)	-	(108.350)
Vertės sumažėjimas	-	-	-	(50.305)	(607)	-	-	-	-	(50.912)
79	17.330	800.405	154.724	5.285	2.767	6.884	6.251	26.816	1.020.541	

Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte, išskyrus Skirstomuosius dujotiekius ir Dujų technologinę įrangą ir statinius, kurie apskaitomi įsigijimo savikainos metodu.

Statiniai ir mašinos apima objektus susijusius su elektros energijos skirstymu.

4 Ilgalaikis materialusis turtas (tęsinys)

Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto tikrosios ir atsiperkamosios verčių patikrinimas 2016 m.

Bendrovė, mažiausiai kartą per metus, įvertina, ar yra kokių nors požymių, kad ilgalaikio materialiojo turto, apskaitomo įsigijimo savikaina, apskaitinė vertė gali būti sumažėjusi ir kad ilgalaikio materialiojo turto, apskaitomo perkainota vertė gali reikšmingai skirtis nuo jo tikrosios vertės. Jei tokių požymių yra, Bendrovė atlieka vertės sumažėjimo testą ir turto perkainojimą.

2016 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų duomenys Bendrovė remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu patikrino turto vertes. Diskontuoti pinigų srautai buvo apskaičiuoti remiantis 2016 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų duomenimis galiojančiais teisės aktais ir metodikomis, reglamentuojančiomis gamtinių dujų ir elektros skirstymo bei elektros visuomeninio ir garantinio tiekimo veiklas:

- Komisijos 2015 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. O3-3 patvirtinta „Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodika“ ir vėlesniais pakeitimais (toliau – Elektros Metodika);
- Komisijos 2015 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. O3-507 patvirtintu „Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašu“ ir vėlesniais pakeitimais (toliau – Elektros Aprašas);
- Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 patvirtinta „Investicijų grąžos normos nustatymo metodika“ ir vėlesniais pakeitimais (toliau – WACC metodika);
- VKEKK 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 ir vėlesniais pakeitimais patvirtinta „Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika“ (toliau – Dujų Metodika);
- VKEKK 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-112 ir vėlesniais pakeitimais patvirtintu „Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašu“ (toliau – Dujų Aprašas);

Vadovybės vertinimu, Bendrovė turi du verslo segmentus - elektros energijos tiekimas ir skirstymas (toliau – elektros verslo segmentas), bei dujų skirstymas (toliau dujų verslo segmentas), todėl minėtų verslo segmentų turto vertės patikrinimai buvo atliekami atskirai.

Elektros verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto vertės patikrinimas 2016 m.

2014 m. gruodžio 31 d. būklei buvo atliktas AB „Lesto“ valdomo ilgalaikio materialiojo turto vertinimas. Turto tikroji vertė buvo nustatyta remiantis UAB „Ernst & Young Baltic“ parengta AB „Lesto“ ilgalaikio materialiojo turto vertinimo ataskaita. Vertinant ilgalaikį materialųjį turtą tikrąja verte buvo naudojami pajamų ir kaštų vertinimo metodai.

Elektros verslo segmentą sudaro ilgalaikis materialusis turtas, apskaitomas perkainota verte. Šio turto tikrosios vertės patikrinimas buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2056 m., nes skirstymo veikla reglamentuojama remiantis ilgalaikio turto reguliuojama baze, kurią pagrįsdamas sudaro ilgo naudojimo turtas – elektros linijos (40 m.). Prognozuodama pinigų srautus, Bendrovė naudojo šias pagrindines prielaidas:

Komisija, 2016 m. spalio 14 d. pažymoje nustatydamas 2017 m. elektros skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų grąžos normą lygią 4,94 proc. Ši norma naudojama nustatant investicijų grąžą 2017-2020 m. laikotarpiu, likusiam visu planuojamų pinigų srautų periodui taikoma 4,32 proc. investicijų grąžos norma (apskaičiuotas pagal viešai Komisijos tinklalapyje skelbiamus skaičiavimo duomenis);

diskontuojant pinigų srautus buvo naudota ikimokestinė 5,53 proc. diskonto norma;

Bendrovės veiklos sąnaudos 2017-2025 m. periodu planuojamos pagal patvirtintus Bendrovės ilgalaikius planus, nuo 2026 m. planuojami pokyčiai pagal vertinimo metu galiojančias vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kitimo projekcijas;

remiantis Elektros Aprašu nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamas skirstymo ir tiekimo veiklos kainas;

įvertinta, kad atskirais reguliavimo periodais dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Metodikoje);

investicijos nurodytos 2017-2020 m. pagal patvirtintą Bendrovės strategiją, 2021-2025 m. pagal patvirtintą 10-ies metų investicijų planą, o nuo 2026 proporcingai mažinamos, darant prielaidą kad iki 2055 metų, bus atstatytas visas šiuo metu susidėvėjęs ar per laikotarpį iki 2055 m. susidėvėsiantis technologinis turtas;

kapitalo kaštai (investicijų grąža ir ilgalaikio turto nusidėvėjimas) apskaičiuojami ir nustatant kitų reguliavimo periodų skirstymo paslaugų kainas įtraukiami remiantis Komisijos patvirtinto ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) modelio (toliau – Modelis) pagalba ir vadovaujantis Elektros Metodikos 7 punktu;

Bendrovė netraukė į vertinimą galimų palankių pinigų srautų iš vykstančių teisminių ginčų.

Įvertinus visas aukščiau nurodytas prielaidas ir atlikus turto tikrosios vertės patikrinimą, Bendrovė nustatė, kad elektros verslo segmento ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė (849 mln. eurų) 2016 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų duomenimis padidėtų nereikšmingai (iki 5 proc.) ir atsižvelgiant į tai Bendrovės vadovybė priėmė sprendimą neatlikti turto tikrosios vertės korekcijų.

Jautrumo analizė. Vadovaujantis 13 – ojo TFAS 93 straipsnio nuostatomis, 2016 m. Bendrovė atliko vertės sumažėjimo testo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams, remiantis tokiais scenarijais:

I jautrumo analizės scenarijus: Komisijai nustatant pajamų lygį nuo 2021 m. ir pritaikant 10 proc. mažesnę investicijų grąžos normą, lygią 3,89 proc., Bendrovės elektros verslo segmento pajamos prognozuojamu laikotarpiu sumažėtų 347 mln. eurų, o ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė sumažėtų iki 757 mln. eurų.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d**

II jautrumo analizės scenarijus: pasikeitus esamai reguliavimo aplinkai ir Komisijai panaikinus papildomo pelno gavimo galimybes dėl įmonės efektyvumo, Bendrovės elektros verslo segmento ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė sumažėtų iki 839 mln. eurų.

Dujų verslo segmento ilgalaikio materialiojo turto vertės patikrinimas 2016 m.

AB „Lietuvos dujos“ ilgalaikis materialusis turtas – skirstomieji dujotiekiai ir jų įrenginiai, dujų technologinė įranga ir statiniai apskaitoma savikainos metodu, o likusi turto dalis apskaitoma perkainota verte.

Dujų verslo segmentą sudaro ilgalaikis materialusis turtas, apskaitomas įsigijimo savikaina ir perkainota verte. Šio turto atsiperkamosios ir tikrosios vertės patikrinimas buvo atliktas planuojant pinigų srautus iki 2076 m. gamtinių dujų verslo segmentui, nes skirstymo veikla reglamentuojama remiantis ilgalaikio turto reguliuojama baze, kurią pagrindo sudaro ilgo naudojimo turtas – dujotiekiai (55 m.). Prognozuodama pinigų srautus, Bendrovė naudojo šias pagrindines prielaidas:

Komisija, nustatydamą 2014 – 2018 m. gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą, šiam laikotarpiui patvirtino investicijų grąžos normą lygią 7,09 proc. Ši norma naudojama nustatant investicijų grąžą planuojamu 2016-2018 m. pinigų srautų periodu. Nuo 2019 m. likusiam visu planuojamų pinigų srautų periodui (naujas reguliavimo laikotarpis) investicijų grąžos norma lygi 4,32 proc. (apskaičiuota pagal viešai Komisijos tinklalapyje skelbiamus skaičiavimo duomenis);

diskontuojant pinigų srautus buvo naudota ikimokestinė 5,53 proc. diskonto norma;

Bendrovės veiklos sąnaudos 2017-2025 m. periodu planuojamos pagal patvirtintus Bendrovės ilgalaikius planus, nuo 2026 m. planuojami pokyčiai pagal vertinimo metu galiojančias vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (VKI) ir darbo užmokesčio kitimo projekcijas;

remiantis Dujų Aprašų nuostatomis dalis Bendrovės patiriamų veiklos sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamas skirstymo ir tiekimo veiklos kainas;

įvertinta, kad atskirais reguliavimo periodais dėl planuojamo įmonės efektyvumo bus gautas papildomas pelnas (tokia galimybė yra numatyta Metodikoje);

investicijos nurodytos 2017-2020 m. pagal patvirtintą Bendrovės strategiją, 2021-2025 m. pagal patvirtintą 10-ies metų investicijų planą, o nuo 2026 m. iki 2071 m. išlaikomos buvusiame 2025 m. lygyje;

Įvertinus visas aukščiau nurodytas prielaidas ir atlikus turto vertės patikrinimą, Bendrovė nustatė, kad dujų verslo segmento ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė (171 mln. eurų) 2016 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų datai padidėtų nereikšmingai (iki 5 proc.) ir atsižvelgiant į tai Bendrovės vadovybė priėmė sprendimą neatlikti turto tikrosios vertės ir atsiperkamosios vertės korekcijų.

Jautrumo analizė. Vadovaujantis 13 – ojo TFAS 93 straipsnio nuostatomis, 2016 m. Bendrovė atliko vertės sumažėjimo testo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams, remiantis tokiais scenarijais:

I jautrumo analizės scenarijus: Komisijai nustatant pajamų lygį nuo 2019 m. dujų verslo segmentui ir pritaikant 10 proc. mažesnę investicijų grąžos normą, lygią 3,89 proc., Bendrovės dujų verslo segmento pajamos prognozuojamu laikotarpiu sumažėtų 46 mln. eurų, o ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė sumažėtų iki 169 mln. eurų.

II jautrumo analizės scenarijus: pasikeitus esamai reguliavimo aplinkai ir Komisijai panaikinus papildomo pelno gavimo galimybes dėl įmonės efektyvumo, Bendrovės dujų verslo segmento ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė nepakistų ir išliktų 171 mln. EUR.

Žemiau pateikiama informacija apie Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės paskirstymą 2016 m. gruodžio mėn. 31 d.

Bendrovė	1 lygis	2 lygis	3 lygis	Iš viso:
	Aktyviose rinkose kotiruojamos kainos	Kiti tiesiogiai arba netiesiogiai skelbiami rodikliai	Neskelbiami rodikliai	
Žemė	-	-	79	79
Pastatai	-	-	17.330	17.330
Statiniai ir įrenginiai	-	452	799.953	800.405
Transporto priemonės	-	1.039	1.687	2.726
Kitas materialusis turtas, Kompiuterinė ir kita ryšių technika	-	-	13.135	13.135
Nebaigta statyba	-	-	26.816	26.816
Tikroji vertė 2016 m. gruodžio 31 d.	-	1.491	859.000	860.491

Jei ilgalaikis materialusis turtas nebūtų buvęs perkainotas, Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės 2016 m. ir 2015 m. gruodžio 31 d. būtų buvusios tokios:

Bendrovė	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Transporto priemonės	Kompiuterinė, ryšių ir kita orgtechnika	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d.	109	34.976	958.370	2.919	12.382	6.329	26.816	1.041.901
2015 m. gruodžio 31 d.	109	39.690	890.593	2.555	14.116	5.588	12.308	964.959

Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto vertės patikrinimas 2015 m.

2015 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų datai Bendrovė remiantis diskontuotų pinigų srautų metodu patikrino ar ilgalaikio materialiojo turto, apskaitomo įsigijimo savikaina, atsiperkamoji vertė ir perkainota verte apskaitomo ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė reikšmingai nesiskiria nuo jų balansinių verčių. Diskontuoti pinigų srautai buvo apskaičiuoti remiantis 2015 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų datai galiojančiais teisės aktais ir metodikomis, reglamentuojančiomis skirstymo ir tiekimo veiklą.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Įvertinus visas prielaidas ir atlikus turto tikrosios vertės patikrinimą, Bendrovė nustatė, kad ilgalaikio materialaus turto balansinė vertė reikšmingai nesiskiria nuo jo tikrosios vertės / atsiperkamosios vertės.

Bendrovės elektros verslo segmento turtas (AB „Lesto“) paskutinį kartą buvo perkainotas 2014 m. gruodžio 31 d. Turto tikroji vertė buvo nustatyta remiantis UAB „Ernst & Young Baltic“ parengta AB „Lesto“ ilgalaikio materialiojo turto vertinimo ataskaita. Vertinant ilgalaikį materialųjį turtą tikrąja verte buvo naudojami pajamų ir kaštų vertinimo metodai. Dujų verslo segmento (AB „Lietuvos dujos“) pastatų perkainotos vertės nustatymas paskutinį kartą buvo atliktas 2015 m. gruodžio 31 d. pagal nepriklausomų turto vertintojų – Uždaroji akcinė bendrovė korporacija „Matininkai“ ir Uždaroji akcinė bendrovė „Ober - Haus“ nekilnojamas turtas – nustatytą vertę. Atliekant vertinimą buvo taikytas palyginamųjų kainų metodas.

Toliau pateikiama informacija apie 2015 m. atlikto perkainojimo rezultatus:

2015 m.	Pripažinta kitose bendrosiose pajamose kaip perkainojimo rezervas	Pripažinta (sąnaudomis)/sumažintos sąnaudos	Iš viso
Pastatai	521	184	705
Iš viso	521	184	705

Informacija apie pervertinto Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės paskirstymą pagal hierarchijos lygius pateikiama žemiau.

Tikrosios vertės hierarchija:

- 1 lygis – tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviosiose rinkose;
- 2 lygis – kiti duomenys nei kotiruojamos biržos kainos, naudojamos 1 lygmenyje; susiję su stebimu turtu ar įsipareigojimais, gaunami tiesiogiai (kaip kainos) arba netiesiogiai (nustatomi pagal kainas);
- 3 lygis – duomenys apie turtą arba įsipareigojimą, kurie nepagrįsti stebimos rinkos duomenimis (nestebimi duomenys).

Žemiau pateikiama informacija apie Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto tikrosios vertės paskirstymą 2015 m. gruodžio mėn. 31 d.

Bendrovė	1 lygis	2 lygis	3 lygis	Iš viso:
	Aktyviosiose rinkose kotiruojamos kainos	Kiti tiesiogiai arba netiesiogiai skelbiami rodikliai	Neskelbiami rodikliai	
Žemė	-	-	79	79
Pastatai	-	228	18.233	18.461
Statiniai ir įrengimai	-	15	722.897	722.912
Transporto priemonės	-	1.734	783	2.517
Kitas materialusis turtas, Kompiuterinė ir kita ryšių technika*	-	-	12.387	12.387
Nebaigta statyba**	-	-	12.297	12.297
Tikroji vertė 2015 m. gruodžio 31 d.	-	1.977	766.676	768.653

*AB „Lietuvos dujos“ 2015-gruodžio 31 d. apskaitė Kompiuterinę, ryšių ir kitą techniką (likutinė vertė 2015 m. gruodžio 31 d. sudarė 537 tūkst. EUR) ir Nebaigtą statybą (likutinė vertė 2015 m. gruodžio 31 d. sudarė 1.274 tūkst. EUR) įsigijimo savikaina. Bendrovės vadovybės vertinimu šio materialiojo turto balansinė vertė yra artima jo tikrajai vertei, todėl rengiant 2016 m. finansines ataskaitas jis buvo priskirtas 3 tikrosios vertės hierarchijos lygiui.

5 Nematerialusis turtas

	Patentai ir licencijos	Programinė įranga	Kitas nematerialus turtas	Nebaigti projektai	Iš viso
2014 m. gruodžio 31 d.					
Įsigijimo savikaina	1.141	7.117	221	177	8.656
Sukaupta amortizacija	(806)	(4.496)	(178)	-	(5.480)
2015 m. sausio 1 d. likutinė vertė	335	2.621	43	177	3.176
Įsigijimai	86	114	44	1.943	2.187
Nurašymai	-	(91)	-	-	(91)
Perklasifikavimai tarp grupių, į/iš IMT	-	1.305	11	(1.316)	-
Amortizacija	(156)	(1.483)	(21)	-	(1.660)
2015 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	265	2.466	77	804	3.612
2015 m. gruodžio 31 d.					
Įsigijimo savikaina	1.164	8.008	226	804	10.202
Sukaupta amortizacija	(899)	(5.542)	(149)	-	(6.590)
2016 m. sausio 1 d. likutinė vertė	265	2.466	77	804	3.612
Įsigijimai	-	7	60	2.138	2.205
Perklasifikavimai tarp grupių, į/iš IMT	1.023	1.109	(66)	(2.066)	-
Amortizacija	(143)	(2.061)	(40)	-	(2.244)
2016 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.145	1.521	31	876	3.573
2016 m. gruodžio 31 d.					
Įsigijimo savikaina	1.333	9.835	290	876	12.334
Sukaupta amortizacija	(188)	(8.314)	(259)	-	(8.761)
2016 m. gruodžio 31 d. likutinė vertė	1.145	1.521	31	876	3.573

6 Investicijos į bendrai valdomas ir asocijuotas įmones

Investicijos į asocijuotas įmones

2016 m. ir 2015 m. investicijų į asocijuotas įmones judėjimas buvo:

	2016 m.	2015 m.
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	2.018	1.374
Asocijuotų įmonių reikšmingos įtakos įgijimas	-	632
Pelnas (nuostoliai) iš investicijų į asocijuotas įmones	328	12
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	2.346	2.018

Asocijuotų įmonių apibendrintos finansinės padėties ir bendrųjų pajamų už 2016 m. (neaudituoti duomenys) ir 2015 m. (audituoti duomenys) ataskaitos pateikiamos žemiau:

Apibendrinta finansinės padėties ataskaita	UAB Technologijų ir inovacijų centras		UAB Verslo aptarnavimo centras	
	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.
Trumpalaikis turtas ir įsipareigojimai				
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	298	862	527	379
Kitas trumpalaikis turtas	2.681	3.535	1.916	688
Iš viso trumpalaikio turto	2.979	4.397	2.443	1.067
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	(3.221)	(2.936)	(1.795)	(638)
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų	(3.221)	(2.936)	(1.795)	(638)
Ilgalaikis turtas ir įsipareigojimai				
Ilgalaikis materialusis turtas	6.153	4.128	1	1
Kitas ilgalaikis turtas	1.019	1.135	71	34
Iš viso ilgalaikio turto	7.172	5.263	72	35
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	(47)	(39)	-	-
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų	(47)	(39)	-	-
Grynasis turtas	6.883	6.685	720	464

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Apibendrinta bendrųjų pajamų ataskaita	UAB Technologijų ir inovacijų centras		UAB Verslo aptarnavimo centras	
	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.
Pajamos	14.500	14.362	9.724	3.826
Pelnas prieš apmokestinimą	311	531	312	53
Pelno mokesčio pajamos/(sąnaudos)	87	(74)	(56)	12
Pelnas po apmokestinimo	398	457	256	65
Kitos bendrosios pajamos	-	-	-	-
Iš viso bendrųjų pajamų	398	457	256	65
Iš asocijuotos įmonės gauti dividendai	-	-	-	-

Apibendrinta finansinė informacija	UAB Technologijų ir inovacijų centras		UAB Verslo aptarnavimo centras	
	2016 m.	2015 m.	2016 m.	2015 m.
Grynasis turtas laikotarpio pradžioje sausio 1 d.	6.685	5.731	464	367
Įstatinio kapitalo formavimas/išformavimas, rezervų pokyčiai	-	497	-	32
Dividendai	(200)	-	-	-
Laikotarpio pelnas/(nuostolis)	398	457	256	65
Kitos bendrosios pajamos	0	-	-	-
Grynasis turtas laikotarpio pabaigoje gruodžio 31 d.	6.883	6.685	720	464
Valdoma dalis	29%	29%	22%	22%
Investicija į asocijuotą įmonę	1.877	1.877	129	129
Balansinė vertė	2.188	1.898	158	120

Investicijos į bendrai valdomas įmones

2015 m. lapkričio 6 d. Bendrovė pagal akcijų pirkimo – pardavimo sutartį perleido AB „Amber Grid“ bendrai valdomos įmonės UAB GET Baltic visas turėtas akcijas, kurios sudaro 34 proc. UAB GET Baltic įstatinio kapitalo. Akcijos parduotos už nepriklausomo turto vertintojo nustatytą akcijų paketo rinkos vertę – 130.832 Eur.

Investicijų į bendrai valdomas įmones judėjimas pateikiamas žemiau:

2015 m.	
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	123
Bendrai valdomų įmonių pardavimas	(99)
Pelnas (nuostoliai) iš investicijų į bendras įmones	(24)
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	-

Pelnas iš bendrai valdomos įmonės pardavimo buvo apskaičiuotas taip:

2015	
Pajamos iš pardavimo	131
Apskaitinė investicijos į asocijuotą įmonę vertė	(99)
Pelnas iš investicijos į bendrą įmonę perleidimo	32

7 Kitas ilgalaikis finansinis turtas

Kitą ilgalaikį finansinį turtą sudaro hipotekinių paskolų, kurios yra išduotos fiziniams asmenims 25 metų laikotarpiui ilgalaikė dalis ir galimo pardavimo finansinis turtas:

	2016 m.	2015 m.
Suteiktų hipotekinių paskolų ilgalaikė dalis	340	419
Galimo pardavimo finansinis turtas	5.306	10.214
Kitos ilgalaikės gautinos sumos	190	-
Iš viso:	5.836	10.633

Galimo pardavimo finansinį turtą sudaro „Lietuvos energija“, UAB įsiskolinimo už NT Valdos, UAB akcijų pardavimo kainos priedą dalis, už kurį atsiskaitymas numatytas po 2019 m. kovo mėn. 31 d. Priedo dydis priklauso nuo to, kokia suma 2018 m. NT Valdos, UAB normalizuota EBITDA viršis sutartyje numatytą ribą. Priedo tikroji vertė atitinka 3 lygį tikrosios vertės nustatymo hierarchijoje.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

2016 m. gruodžio 31 d. Bendrovės vadovybė peržiūrėjo kainos priedo dydžio įvertinimą ir nustatė, kad akcijos priedo tikroji vertė gruodžio 31 d. yra 5.306 tūkst. EUR. Vertės sumažėjimas 5.560 tūkst. EUR buvo apskaitytas bendrųjų pajamų ataskaitoje Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudų straipsnyje. Kainos priedo diskontavimo rezultatas 652 tūkst. EUR yra apskaitomas Finansinės veiklos pajamų straipsnyje.

Hipotekinės paskolos turi būti gražinamos dalimis iki 2027 m. Hipotekinės paskolos užtikrintos įkeistu gyvenamuoju būstu. 2016 m. šių paskolų einamųjų metų dalis buvo lygi 77 tūkst. EUR (2015 m. – 82 tūkst. EUR) ir buvo apskaityta prekybos ir kitų gautinų sumų straipsnyje (9 pastaba). Šios paskolos buvo išduotos su fiksuota palūkanų norma, kuri sudaro nuo 0,1 proc. iki 1 proc.

	2016 m.	2015 m.
Suteiktų hipotekinių paskolų tikroji vertė	520	635
Suteiktų hipotekinių paskolų balansinė vertė	417	501

Hipotekinių paskolų tikroji vertė buvo nustatyta remiantis diskontuotais pinigų srautais taikant 1,68 proc. diskonto normą (2015 m. gruodžio 31 d. – 1,78 proc.). Diskonto norma atitinka Lietuvos banko skelbiamą paskolų nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams palūkanų normą. Hipotekinių paskolų tikroji vertė atitinka 3 lygį tikrosios vertės nustatymo hierarchijoje. Bendrovės hipotekinių paskolų diskontavimui buvo naudojamas palūkanų svertinis vidurkis, kuris 2016 m. gruodžio 31 d. buvo 7,82 proc. (2015 m. buvo 7,74 proc.). Finansinės nuomos gautinų sumų tikroji vertė reikšmingai nesiskiria nuo apskaitinės vertės.

8 Atsargos

	2016 m.	2015 m.
Žaliavos ir atsarginės dalys	1.186	1.296
Elektros skaitikliai	-	775
Kuras	47	137
Kita	543	374
Atėmus: Atsargų vertės sumažėjimas	(45)	(38)
Iš viso:	1.731	2.544

Kaip aprašyta 3 pastaboje, nuo 2016 m. Bendrovė apskaito elektros skaitiklius ilgalaikiame materialiajame turte, dėl šios priežasties elektros skaitikliai, buvę atsargose 2015 m. gruodžio 31 d. buvo perkelti į ilgalaikį materialųjį turtą. (4 pastaba)

2016 m. ir 2015 m. Bendrovės atsargų vertės sumažėjimą sudarė:

	2016 m.	2015 m.
Atsargų vertės sumažėjimas laikotarpio pradžiai	38	688
Atsargų vertės sumažėjimo padidėjimas	29	16
Atsargų vertės sumažėjimo nurašymas (atstatymas)	(22)	(666)
Atsargų vertės sumažėjimas laikotarpio pabaigai	45	38

9 Prekybos ir kitos gautinos sumos

	2016 m.	2015 m.
Iš pirkėjų gautinos sumos už elektros energiją	53.090	53.178
Iš sistemos naudotojų nebutinių vartotojų už gamtinių dujų skirstymą gautinos sumos	1.595	3.597
Kitos iš pirkėjų gautinos sumos	547	1.529
Suteiktos trumpalaikė paskolos susijusioms šalims (Cashpool)	1.502	-
Gautina suma už NT Valdų pardavimą	-	24.468
Prekybos ir kitos gautinos sumos iš susijusių šalių (28 pastaba)	11.954	24.672
Hipotekinių paskolų einamųjų metų dalis	77	82
Kitos gautinos sumos	647	1.684
Atėmus: Abejotinų gautinų sumų vertės sumažėjimas	(7.230)	(8.393)
Iš viso:	62.182	100.817

Prekybos ir kitų gautinų sumų tikrosios vertės yra apytikriai lygios jų apskaitinėms vertėms.

Prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimas yra pripažįstamas tada, kai tikėtina, kad skolininkas bankrutuos, nevykdo įsipareigojimų ar delsia mokėti. Bendrovės skaičiavimais nuo 2013 m. yra vertinamos ir nepradelstos skolos, kurių tam tikras procentas tikėtina bus ateityje neatgautas.

Hipotekinių paskolų einamųjų metų dalys atskleidime pateiktos grynąją dabartine verte ir yra nepradelstos.

Bendrovės prekybos ir kitas gautinas sumas, kurios nebuvo pripažintos abejotinomis, sudarė:

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

	2016 m.	2015 m.
Nepradelstos sumos	52.604	92.612
Pradelsta iki 1 mėn.	2.035	2.083
Pradelsta nuo 1 iki 2 mėn.	1.184	1.222
Pradelsta daugiau nei 2 mėn.	4.783	4.818
Iš viso:	60.606	100.735

Prekybos gautinos sumos yra beprocentės ir paprastai jų apmokėjimo terminas yra 25–35 dienų.

Toliau nurodytos Bendrovės prekybos gautinos sumos, kurioms suformuotas vertės sumažėjimas:

	2016 m.	2015 m.
Pradelsta iki 3 mėn.	554	802
Pradelsta nuo 3 iki 6 mėn.	147	331
Pradelsta nuo 6 iki 12 mėn.	605	729
Pradelsta daugiau kaip 1 metus	5.924	6.531
Iš viso:	7.230	8.393

Bendrovės prekybos ir kitų gautinų sumų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2016 m. ir 2015 m. buvo toks:

Likutis 2015 m. sausio 1 d.	8.786
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	1.154
Nurašyta	(1.537)
Nepanaudotų sumų atstatymas	(10)
Likutis 2016 m. sausio 1 d.	8.393
Vertės sumažėjimas, priskaičiuotas per metus	1.349
Nurašyta	(2.512)
Likutis 2016 m. gruodžio 31 d.	7.230

10 Išankstiniai apmokėjimai, ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos

	2016 m.	2015 m.
Sukauptos elektros energijos pardavimo pajamos	4.992	5.143
Išankstiniai apmokėjimai už paslaugas	982	239
Kiti išankstiniai apmokėjimai, ateinančio laikotarpio sąnaudos, kitos sukauptos pajamos	337	115
Iš viso:	6.311	5.497

11 Pinigai ir pinigų ekvivalentai, terminuoti indėliai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	2016 m.	2015 m.
Pinigai banke	10.662	26.961
Iš viso:	10.662	26.961

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

Pinigai ir pinigų ekvivalentai pinigų srautų ataskaitoje apima:

	2016 m.	2015 m.
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	10.662	26.961
Banko sąskaitos perviršis (<i>overdraft</i>) (15 pastaba)	-	(21.125)
Iš viso:	10.662	5.836

Remiantis reitingų agentūros Moody's nustatytais reitingais, pinigų ir pinigų ekvivalentų likučių kredito kokybė yra:

	2016 m.	2015 m.
Aa2	3004	-
Aa3	6.836	25.796
A1	-	-
A2	822	-
A3	-	1.165
Iš viso:	10.662	26.961

12 Įstatinis kapitalas

2016 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinį kapitalą sudarė 894.630.333 paprastosios vardinės akcijos, kurių kiekvienos nominali vertė yra 0,29 eurų. Visos akcijos yra pilnai apmokėtos. Informacija apie AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ įstatinį kapitalą 2015 m. gruodžio 31 d. bei reorganizavimo sąlygos aprašytos 1 pastaboje.

13 Rezervai

Įstatymų numatytas rezervas

Įstatymų numatytas rezervas yra privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Kasmet į šį rezervą turi būti pervesta ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol įstatymų numatytas rezervas pasiekia 10 proc. įstatinio kapitalo dydžio. 2016 m. ir 2015 m. gruodžio 31 d. įstatymų numatytas rezervas sudarė 25.910 tūkst. EUR. Privalomas rezervas gali būti naudojamas tik Bendrovės nuostoliams padengti. Panaudojus privalomąjį rezervą nuostoliams padengti, jo dydis atkuriamas Akcinių bendrovių įstatymo 59 straipsnio 5 nustatyta tvarka iš paskirstytinojo pelno.

Perkainojimo rezervas

Perkainojimo rezervas – tai ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus turtą. Šis rezervas negali būti naudojamas nuostoliams padengti.

	Perkainojimo rezervas	Atidėtas pelno mokestis	Atėmus atidėtąjį pelno mokestį
Likutis 2015 m. sausio 1 d.	77.642	(11.646)	65.996
Perkainojimo rezervo pervedimas į nepaskirstytąjį pelną per metus (nusidėvėjimas, nurašytas turtas, perleistas turtas)	(12.846)	1.927	(10.919)
Rezervo padidėjimas, susijęs su turto vertinimu	521	(78)	443
Likutis 2015 m. gruodžio 31 d.	65.317	(9.797)	55.520
Likutis 2016 m. sausio 1 d.	65.317	(9.797)	55.520
Perkainojimo rezervo pervedimas į nepaskirstytąjį pelną per metus (nusidėvėjimas, nurašytas turtas, perleistas turtas)	(6.654)	998	(5.656)
Likutis 2016 m. gruodžio 31 d.	58.663	(8.799)	49.864

14 Dividendai

Patvirtinti dividendai, tenkantys vienai akcijai

	2016 m.	2015 m.
Patvirtinti dividendai (tūkst.)	43.120	72.162
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis (tūkst.)	894.630	894.630
Patvirtinti dividendai, tenkantys vienai akcijai (eurais)	0,048	0,081

2016 m. kovo mėn. 29 d. įvykęs eilinis visuotinis AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcininkų susirinkimas patvirtino pelno už 2015 metų liepos - gruodžio mėnesius paskirstymą ir nusprendė skirti 0,0342 eurų dividendų vienai akcijai, iš viso 30.596 tūkst. eurų dividendų.

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d**

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

2016 m. rugsėjo 26 d. įvykęs eilinis visuotinis AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcininkų susirinkimas patvirtino pelno už 2016 metų sausio – birželio mėnesius paskirstymą ir nusprendė skirti 0,014 EUR dividendų vienai akcijai, iš viso 12.524 tūkst. eurų dividendų.

2015 m. balandžio mėn. 27 d. įvykęs eilinis visuotinis AB LESTO akcininkų susirinkimas patvirtino pelno už 2014 metus paskirstymą ir nusprendė skirti 0,02 eurų dividendų vienai akcijai, iš viso 12.079 tūkst. eurų dividendų.

2015 m. balandžio mėn. 27 d. įvykęs eilinis visuotinis AB „Lietuvos dujos“ akcininkų susirinkimas patvirtino pelno už 2014 metus paskirstymą ir nusprendė skirti 0,0963 eurų dividendų vienai akcijai, iš viso 27.993 tūkst. eurų dividendų.

2015 m. rugsėjo 24 d. įvykusiame AB LESTO neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas skirti AB LESTO akcininkams po 0,0360 EUR dividendų už šešių mėn. laikotarpį, pasibaigusį 2015 m. birželio 30 d., viso 21.742 tūkst. eurų dividendų.

2015 m. rugsėjo 24 d. įvykęs neeilinis visuotinis AB „Lietuvos dujos“ akcininkų susirinkimas priėmė sprendimą dėl dividendų už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį skyrimo AB „Lietuvos dujos“ akcininkams. Akcininkams skirta 0,0356 eurų dividendų vienai AB „Lietuvos dujos“ akcijai, iš viso 10.348 tūkst. eurų tarpinių dividendų.

15 Paskolos

	2016 m.	2015 m.
Ilgalaikės paskolos		
Bankų paskolos	161.650	147.576
Trumpalaikės paskolos		
Banko sąskaitos perviršis (<i>overdraft</i>) (11 pastaba)	-	21.125
Bankų paskolos	57.431	78.284
	57.431	99.409
Paskolų iš viso:	219.081	246.985

Visoms Bendrovės paskoloms yra nustatytos kintamos palūkanų normos, kurių peržiūrėjimo laikotarpis yra ne ilgesnis nei 6 mėnesiai. Paskolų grąžinimo užtikrinimui nėra įkeistas joks turtas.

Ilgalaikių paskolų grąžinimo terminai:

	2016 m.	2015 m.
Nuo 1 iki 2 metų	87.150	39.926
Nuo 2 iki 5 metų	74.500	107.650
	161.650	147.576

Vidutinės palūkanų normos procentais finansinių ataskaitų parengimo dieną buvo tokios:

	2016 m.	2015 m.
Banko sąskaitos perviršis (<i>overdraft</i>)	0,55	0,61
Bankų paskolos	0,74	0,82

Bendrovė turi šias nepanaudotas finansavimo galimybes, kurių terminas baigiasi vienerių metų laikotarpiu arba vėliau:

	2016 m.	2015 m.
Finansavimo galimybės	60.000	79.337

16 Pelno mokestis

2016 m. ir 2015 m. Bendrovės pelno mokesčio sąnaudų (pajamų) komponentai:

	2016 m.	2015 m.
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	8.496	8.930
Atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos	6.427	6.160
Iš viso:	15.042	15.090

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų analizė pagal padengimo laikotarpius pateikta žemiau:

	2016 m.	2015 m.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas:		
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus realizuotas vėliau kaip po 12 mėn.	4.684	13.829
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus realizuotas per 12 mėn.	641	2.121
Iš viso:	5.325	15.950
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai:		
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti vėliau kaip po 12 mėn.	(9.472)	(14.424)
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti per 12 mėn.	(2.808)	(2.053)
Iš viso:	(12.280)	(16.477)

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kuomet teisiškai galima sudengti einamojo laikotarpio mokesčių turtą su einamojo laikotarpio mokesčių įsipareigojimais ir kuomet atidėtasis pelno mokestis yra susijęs su ta pačia fiskaline institucija. Sudengtos sumos yra pateikiamos žemiau:

Atidėtojo pelno mokesčio turtas	Naujų vartotojų prijungimo pajamos	Turto vertės sumažėjimas	Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas ir skirtumai dėl skirtingų nusidėvėjimo normų	Sukauptos sąnaudos	Elektros perdeklaravimas	Keliamas mokestinis nuostolis*	Nepanaudotų investicijų lengvata	Iš viso
2015 m. sausio 1 d.	3.319	1.459	11.080	964	281	3.050	833	20.986
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	(184)	(160)	(1.883)	(76)	(62)	(3.050)	379	(5.036)
2015 m. gruodžio 31 d.	3.135	1.299	9.197	888	219	-	1.212	15.950
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	(182)	(184)	(9.197)	144	6	-	(1.212)	(10.625)
2016 m. gruodžio 31 d.	2.953	1.115	-	1.032	225	-	-	5.325

Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas ir skirtumai dėl skirtingų nusidėvėjimo normų	Investicijų lengvata	Dotacijų nurašymas	Iš viso
2015 m. sausio 1 d.	(10.806)	(3.197)	(1.272)	(15.275)
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	(1.620)	459	37	(1.124)
Pripažinta kitų bendrųjų pajamų straipsnyje	(78)	-	-	(78)
2016 m. sausio 1 d.	(12.504)	(2.738)	(1.235)	(16.477)
Pelno mokesčio (sąnaudos) pajamos, apskaitytos per pelną (nuostolį)	3.745	413	39	4.197
2016 m. gruodžio 31 d.	(8.759)	(2.325)	(1.196)	(12.280)

Pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje pateikta pelno mokesčio sąnaudų suma, priskirtina metų veiklos rezultatui, gali būti suderinta su pelno mokesčio sąnaudomis, apskaičiuotomis taikant įstatyme numatytą 15 proc. pelno mokesčio tarifą pelnui prieš pelno mokestį:

	2016 m.	2015 m.
Pelnas prieš apmokestinimą	107.904	100.68
Pelno mokestis apskaičiuotas taikant 15 % tarifą (2015 m. - 15 %)	16.186	15.086
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	1.281	175
Neapmokestinamos pajamos	(285)	(16)
Pelno mokesčio investicijų lengvata	(2.109)	(863)
Neperkeliamas mokestinis nuostolis	-	753
Ankstesniųjų metų pelno mokesčio koregavimai	11	14
Parama, labdara	(124)	(8)
Kita	35	(50)
Iš viso:	14.923	15.090

17 Ateinančių laikotarpių pajamos

	2016 m.	2015 m.
Ateinančių laikotarpių vartotojų prijungimo mokesčių pajamos	113.258	117.272
Ateinančių laikotarpių viešuosius interesus atitinkančių paslaugų pajamos	285	297
Iš viso:	113.543	117.569

Ateinančių laikotarpių vartotojų prijungimo mokesčių pajamos :

	2016 m.	2015 m.
Laikotarpio pradžioje	121.624	124.619
Gauta per metus	1.972	2.136
Pripažinta pajamomis bendrųjų pajamų ataskaitoje	(5.169)	(5.131)
Laikotarpio pabaigoje	118.427	121.624

	2016 m.	2015 m.
Ilgalaikė dalis	113.258	117.272
Trumpalaikė dalis	5.169	4.352
Iš viso:	118.427	121.624

Nuo 2009 m. liepos 1 d. visos iš naujų vartotojų už prijungimą prie elektros įrenginių ir iš užsakovų už elektros linijų perkėlimą gautos pajamos pripažįstamos tą laikotarpį kai atliekami darbai. Iki 2009 m. liepos 1 d. sukauptos pajamos pripažįstamos pajamomis per susijusio ilgalaikio materialiojo turto vidutinį tarnavimo laikotarpį.

Vartotojų sumokėtos įmokos už prijungimą prie Bendrovės dujų sistemos apskaitomos kaip ateinančių laikotarpių pajamos ir pripažįstamos pajamomis per kapitalizuoto susijusio ilgalaikio materialiojo turto vidutinio naudingo tarnavimo laikotarpį. Šios pajamos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitos straipsnyje Pardavimo pajamos.

18 Dotacijos

Likutis 2014 gruodžio 31 d.	12.944
Gauta	9.823
Dotacijų atstatymas	(7)
Padengtos patirtos išlaidos	(9)
Priskaičiuota amortizacija	(1.367)
Likutis 2015 gruodžio 31 d.	21.384
Gauta	424
Padengtos patirtos išlaidos	(18)
Dotacijų atstatymas	17
Priskaičiuota amortizacija	(1.330)
Likutis 2016 gruodžio 31 d.	20.477

Dotacijas sudaro iš Europos Sąjungos fondų gautos lėšos statinių ir elektros tinklų įsigijimui ir sukūrimui ir iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės neatlygintinai gautas ilgalaikis materialusis turtas. 2015 m. dotacijoms priskirtos atsinaujinančius energijos šaltinius naudojančių elektros gamintojų prijungimo prie elektros tinklų tikslais sukurtas turtas, kompensuojamas iš VIAP biudžeto.

Dotacijų amortizacija apskaitoma pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos nusidėvėjimo ir amortizacijos straipsnyje ir mažina susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudas.

19 Prekybos ir kitos mokėtinos sumos

	2016 m.	2015 m.
Prekybos mokėtinos sumos	41.307	40.506
Susijusioms įmonėms mokėtinos sumos (28 pastaba)	40.081	38.965
Prekybos mokėtinų sumų iš viso:	81.388	79.471
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	1.598	4.941
Su darbo užmokesčiu susiję įsipareigojimai	2.073	2.141
Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	2.865	3.318
Kitų mokėtinų sumų iš viso:	6.536	10.400
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	87.924	89.871

Kitų mokėtinų sumų vertėje dalis įsipareigojimų, kurie 2016 m. gruodžio 31 d. sudaro 3.681 tūkst. eurų (2015 m. gruodžio 31 d. – 7.722 tūkst. eurų) yra ne finansinės priemonės.

Prekybos mokėtinų sumos

Aukščiau minėtų finansinių įsipareigojimų sąlygos:

- Prekybos mokėtinos sumos yra beprocentės ir paprastai joms yra nustatomas 60 dienų apmokėjimo laikotarpis.
- Kitos mokėtinos sumos yra beprocentės ir jų vidutinis padengimo terminas yra šeši mėnesiai.

20 Gauti avansai, sukaupotos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos

	2016 12 31	2015 12 31
Sukaupotos sąnaudos	7.253	6.456
Ateinančių laikotarpių vartotojų prijungimo pajamų trumpalaikė dalis	5.169	4.353
Kitų ateinančių laikotarpių pajamų trumpalaikė dalis	12	12
Gauti avansai	19.646	13.120
	32.080	23.941

2016 m. gruodžio 31 d. ir 2015 m. gruodžio 31 d. gautus avansus sudaro avansai, gauti už naujų vartotojų prijungimą, avansu gautos sumos už elektros energiją bei dujų skirstymą, taip pat elektros energijos perdeklaravimo įtaka, kuri atsirado dėl to, kad dalis gyventojų deklaravo daugiau elektros energijos nei realiai suvartojo, atitinkamai 2016 m. – 1.503 tūkst. eurų, 2015 m. – 1.458 tūkst. eurų.

21 Pajamos

	2016 m.	2015 m.
Elektros energijos pardavimas ir skirstymas	573.602	561.341
Gamtinių dujų skirstymas	57.260	54.078
Naujų vartotojų prijungimo pajamos	14.683	16.453
Iš viso:	645.545	631.872

22 Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos

	2016 m.	2015 m.
Darbo užmokesčio sąnaudos	33.763	41.031
Išieitinės kompensacijos	2.110	2.750
Socialinio draudimo įmokos	11.087	12.555
Sukaupto atostogų rezervo pokytis	134	(219)
Socialinio draudimo įmokų nuo atostogų rezervo pokytis	37	(27)
Iš viso:	47.131	56.090

23 Vertės sumažėjimo ir nurašymų sąnaudos

	2016 m.	2015 m.
Galimo pardavimo finansinio turto vertės sumažėjimas (7 pastaba)	5.560	-
Ilgalaikio turto ir nebaigtos statybos nurašymai	3.569	2.754
Gautinų sumų nurašymai (9 pastaba)	1.349	1.535
Atsargų ir turto skirtų perparduoti vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas)	7	(651)
Ilgalaikio turto ir nebaigtos statybos vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas)	-	(233)
Gautinų sumų vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas)	(1.185)	(399)
Iš viso:	9.300	3.006

24 Kitos sąnaudos

	2016 m.	2015 m.
Klientų aptarnavimo sąnaudos*	6.725	2.012
Mokesčiai (išskyrus pelno mokesčių)	3.424	3.443
Aptarnavimo įmonės sąnaudos	2.754	2.243
Konsultacinės paslaugos	782	1.117
Išmokos pagal kolektyvinę sutartį ir kitos papildomos išmokos	368	526
Personalo vystymas, komandiruotės	292	436
Viešieji ryšiai ir marketingas	258	866
Draudimo, med. aptarnavimo sąnaudos	157	70
Dukterinių įmonių pardavimo nuostolis	-	898
Kitos sąnaudos	1.799	2.187
Iš viso:	16.559	13.798

*2016 m. sausio 1 d. Bendrovės klientų aptarnavimo funkcijos (klientų aptarnavimo kanalų veiklos valdymą ir vystymą, klientų kreipinių valdymą, sąskaitybą ir įmokų surinkimą, įsiskolinimų valdymą, pranešimų klientams siuntimą, sutarčių parengimą ir administravimą, kitų palaikomųjų klientų aptarnavimo funkcijų vykdymą) iškeltos į UAB Verslo aptarnavimo centras. Į UAB Verslo aptarnavimo centras nuo 2016 m. sausio 1 d. perėjo 240 darbuotojai.

25 Finansinė veikla

	2016 m.	2015 m.
Finansinės veiklos pajamos		
Delspinigių palūkanos iš prekybos gautinų sumų	449	625
Palūkanų pajamos iš kredito institucijų	4	20
Palūkanų pajamos už suteiktas paskolas	172	248
Dividendų pajamos	58	-
Kitos pajamos	652	164
Iš viso:	1.335	1.057
Finansinės veiklos (sąnaudos)		
Paskolų palūkanų (sąnaudos)	(1.739)	(2.047)
Sandorių užsienio valiuta (nuostoliai)	-	(229)
Kitos (sąnaudos)	(485)	(287)
Iš viso:	(2.224)	(2.563)

26 Pelnas ir sąlyginis pelnas, tenkantis vienai akcijai

Pagrindinis

Pelnas, tenkantis vienai akcijai, yra apskaičiuojamas dalijant Bendrovės akcininkams priskirtą pelną iš metinio paprastųjų akcijų skaičiaus svertinio vidurkio.

	2016 m.	2015 m.
Bendrovės akcininkams priskiriamas grynas pelnas (nuostoliai) (tūkst. EUR)	92.502	85.478
Akcijų skaičiaus svertinis vidurkis (tūkst.)	894.630	894.630
Pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai eurai	0,103	0,096

Sąlyginis

Sąlyginis pelnas (nuostoliai) tenkantis vienai akcijai apskaičiuojamas koreguojant išleistų ir dar neapmokėtų paprastųjų akcijų skaičiaus svertinį vidurkį, atsižvelgiant į prielaidą, kad visos potencialiai konvertuojamos paprastosios akcijos yra konvertuojamos. Bendrovė iki 2016 m. gruodžio 31d. nebuvo išleidusi konvertuojamų paprastųjų akcijų.

27 Segmentai

Informacija apie verslo segmentus atskleidžiama vadovaujantis tuo pačiu metodu, kuris naudojamas teikiant informaciją ūkio subjekto pagrindiniam sprendimui priimančiam asmeniui. Pagrindinį sprendimą priimančiam asmeniui, kuris yra atsakingas už išteklių paskirstymą ir verslo segmentų veiklos rezultatų įvertinimą, sudaro Valdyba, kuri priima strateginius sprendimus.

Vadovybės vertinimu, Bendrovė turi du verslo segmentus - elektros energijos tiekimas ir skirstymas, bei dujų skirstymas. Bendrovė turi vieną geografinį segmentą – Lietuvos Respubliką. Pagrindinis sprendimą priimančiam asmeniui stebi rezultatus remdamasis finansinėmis ataskaitomis, kurios yra parengtos naudojant tuos pačius apskaitos principus kaip ir finansinėse ataskaitose pagal TFAS, t. y. informaciją apie pelną ar nuostolius, įskaitant nurodytas pajamas ir sąnaudas, turtą ir įsipareigojimus.

Bendrovės informacija apie segmentus už 2016 m. yra pateikiama žemiau:

2016 m.	Elektros tiekimas ir skirstymas	Dujų skirstymas	Iš viso
Pajamos	591.371	58.692	650.063
Sąnaudos	(459.604)	(27.145)	(486.749)
EBITDA	131.767	31.547	163.314
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(38.634)	(7.394)	(46.028)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	(9.208)	(92)	(9.300)
Veiklos pelnas	83.925	24.061	107.986
Finansinės pajamos	1.138	197	1.335
Finansinės (sąnaudos)	(1.786)	(438)	(2.224)
Asocijuotų įmonių (pelno) dalis	267	61	328
Pelnas prieš apmokestinimą	83.278	23.820	107.425
Pelno mokestis	(12.158)	(2.765)	(14.923)
Grynas pelnas	71.387	21.116	92.502

Bendrovės informacija apie segmentus už 2015 m. yra pateikiama žemiau:

2015 m.	Elektros tiekimas ir skirstymas	Dujų skirstymas	Iš viso
Pajamos	581.632	56.234	637.866
Sąnaudos	(456.743)	(32.215)	(488.958)
EBITDA	124.889	24.019	148.908
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(34.793)	(9.055)	(43.848)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	(3.140)	134	(3.006)
Veiklos pelnas	86.956	15.098	102.054
Finansinės pajamos	1.028	29	1.057
Finansinės (sąnaudos)	(2.411)	(152)	(2.563)
Asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių (pelno) dalis		(12)	(12)
Pelnas iš investicijos į bendrai valdomą įmonę perleidimo		32	32
Pelnas prieš apmokestinimą	85.573	14.995	100.568
Pelno mokestis	(12.967)	(2.123)	(15.090)
Grynas pelnas	72.606	12.872	85.478

28 Sandoriai tarp susijusių šalių

Bendrovės susijusios šalys yra:

- „Lietuvos energija“, UAB (pagrindinis Bendrovės akcininkas) ir jos dukterinės bei asocijuotosios įmonės;
- Bendrovės asocijuotos įmonės;
- Bendrovės vadovai, taip pat jų vadovaujamos įmonės ar įmonės, kuriose vadovybė turi kontrolę ar reikšmingą įtaką;
- visos valstybės kontroliuojamos, ar reikšmingai įtakojamos įmonės (sandoriai su tokiomis įmonėmis atskleidžiami tik tada, kai jie yra reikšmingi).

Prekių ir paslaugų pirkimai ir pardavimai:

2016 m. sausio – gruodžio mėn. Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos ir pajamos, už kurias dar neišrašytos sąskaitos	Pirkimai	Pardavimai
Patronuojanti įmonė „Lietuvos energija“, UAB	235	5.823	6.310	781
Bendrovės asocijuotos įmonės	2.565	3	17.925	79
Kitos „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonės	7.797	9.027	82.403	48.414
EPSO – G, UAB grupės įmonės	29.484	4.099	198.742	920
Iš viso:	40.081	18.952	305.380	50.194

Iš „Lietuvos energija“, UAB gautina suma sudaro galimo pardavimo finansinis turtas 5.306 tūkst. Eur (7 pastaba) ir trumpalaikė paskola 517 Eur tūkst.

Siekdama sumažinti patiriamas apyvartinio kapitalo finansavimo sąnaudas 2016 m. gegužės 18 d. Bendrovė sudarė neterminuoto galiojimo UAB „Lietuvos energijos“ Grupės įmonių tarpusavio skolinimosi ir skolinimo sutartį, pagal kurią gali gauti trumpalaikes paskolas iš kitų Grupės įmonių. Nustatytas vidaus skolinimosi limitas iki 2017 m. balandžio 26 d. yra 30.000 tūkst. Eur. Grupės skolinimosi sandoriai privalo būti sudaromi tik rinkos sąlygomis, ir tik tokiomis palūkanų normomis, kurios šiems sandoriams būtų taikomos rinkoje. Rinkos palūkanų norma nustatoma vienerių kalendorinių metų laikotarpiui ir yra tokia pati, kaip skolinantis iš komercinių bankų.

2016 m. gruodžio 31 d. Bendrovė buvo paskolinusi 1.502 tūkst. Eur.

Bendrovė iš asocijuotų įmonių perka paslaugas, susijusias su turto nuoma, informacinių technologijų ir telekomunikacijų, viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo, apskaitos ir personalo administravimo paslaugas, taip pat elektros įrenginių statybos, rekonstravimo ir techninės priežiūros darbus. Pagrindinę dalį pirkimų iš „Lietuvos energija“, UAB grupės įmonių sudaro elektros energijos pirkimai. EPSO – G, UAB grupės įmonės teikia elektros energijos perdavimo paslaugas, bei viešuosius interesus atitinkančios paslaugas (VIAP).

2015 m. sausio – gruodžio mėn. Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2015 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos ir pajamos, už kurias dar neišrašytos sąskaitos	Pirkimai	Pardavimai	
				Prekės ir paslaugos	Dukterinių ir asocijuotų įmonių pardavimas
Patronuojanti įmonė „Lietuvos energija“, UAB	263	34.682	1.029	326	58.982
Asocijuotos įmonės	2.175	-	12.031	-	-
„Lietuvos energija“, UAB grupės įmonės	11.227	20.127	165.616	11.990	-
EPSO – G, UAB grupės įmonės	25.300	4.573	162.704	5.608	-
Iš viso:	38.965	59.382	341.380	17.924	58.982

Išmokos vadovybei

Bendrovė	2016 m.	2015 m.
Atlyginimai ir kitos trumpalaikės išmokos vadovams	530	1.174
Iš jų išeitinės kompensacijos	-	300
Vadovų skaičius	7	10

2016 m. vadovybe yra laikomi administracijos vadovai bei jų pavaduotojai. AB „Lietuvos dujos“ iki 2015 m. gegužės 31 d. vadovybe buvo laikomi administracijos vadovai, jo pavaduotojai, filialų direktoriai, vyriausias finansininkas, nuo 2015 m. birželio 1 d. vadovybe laikomi valdybos nariai. AB LESTO 2015 m. vadovybe buvo laikomi administracijos vadovai bei jų pavaduotojai.

29 Nebalansiniai įsipareigojimai

Elektros energetikos objektų išpirkimas

2016 m. Bendrovė vykdo sodininkų bendrijų lėšomis įrengtų bendrai naudojamų energetikos objektų (elektros tinklų) supaprastintomis sąlygomis išpirkimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 31 d. nutarime Nr. 1257 „Dėl mėgėjiško sodo teritorijoje sodininkų lėšomis įrengtų elektros perdavimo ir skirstymo linijų, transformatorių pastatų, elektros skydinių ir kitų elektros perdavimui ir skirstymui skirtų įrenginių išpirkimo iš bendrijos terminų nustatymo“ nustatytais terminais, t. y. iki 2011 m. liepos 1 d. (turėjo būti išpirkti iki 2011-07-01).

Per 2016 m. buvo išpirkti 7 vnt. objektai 2,356 tūkst. eurų vertės bendrųjų elektros tinklų (per 2015 m. išpirkti 4 vnt. 26 tūkst. eurų vertės bendrųjų elektros tinklų). Nuo išpirkimo proceso pradžios iki 2016 m. birželio 30 d. išpirkti 951 vnt. 3.461 tūkst. eurų vertės sodininkų bendrijų bendrųjų elektros tinklų. 2016 m. gruodžio 31 d. liko pateikti 3 prašymai išpirkti turtą lengvatinėmis sąlygomis už (apie) 20 tūkst. eurų.

Kapitalinių investicijų įsipareigojimai

2016 m. Bendrovės kapitalinių investicijų įsipareigojimai, priimti pagal sudarytas sutartis finansinių ataskaitų sudarymo datą, tačiau neapskaityti finansinėse ataskaitose sudarė 26.907 tūkst. eurų (2015 m. gruodžio 31 d. – 11.694 tūkst. eurų).

Tarifo koregavimai dėl ankstesniais metais uždirbto pelno viršijančio leistiną Komisijos nustatytą investicijų grąžą

2016 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. O3-305 „Dėl AB „Energinės skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2017 metams perskaičiavimo“ Komisija nustatė skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą 2017 metams remiantis 2016 m. spalio 13 d. pažyma Nr. O5-258, kurioje taip pat konstatavo, kad laikotarpiu 2014-2015 m. Bendrovė uždirbo 84.961,6 tūkst. EUR papildomą investicijų grąžą, viršijančią Komisijos leistiną pelną. Komisija nutarė 2017 m. skirstymo paslaugų kainų viršutinės ribas koreguoti 1/3 pateikiamos 2014–2015 m. investicijų grąžos, viršijančios Komisijos leistiną pelną. Atsižvelgiant į tai, skirstymo veiklų pajamų lygį 2017 Komisija nustatė mažesnę 28.320,5 tūkst. EUR.

Likusią dalį 2014–2015 metų investicijų grąžos, viršijančios Komisijos nustatytą dydį, nutarta įvertinti Bendrovei koreguojant elektros energijos skirstymo paslaugų kainų viršutinės ribas ateinančiais reguliavimo laikotarpio metais, tačiau ne vėliau nei iki reguliavimo laikotarpio pabaigos.

Vadovybės vertinimu, Bendrovė 2016 m. taip pat uždirbo viršpelnį, kurio tikslus dydis ir įtaka ateities tarifams bus žinoma vėliau.

Nuoma

Bendrovė yra sudariusi patalpų ir automobilių nuomos sutartis. Nuomos sąlygose nėra numatyta apribojimų Bendrovės veiklai, susijusiai su dividendais, papildomomis skolomis ar papildoma ilgalaikė nuoma. 2016 m. Bendrovės nuomos sąnaudos sudarė 8.670 Eur, (2015 m. 7.361 Eur).

Teisminiai ginčai

2014 m. liepos 14 d. Lietuvos Respublikos Generalinė prokuratūra pateikė Vilniaus miesto apylinkės teismui kaltinamąjį aktą, kuriuo AB „Lietuvos dujos“ ir jos buvę darbuotojai buvo kaltinami tariamai padarę žalą nustatant tiekimo veiklos tarifus buitiniams vartotojams. Byla Vilniaus miesto apylinkės teisme pradėta nagrinėti 2014 m. rugpjūčio 13 d. Prokuroras teismo prašė AB „Lietuvos dujos“ skirti 25.000 MGL, tai yra 950 tūkst. eurų dydžio baudą. AB „Lietuvos dujos“ su generalinės prokuratūros pateiktais kaltinimais ir reikalavimais nesutiko. 2015 m. vasario 27 d. Vilniaus miesto apylinkės teismas priėmė išteisinamąjį nuosprendį, kuriuo nusprendė išteisinti AB „Lietuvos dujos“ nenustačius, kad buvo padarytos inkriminuotos veikos. Prokuroras 2015 m. kovo 18 d. pateikė apeliacinį skundą dėl išteisinamojo nuosprendžio. Apeliacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą, 2016 m. gruodžio 12 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo išteisinamąjį nuosprendį paliko nepakeistą.

2015 m. kovo 18 d. AB „Amilina“ pateikė ieškinį atsakovui UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ dėl 2012 m. gruodžio 19 d. ir 2013 m. gruodžio 6 d. gamtinių dujų tiekimo sutartyse nustatytų kainodaros taisyklių (sutartyse įtvirtintos gamtinių dujų kainos apskaičiavimo formulės) pakeitimo ir permokos už įsigytas gamtines dujas priteisimo. Pradinio reikalavimo suma buvo 1,266 mln. eurų, kuri susideda iš: 1,254 mln. eurų gamtinių dujų kainos permokos sumos ir 13 tūkst. eurų palūkanų. 2015 m. liepos 27 d. AB „Amilina“ pateikė patikslintą ieškinį, kuriame solidariu atsakovu įtraukė AB „Lietuvos dujos“. 2016-04-11 AB „Amilina“ pateikė pareiškimą dėl ieškinio dalyko tikslinimo, mažindama ieškinio reikalavimą iki 1,049 mln. eurų (1,038 mln. eurų gamtinių dujų kainos permokos suma ir 11 tūkst. eurų palūkanų). Bendrovės nuomone ieškinys yra nepagrįstas, nes jokie teisės aktai ir nė viena iš gamtinių dujų tiekimo sutarčių nenumatė jokių sąlygų, kurios nustatytų AB „Lietuvos dujos“ ar UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ prievolę mokėti AB „Amilina“ kokias nors sumas dėl gamtinių dujų importo kainų pokyčio ar esant tokiems pokyčiams – perskaičiuoti gamtinių dujų kainą; AB „Lietuvos dujos“ savo sutartinius įsipareigojimus pagal sutartis įvykdė tinkamai. Pirmosios instancijos teismas 2016 m. spalio 7 d. sprendimu AB „Amilina“ ieškinį atmetė. Ieškovas pateikė apeliacinį skundą, byla nagrinėjama apeliacinės instancijos teisme.

2015 m. sausio 23 d. UAB „Vilniaus energija“ pateikė ieškinį atsakovui UAB „Lietuvos dujų tiekimas“ dėl 2012 m. gruodžio 28 d. ir 2013 m. gruodžio 30 d. gamtinių dujų tiekimo sutartyse nustatytų kainodaros taisyklių (sutartyse įtvirtintos gamtinių dujų kainos apskaičiavimo formulės) pakeitimo ir permokos už įsigytas gamtines dujas priteisimo. Pradinio reikalavimo suma buvo 19,132 mln. eurų. 2015 m. liepos 14 d. UAB „Vilniaus energija“ pateikė patikslintą ieškinį, kuriame solidariu atsakovu įtraukė AB „Lietuvos dujos“. 2015-12-03 UAB „Vilniaus energija“ pateikė pareiškimą dėl ieškinio dalyko tikslinimo, mažindama ieškinio reikalavimą iki 15,235 mln. eurų (15,200 mln. eurų gamtinių dujų kainos permokos suma ir 35 tūkst. eurų palūkanų). 2016-01-21 pirmosios instancijos teismo sprendimu UAB „Vilniaus energija“ ieškinys atmetas. 2016-02-19 UAB „Vilniaus energija“ pateikė apeliacinį skundą. Apeliacinės instancijos teismas 2016 m. lapkričio 17 d. nutartimi pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą, t. y., ieškinys atmetas.

2011 m. kovo 25 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, patikėjimo teise minėtai daliai valdžiai, 17,7 proc. AB „Lietuvos dujos“, akcijų, kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą su ieškiniu dėl juridinio asmens veiklos tyrimo, kuriame atsakovais nurodė AB „Lietuvos dujas“, Bendrovės valdybos narius, deleguotus OAO „Gazprom“, bei generalinį direktorių. Ieškiniu reikalaujama pradėti AB „Lietuvos dujas“ veiklos tyrimą ir, nustatius, kad akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ ir/ar minėtų valdybos narių ir/ar generalinio direktoriaus veikla yra netinkama, taikyti atitinkamus ieškinyje nurodytus reikalavimus. Vilniaus apygardos teismas, nagrinėdamas ieškovo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos reikalavimą pradėti Bendrovės veiklos tyrimą, 2012 m. rugsėjo 3 d. nutartimi patenkino ieškovo reikalavimą ir nusprendė pradėti AB „Lietuvos dujas“ veiklos tyrimą. Bendrovė, nesutikdama su pirmosios instancijos teismo sprendimu, šį teismo sprendimą apskundė Lietuvos apeliaciniam teismui. Lietuvos apeliacinis teismas Vilniaus apygardos teismo nutartį paliko nepakeistą. 2013 m. birželio 29 d. Bendrovė kasaciniu skundu kreipėsi į Lietuvos Aukščiausiąjį teismą, prašydama panaikinti 2013 m. vasario 21 d. Lietuvos apeliacinio teismo nutartį, o ieškovo pareikštą ieškinį palikti nenagrinėtu arba atmesti. Lietuvos Aukščiausiasis teismas 2013 m. lapkričio 20 d. priėmė sprendimą stabdyti bylą, iki Lietuvos Aukščiausiojo Teismo bus išnagrinėta civilinė byla dėl Švedijos karalystės Stokholmo Prekybos Rūmų Arbitražo instituto (toliau – Arbitražas) sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2015-10-23 priėmė nutartį, kuria pripažino ir leido vykdyti Lietuvos Respublikoje Arbitražo tribunolo sprendimą ir 2015-10-28 nutartimi atnaujino bylos dėl juridinio asmens veiklos tyrimo inicijavimo nagrinėjimą. 2015-12-07 Lietuvos Aukščiausiojo Teismo gautas LR Energetikos ministerijos ir „Lietuvos energija“, UAB prašymas įtraukti „Lietuvos energija“, UAB bendraieškė ir sustabdyti bylos nagrinėjimą iki sprendimo priėmimo Stokholmo prekybos rūmų arbitražo teisme nagrinėjamoje byloje pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ieškinį OAO „Gazprom“. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016-01-20 nutartimi į bylą bendaieškė buvo įtraukta „Lietuvos energija“, UAB, o prašymas dėl bylos sustabdymo buvo atmestas. LR Energetikos ministerija ir „Lietuvos energija“, UAB pateikė teismui taikos sutartį, sudarytą tarp ieškovių LR Energetikos ministerijos ir „Lietuvos energija“, UAB bei atsakovės AB „Energijos skirstymo operatorius“ ir pareiškimą dėl ieškinio atsisakymo. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2016-03-30 nutartimi priėmė LR Energetikos ministerijos ir „Lietuvos energija“, UAB ieškinio atsisakymą, patvirtino pateiktą taikos sutartį ir civilinę bylą nutraukė.

Ieškovas UAB „Vilniaus energija“ kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą su ieškiniu dėl 9,284 mln. eurų nuostolių priteisimo iš Atsakovo AB LESTO. Ieškovas teigia patyręs 9,284 mln. eurų nuostolių dėl to, kad AB LESTO 2014 metais, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-11-20 nutarimu Nr. 1051 ir su ieškovu sudarytos elektros energijos pirkimo - pardavimo sutarties nuostatomis, supirkdavo tik techninio minimumo režimu ieškoviui priklausančiose termofikacinėse elektrinėse pagamintą RGA (remtinės gamybos apimtį) elektros energijos kiekį. Ieškovo teigimu, teisės aktuose yra nustatyta pareiga AB LESTO išpirkti maksimalų kiekį, kurios AB LESTO neįvykdė. Ieškiniu prašoma pripažinti 2013 m. gruodžio 30 d. elektros energijos pirkimo pardavimo sutarties, sudarytos tarp UAB „Vilniaus energija“ ir AB LESTO nuostatas negaliojančiomis ab initio, įpareigoti Atsakovą per 2014 m. supirkti iš Ieškovo maksimalų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013-11-20 nutarimu Nr. 1051 dviem ieškovo termofikacinėms elektrinėms nustatytą remtinės gamybos apimtį, taip pat priteisti iš Atsakovo 9,284 mln. eurų nuostolių atlyginimą. Bendrovė nesutinka su ieškovo pozicija, kadangi VIAP teikimo aprašas ir kiti galiojantys teisės aktai nenustato pareigos Bendrovei supirkti visą pagamintą elektros energiją. 2016-01-11 nutartimi Vilniaus apygardos teismas sustabdė bylos nagrinėjimą iki tol, kol Komisija nustatys UAB „Vilniaus energija“ tiekiamos šilumos energijos kainą 2016 m.

2014 m. lapkričio ir 2015 m. sausio mėn. AB LESTO kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundais, prašydama panaikinti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau - Komisija) atitinkamus sprendimus ir prašydama įpareigoti Komisiją pašalinti padarytus pažeidimus bei nustatant AB LESTO viršutines skirstymo vidutinės ir žemos įtampos tinklais paslaugų kainų ribas kitam laikotarpiui, į ribų skaičiavimams naudojamą pajamų lygį įtraukti:

- už 2015 metus susidariusį skirtumą dėl Komisijos netinkamai pritaikyto WACC dydžio – 7,78 mln. eurų;
- už 2015 metus susidariusį skirtumą dėl Komisijos netinkamai pritaikytų teisės aktų reikalavimų, nustatančių AB LESTO leistiną investicijų grąžą – 4,64 mln. eurų;
- dėl Komisijos patikrinimo metu nustatytų nepagrįstų sąnaudų, kurias AB LESTO laiko neatsiejamomis reguliuojamos veiklos sąnaudomis – 16,46 mln. eurų;

Kitu skundu LESTO prašo įpareigoti Komisiją pašalinti padarytus pažeidimus, kuriais buvo:

- sumažintos AB LESTO elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklos pajamos 2015 metams 862,78 tūkst. eurų suma;
- sumažintos AB LESTO elektros energijos įsigijimo sąnaudos 2015 metams 311,63 tūkst. eurų suma.

Bendrovė nesutinka su tuo, kaip Komisija, priimdama sprendimus, aiškino ir taikė galiojančius įstatymus ir kitus teisės aktus. Dėl minėtų priežasčių, Bendrovės vertinimu, 2015 m. kainų ribos buvo apskaičiuotos nepagrįstai sumažinant pajamas 30,04 mln. eurų. Bendrovei palankaus teismo sprendimo atveju, minėtos sumos būtų įtrauktos į ateinančių metų tarifą, tokiu būdu padidėtų Bendrovės pajamos ir pelnas.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2015 m. gruodžio ir 2016 m. sausio mėn. bylas išnagrinėjo iš esmės ir priėmė sprendimus visiškai atmesti skundų reikalavimus. Bendrovė, nesutikdama su teismo sprendimais, pateikė apeliacinius skundus. Bylos nagrinėjamos apeliacinės instancijos teisme.

2015 m. vasario mėn. Bendrovė kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu prašydama panaikinti Komisijos nutarimą dėl AB LESTO skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2016-2020 metams nustatymo ir nurodydama, kad dėl Komisijos netinkamai pritaikytų teisės aktų reikalavimų, nustatančių AB LESTO leistiną investicijų grąžą ir būtinąsias reguliuojamos veiklos sąnaudas į 2016 m. kainų ribų skaičiavimams naudojamą pajamų lygį nebuvo įtraukta 11,93 mln. eurų. Per laikotarpį nuo skundo pateikimo teismui, Komisija iš esmės pakeitė teisinę reguliacinę aplinką, kuri turi tiesioginę įtaką Pareiškėjo pozicijai šioje byloje ir skunde keliamiems reikalavimams. Atsižvelgiant į tai, kad ši pasikeitusi teisinė reguliacinė aplinka (įskaitant ir skundžiamą nutarimą) tokių teisinių ir finansinių pasekmių, kurios yra išdėstytos Bendrovės skunde, Bendrovei nebesukelia, Bendrovė 2016 m. vasario 20 d. Vilniaus apygardos administraciniam teismui pateikė prašymą dėl skundo atsisakymo. Byla tuo pagrindu buvo nutraukta.

2015 m. liepos mėn. AB LESTO pateikė Vilniaus apygardos administraciniam teismui skundą, kuriuo prašė panaikinti Komisijos nutarimą dėl AB LESTO reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimo, kuriuo buvo konstatuotas AB LESTO padarytas licencijuojamos veiklos pažeidimas – t. y., AB LESTO reguliuojamoms skirstymo ir visuomeninio tiekimo veikloms nepagrįstai priskyrė daugiau sąnaudų nei faktiškai galėjo būti priskirta – bei pripažinti paskirtą 300 tūkst. eurų sankciją nepagrįsta. Bylos nagrinėjimas sustabdytas iki kol bus priimtas sprendimas administracinėje

**AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d**

byloje, kurioje Bendrovė ginčija Komisijos patikrinimo rezultatus. Atsižvelgdama į Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą, Bendrovė 2015 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose apskaitė minėtą baudą, pripažindama sąnaudas ir įsipareigojimą.

30 Kapitalo rizikos valdymas

Remiantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, akcinės bendrovės įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis nei 28,97 tūkst. Eur, o nuosavas kapitalas – ne mažesnis nei 50 procentų bendrovės įstatinio kapitalo dydžio. 2016 m. gruodžio 31 d. ir 2015 m. gruodžio 31 d. Bendrovė įvykdė šiuos reikalavimus.

Finansuodama savo veiklą Bendrovė laikosi optimalios kapitalo struktūros valdymo politikos, siekdama, kad nuosavybės rodiklis (nuosavo kapitalo ir turto santykis) viršytų 40 proc. Kapitalo valdymo tikslais Bendrovės vadovybė kapitalu laiko Bendrovės nuosavą kapitalą.

	2016 m.	2015 m.
Nuosavas kapitalas	623.195	573.813
Turtas	1.113.186	1.078.728
Nuosavybės rodiklis (nuosavo kapitalo ir turto santykis)	56%	53%

31 Finansinės rizikos valdymas

Kredito rizika

Prekybos ir kitos gautinos sumos pasiskirsčiusios tarp daugelio pirkėjų, todėl reikšmingos koncentracijos nėra. Kredito rizika ar rizika, kad sandorio šalis neįvykdys savo įsipareigojimų, yra kontroliuojamos naudojant kreditavimo sąlygas ir priežiūros procedūras.

Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievoles. Didžiausią kredito riziką sudaro kiekvieno finansinio turto vieneto balansinė vertė. Todėl vadovybė mano, jog maksimali rizika yra lygi hipotekinių paskolų, paskolų, prekybos ir kitų gautinų sumų ir pinigų banke sumai, atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius finansinės būklės ataskaitoje sudarymo dieną.

Dėl Bendrovės veiklos specifikos užstatas iš pirkėjų nėra reikalaujamas.

Pagal nuostatas Bendrovė laisvas lėšas gali investuoti tik į mažai rizikingus, trumpalaikius (kurių likęs terminas iki išpirkimo ne ilgesnis negu 549 kalendorinės dienos) pinigų rinkos ir skolos vertybinių popierių instrumentus, t. y. terminuotus indėlius, obligacijas, Vyriausybės vertybinius popierius, patikimų finansinių institucijų ar ūkio subjektų, turinčių ne žemesnį nei A- pagal Fitch Ratings agentūrą (arba kitų reitingo agentūrų atitikmenį) ilgalaikio skolinimosi kredito reitingą. Išimtiniais atvejais piniginiai ištekliai gali būti laikomi ir kitose finansinėse institucijose, kurios turi Lietuvos banko išduotą licenciją, kuri suteikia teisę teikti finansines paslaugas. Tokių finansinių institucijų sąskaitose Bendrovė gali laikyti nedidesnę sumą nei ta, kuri yra garantuojama pagal Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymą.

Prioritetinis investavimo tikslas yra lėšų saugumo užtikrinimas ir, laikantis šio tikslo, investicijų grąžos maksimizavimas.

2016 m. gruodžio 31 d. maksimali Bendrovės kredito rizika yra lygi 83.623 tūkst. eurų (2015 m. gruodžio 31 d. – 119.511 tūkst. eurų), kaip pateikta šios pastabos dalyje „Finansinės priemonės pagal grupes“.

Palūkanų normos rizika

Visos Bendrovės paskolos yra su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR ir sukuria palūkanų normos riziką.

Bendrovė nesudarė išvestinių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką.

Toliau pateiktoje lentelėje atskleidžiamas Bendrovės pelno prieš mokesčius jautrumas galimiems palūkanų normų pokyčiams, visus kintamuosius laikant pastoviais (keičiant palūkanų normą). Bendrovės nuosavybei įtakos, išskyrus einamųjų metų pelno įtaką, nėra.

	Padidėjimas/ sumažėjimas procentiniais punktais	Įtaka pelnui prieš mokesčius
2016 m.		
EUR	0,15	-330
EUR	-0,15	330
2015 m.		
EUR	0,01	-22
EUR	-0,01	22

Užsienio valiutos rizika

Visas Bendrovės piniginis turtas ir įsipareigojimai yra išreikšti eurai, todėl užsienio valiutos rizikos iš esmės nėra.

Likvidumo rizika

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovės politika yra palaikyti pakankamą grynųjų pinigų ir grynųjų pinigų ekvivalentų kiekį arba užsitikrinti finansavimą atitinkamo kiekio kredito linijų pagalba, siekiant įvykdyti savo strateginiuose planuose numatytus įsipareigojimus. Bendrovės likvidumo (trumpalaikio turto iš viso / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) ir skubaus padengimo ((trumpalaikio turto iš viso – atsargos) / per vienerius metus mokėtinų sumų ir įsipareigojimų iš viso) rodikliai 2016 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,44 ir 0,43 (2015 m. gruodžio 31 d. – 0,64 ir 0,63).

2016 m. gruodžio 31 d. Bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo jų trumpalaikį turtą 103.528 tūkst. eurų (2015 m. gruodžio 31 d. – 75.920 tūkst. eurų). Bendrovės pinigų srautai iš veiklos buvo teigiami ir 2016 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais metais sudarė atitinkamai 180.144 tūkst. eurų (2015 m. gruodžio 31 d. – 138.384 tūkst. eurų). Per 2016 metus Bendrovė grąžino 78.279 tūkst. eurų paskolų (2015 m. – 116.912 tūkst. eurų), papildomai gavo 71.500 tūkst. eurų paskolų (2015 m. – 133.500 tūkst. eurų). Bendrovės vadovybės vertinimu pinigų srautai generuojami iš pagrindinės veiklos bus pakankami trumpalaikiams įsipareigojimams padengti.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina Bendrovės finansinių įsipareigojimų grąžinimo terminus 2016 m. ir 2015 m. gruodžio 31 d. pagal nediskontuotus sutartinius mokėjimus.

Bendrovė	Mažiau nei 3 mėnesiai	Nuo 3 iki 12 mėnesių	Nuo 1 iki 5 metų	Iš viso
Paskolos	14.759	44.138	162.937	221.834
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	84.243	-	3	84.246
2016 m. gruodžio 31 d.	99.002	44.138	162.940	306.080
Paskolos	35.624	67.877	149.443	252.944
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	82.144	-	51	82.195
2015 m. gruodžio 31 d.	117.768	67.877	149.494	335.139

Tikroji vertė

Bendrovės pagrindinis finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikrąja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, prekybos ir kitos skolos, ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos.

Tikroji vertė yra apibrėžiama kaip kaina, už kurią vertinimo dieną būtų parduodamas turtas arba perleidžiamas įsipareigojimas pagal tvarkingą sandorį tarp rinkos dalyvių. Tikroji finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų vertė yra ne mažesnė už sumą, mokėtiną pareikalavus, diskontuotą nuo pirmos dienos, kurią gali būti pareikalauta ją sumokėti.

Siekiant, kad būtų nuosekliai ir palyginamai nustatoma tikroji vertė ir atskleidžiama susijusi informacija, nustatoma tikrosios vertės hierarchija, kurią taikant duomenys, naudojami pagal vertinimo metodikas tikrajai vertei nustatyti, skirstomi į tris lygius.

Pirmas vertinimo lygis (pats tiksliausias) - tokio paties turto arba tokių pačių įsipareigojimų kotiruojamos (nekoreguotos) kainos aktyviose rinkose, į kurią ūkio subjektas gali patekti vertinimo dieną. Antras vertinimo lygis – tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi turto arba įsipareigojimo duomenys, išskyrus pirmam lygiui priskiriamas kotiruojamas kainas. Trečias vertinimo lygis – nestebimi turto arba įsipareigojimo duomenys.

Bendrovės finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų balansinė vertė yra artima jų tikrajai vertei, išskyrus hipotekines paskolas, kaip aprašyta 7 pastaboje.

Paskolų tikroji vertė buvo apskaičiuota diskontuojant tikėtinus ateities pinigų srautus pagal vyraujančias palūkanų normas. Paskolų ir kito finansinio turto tikroji vertė buvo skaičiuojama remiantis rinkos palūkanų norma.

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti Bendrovėje naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos ir kitų gautinų sumų, trumpalaikių prekybos ir kitų skolų ir trumpalaikių skolų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei.
- Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma vadovaujantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalaikių skolų, už kurias mokamos kintamos palūkanos, tikroji vertė yra artima jų apskaitinei vertei.

Finansinės priemonės pagal grupes

	Paskolos ir gautinos sumos	Galimo pardavimo finansinis turtas	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d.			
Kitas ilgalaikis finansinis turtas (7 pastaba)	530	5.306	5.836
Prekybos ir kitos gautinos sumos (9 pastaba)	62.133	-	62.133
Sukauptos pajamos (10 pastaba)	4.992	-	4.992
Pinigai ir pinigų ekvivalentai (11 pastaba)	10.662	-	10.662
Iš viso:	78.317	5.306	83.623
2015 m. gruodžio 31 d.			
Kitas ilgalaikis finansinis turtas (7 pastaba)	419	10.214	10.633
Prekybos ir kitos gautinos sumos (9 pastaba)	100.538	-	100.538
Sukauptos pajamos (10 pastaba)	5.143	-	5.143
Pinigai ir pinigų ekvivalentai (11 pastaba)	26.961	-	26.961
Iš viso:	133.061	10.214	143.275

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Agonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

	Kiti finansiniai įsipareigojimai, vertinami amortizuota savikaina	Įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	Iš viso
2016 m. gruodžio 31 d.			
Finansinės skolos (15 pastaba)	219.081	-	219.081
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (19 pastaba)	84.243	-	84.243
Kiti įsipareigojimai	3	-	3
Iš viso:	303.327	-	303.327
2015 m. gruodžio 31 d.			
Finansinės skolos (15 pastaba)	246.985	-	246.985
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (19 pastaba)	82.144	-	82.144
Kiti įsipareigojimai	51	-	51
Iš viso:	329.180	-	329.180

32 Verslo jungimai

Verslo jungimas (susiliejimas), įvykęs tarp AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“, buvo apskaitytas taikant buvusių apskaitinių verčių metodą. Susilieję įmonėms, nė viena iš susijungiančių įmonių neįgijo kontrolės kitai įmonei; buvo sujungti susiliejusių įmonių turtas, įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos už visus finansinėse ataskaitose pateikiamus laikotarpius, eliminavus tarpusavio likučius ir apyvartas.

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

Visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip

Bendrovės 2015 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ataskaitoje bei bendrųjų pajamų ataskaitoje už 2015 m. pateikti skaičiai yra lygūs skaičių, pateiktų AB LESTO ir AB „Lietuvos dujos“ atitinkamose finansinėse ataskaitose, sumai, eliminavus tarpusavio likučius ir apyvaras:

Finansinės padėties ataskaita 2015 m. gruodžio 31 d.:

	AB LESTO	AB „Lietuvos dujos“	Tarpusavio likučių eliminavimas (-)	AB „Energijos skirstymo operatorius“
TURTAS				
Ilgalaikis turtas				
Ilgalaikis materialusis turtas	761.071	160.726	-	921.797
Nematerialusis turtas	3.256	356	-	3.612
Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį turą	-	1.267	-	1.267
Investicijos į asocijuotas įmones	1.374	644	-	2.018
Atidėtas pelno mokestis	-	1.978	-	1.978
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	10.633	-	-	10.633
	776.334	164.971	-	941.305
Trumpalaikis turtas				
Atsargos	2.078	466	-	2.544
Prekybos ir kitos gautinos sumos	77.053	23.836	(72)	100.817
Išankstiniai apmokėjimai, ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos	5.407	90	-	5.497
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis	1.604	-	-	1.604
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	19.027	7.934	-	26.961
	105.169	32.326	(72)	137.423
Iš viso turto	881.503	197.297	(72)	1.078.728
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI				
Nuosavas kapitalas				
Įstatinis kapitalas	175.144	84.299	-	259.443
Perkainojimo rezervas	55.254	266	-	55.520
Įstatymų numatytas rezervas	17.491	8.419	-	25.910
Nepaskirstytasis pelnas	185.186	47.754	-	232.940
Iš viso nuosavo kapitalo	433.075	140.738	-	573.813
ĮSIPAREIGOJIMAI				
Ilgalaikiai įsipareigojimai				
Paskolos	147.576	-	-	147.576
Atidėtojo pelno mokestis įsipareigojimai	2.505	-	-	2.505
Ateinančių laikotarpių pajamos	79.298	38.271	-	117.569
Dotacijos ir subsidijos	17.146	4.238	-	21.384
Ilgalaikės išmokos darbuotojams	1.331	1.156	-	2.487
Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	51	-	-	51
	247.907	43.665	-	291.572
Trumpalaikiai įsipareigojimai				
Paskolos	99.409	-	-	99.409
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	80.881	9.062	(72)	89.871
Gauti avansai, sukaupti įsipareigojimai ir ateinančio laikotarpio pajamos	20.231	3.710	-	23.941
Mokėtinas pelno mokestis	-	122	-	122
	200.521	12.894	(72)	213.343
Iš viso įsipareigojimų	448.428	56.559	(72)	504.915
Iš viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų	881.503	197.297	(72)	1.078.728

Bendrųjų pajamų ataskaita 2015 m. gruodžio 31 d.:

	AB LESTO	AB „Lietuvos dujos“	Tarpusavio apyvartų eliminavimas	AB „Energijos skirstymo operatorius“
--	----------	---------------------	----------------------------------	--------------------------------------

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“, įmonės kodas 304151376 Aguonų g. 24, Vilnius, Lietuva
TARPINIŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS
Už metus, pasibaigusius 2016 m. gruodžio 31 d

Pajamos	577.148	54.856	(132)	631.872
Kitos pajamos	4.635	1.586	(227)	5.994
Elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimai	(373.848)	-	-	(373.848)
Gamtinių dujų ir perdavimo paslaugų pirkimų (sąnaudos)	-	(3.803)	-	(3.803)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(34.793)	(9.055)	-	(43.848)
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos	(36.707)	(19.383)	-	(56.090)
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos	(23.281)	(2.390)	22	(25.649)
Transporto sąnaudos	(4.156)	(620)	1	(4.775)
Telekomunikacijos ir IT paslaugos	(7.022)	(1.387)	-	(8.409)
Nuoma ir komunalinės paslaugos	(2.551)	(350)	315	(2.586)
Vertės sumažėjimo ir nurašymo sąnaudos	(3.140)	134	-	(3.006)
Kitos sąnaudos	(9.388)	(4.427)	17	(13.798)
Veiklos pelnas	86.897	15.161	(4)	102.054
Finansinės veiklos pajamos	1.028	29	-	1.057
Finansinės veiklos sąnaudos	(2.411)	(152)	-	(2.563)
Finansinės veiklos sąnaudos, grynąja verte	(1.383)	(123)	-	(1.506)
Asocijuotų ir bendrai valdomų įmonių (pelno) dalis	-	(12)	-	(12)
Pelnas iš investicijos į bendrai valdomą įmonę perleidimo	-	32	-	32
Pelnas prieš apmokestinimą	85.514	15.058	(4)	100.568
Pelno mokesčiai	(12.967)	(2.123)	-	(15.090)
Grynasis pelnas	72.547	12.935	(4)	85.478
Kitos bendrosios pajamos	-	443	-	443
Laikotarpio bendrasis pelnas	72.547	13.378	(4)	85.921

33 Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos sudarymo datos

Bendrovė ir AB SEB bankas (toliau – SEB) 2017 m. sausio 27 d. pasirašė sutartį dėl 77 mln. eurų ilgalaikės paskolos suteikimo. Lėšos bus skirtos Bendrovės finansinių įsipareigojimų refinansavimui ir apyvartinėms lėšoms. Paskolos trukmė – 10 metų, paskolos kintamų palūkanų bazė – 3 mėn. EURIBOR.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pakeitė Bendrovės turimą energetikos veiklos licenciją Nr. L2-GDS-09, praplėsdama jos priede nustatytas veiklos vykdymo ribas nauja teritorija – Tauragės rajono savivaldybės teritorija. Energetikos veiklos licencijos pakeitimas suteikia teisę Bendrovei užtikrinti gamtinių dujų skirstymo paslaugų teikimą Tauragės rajono savivaldybėje.

2017 m. sausio 20 d. įvykusiame Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje buvo priimtas sprendimas Bendrovės valdybos nariu, kuriojančiu paslaugų teikimo ir plėtros sritį, išrinkti Igną Pranskevičių nuo jį išrinkusios Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžio pabaigos iki veikiančios Bendrovės valdybos kadencijos pabaigos.

2016

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO
OPERATORIUS“
TARPINIS PRANEŠIMAS

2016 M. GRUODŽIO 31 D. PASIBAIGUSIO DVYLIKOS MĖNESIŲ LAIKOTARPIO
PRANEŠIMAS

eso

Energetikos įmonių grupė | www.le.lt

TURINYS

TARPINIS PRANEŠIMAS

Pagrindiniai Bendrovės veiklos ir finansiniai rodikliai už ataskaitinį laikotarpį	46
Vadovo žodis	47
Bendrovei reikšmingiausi ataskaitinio laikotarpio įvykiai	48
Finansinių ir veiklos rodiklių analizė	52
Veiksniai, turintys poveikį Bendrovės finansiniams rodikliams	58
Informacija apie Bendrovės įstatinį kapitalą ir vertybinius popierius	67
Klientų aptarnavimas, aptarnavimo įvertinimas	71
Bendrovės socialinė atsakomybė	73
Bendrovė ir Bendrovės valdymo organai	76
Esminiai įvykiai Bendrovės veikloje	87
Priedai	91

Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengta ataskaita

Ataskaita parengta už 2016 m. sausio – gruodžio mėnesius.

Informacija apie tai, kur ir kada galima susipažinti su ataskaita bei dokumentais, kuriais buvo naudotasi rengiant pranešimą, bei visuomenės informavimo priemonės, kuriose skelbiami bendrovės vieši pranešimai

Su ataskaita bei dokumentais, kuriais naudojantis ji buvo parengta, galima susipažinti darbo dienomis pirmadieniais – ketvirtadieniais 7.30–16.30 val., penktadieniais 7.30–15.15 val. AB „Energijos skirstymo operatorius“ centrinėje būstinėje, Komunikacijos skyriuje (Aguonų g. 24, Vilnius, 535 kab.). Ataskaita taip pat pateikiama „Energijos skirstymo operatoriaus“ tinklalapyje www.eso.lt ir Vertybinių popierių biržos „NASDAQ Vilnius“ tinklalapyje www.nasdaqomxbaltic.com.

Vieši pranešimai, kuriuos AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau tekste – ir ESO, Bendrovė) privalo skelbti pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus, skelbiami Bendrovės tinklalapyje (www.eso.lt) bei vertybinių popierių biržos „NASDAQ OMX Vilnius“ tinklalapyje (www.nasdaqomxbaltic.com).

Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją

Pareigos	Vardas, Pavardė	Telefono Nr.
Generalinė direktorė	Dalia Andrulionienė	(8 5) 277 7524
Finansų ir administravimo tarnybos direktorius	Augustas Dragūnas	(8 5) 277 7524
Finansų departamento direktorius	Artūras Paipolas	(8 5) 277 7524

ESO ataskaita yra parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymu, Lietuvos banko valdybos 2013 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. 03-48 patvirtintomis Periodinės ir papildomos informacijos rengimo ir pateikimo taisyklėmis (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), kitais galiojančiais įstatymais ir teisės aktais.

Ataskaitos pasirašymo diena

Ataskaita pasirašyta 2017 m. vasario 28 d.

Dėl finansinių rezultatų palyginamumo

Pateikiami ESO finansiniai rezultatai už 2016 m. dvyliką mėnesių, kurie palyginami su jungtiniais AB LESTO (toliau tekste – LESTO) ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ (toliau tekste – „Lietuvos dujos“) finansinių ataskaitų duomenis, eliminavus tarpusavio sandorius.

PAGRINDINIAI BENDROVĖS VEIKLOS IR FINANSINIAI RODIKLIAI UŽ ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ

ESO esminiai veiklos rodikliai

		2016 m.	2015 m.	Pokytis	
				+/-	%
Veiklos rodikliai					
Paskirstyta elektros energijos vartotojams vidutinės ir žemos įtampos tinklais	TWh	8,98	8,53	0,45	5,23
Visuomeninis ir garantinis elektros energijos tiekimas	TWh	3,15	3,12	0,03	0,84
Paskirstytas gamtinių dujų kiekis	TWh	7,39	6,83	0,56	8,3
Tinklo tiekimo kokybės rodikliai					
ELEKTRA					
SAIDI, min. (su „force majeure“)		172,9	106,5	66,4	
SAIFI, vnt. (su „force majeure“)		1,25	1,06	0,19	
DUJOS					
SAIDI, min. (su „force majeure“)		0,529	1,034	-0,505	
SAIFI, vnt. (su „force majeure“)		0,006	0,007	-0,001	

ESO esminiai finansiniai rodikliai

		2016 m.	2015 m.	Pokytis	
				+/-	%
Pajamos	tūkst. EUR	650.063	637.866	12.197	1,91
Elektros, dujų, ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudos	tūkst. EUR	388.194	377.651	10.543	2,79
Veiklos sąnaudos (1)	tūkst. EUR	98.555	111.307	-12.752	-11,46
EBITDA (2)	tūkst. EUR	163.314	148.908	14.406	9,67
EBITDA marža (3)	%	25,12	23,34		
Grynasis pelnas (nuostolis)	tūkst. EUR	92.502	85.478	7.024	8,22
		2016 m.	2015 m.	Pokytis	
				+/-	%
Visas turtas	tūkst. EUR	1.113.186	1.078.728	34.458	3,19
Nuosavas kapitalas	tūkst. EUR	623.195	573.813	49.382	8,61
Finansinės skolos	tūkst. EUR	219.081	246.985	-27.904	-11,30
Finansinės skolos grynąja verte (4)	tūkst. EUR	208.419	220.024	-11.605	-5,27
Nuosavybės pelningumas (ROE) (5)	%	15,46	15,08*		
Turto pelningumas (ROA) (6)	%	8,44	8,10*		
Nuosavo kapitalo lygis (7)	%	55,98	53,19		
Finansinės skolos grynąja verte / EBITDA 12 mėnesių	kartai	1,28	1,48		
Finansinės skolos grynąja verte / Nuosavybės santykis	%	33,44	38,34		

(1) Veiklos sąnaudos (OPEX) = veiklos sąnaudos, išskyrus elektros energijos ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudas, nusidėvėjimo ir amortizacijos bei vertės sumažėjimo, nurašymų sąnaudas;

(2) EBITDA (pelnas prieš finansinės veiklos rezultatą, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją) = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos - finansinės veiklos pajamos - gauti dividendai + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + vertės sumažėjimo sąnaudos + nurašymų sąnaudos;

(3) EBITDA marža = EBITDA / Pajamos;

(4) Finansinės skolos grynąja verte = finansinės skolos - pinigai ir pinigų ekvivalentai - trumpalaikės investicijos ir terminuoti indėliai – ilgalaikio kito finansinio turto dalis, kurią sudaro investicijos į skolos vertybinius popierius;

(5) Nuosavybės pelningumas (ROE) = ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostolis) / nuosavo kapitalo ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje vidurkis;

(6) Turto pelningumas (ROA) = ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas (nuostolis) / turto ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje vidurkis;

(7) Nuosavybės kapitalo lygis = nuosavas kapitalas laikotarpio pabaigoje/visas turtas laikotarpio pabaigoje;

*2015 m. skaičiavimui ataskaitinio laikotarpio pradžios duomenys (2015 01 01) yra naudojami sudėjus 2015 m. AB „Lietuvos dujos“ ir AB LESTO finansinės padėties ataskaitas

VADOVO ŽODIS

Gerbiamieji,

Pirmieji ESO veiklos metai viršijo ir mūsų pačių lūkesčius. Dviejų skirstymo operatorių – elektros ir dujų – sutelkimas į vieną bendrovę leido pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, sumažinti veiklos sąnaudas ir kainas mūsų klientams.

ESO veiklos sąnaudos, palyginti su LESTO ir „Lietuvos dujomis“, 2016 metais sumenko 12 proc., o tai yra beveik 13 mln. eurų. Toks rezultatas viršijo mūsų prognozes, kurias atlikome prieš operatorių apjungimą. Toliau didinsime veiklos efektyvumą ir ieškosime naujų sinergijos galimybių. Efektyvumo karteles šiemet organizacijoje kels nuo metų pradžios prasidėjusi LEAN principais pagrįsta Veiklos meistriškumo programa, į kurią nuosekliai įsitrauks visa bendrovė. Taupydami veiklos sąnaudas galime turėti tiesioginės įtakos paslaugų kainoms ir kurti papildomą vertę savo klientams. Džiugu, jog dujų skirstymo paslaugos kaina nuo 2017 metų sumažėjo pirmą kartą per penkerius metus, o elektros kaina gyventojams – mažėja jau ketvirtus metus iš eilės.

Pirmuosius ESO veiklos metus galime drąsiai vadinti ir plėtros metais – bendrovė rudenį įrengė skirstomąjį dujotiekį Tauragėje, metų pabaigoje pradėjo veiklą Druskininkuose, vėliau įsigydama ir dujų skirstymo tinklą. Kaune, Vaišvydavo rajone, pradėjome didžiausią kvartalo dujifikavimo projektą per pastarąjį dešimtmetį. 2016-iaisiais stebėjome dujų vartojimo atgimimą: įgijome daugiau kaip 10 tūkst. naujų klientų – tai daugiau nei per 2014 ir 2015 metus kartu sudėjus.

Puikiai suprantame, kaip gyventojams svarbu greitai ir paprastai prisijungti prie mūsų skirstomųjų tinklų, tad 2016 metais itin aktyviai dirbome siekdami patogesnio ir greitesnio elektros bei dujų įvedimo proceso. Vidutinė elektros įvedimo trukmė 2016 metais sumažėjo 20 kalendorinių dienų, nuo 78 iki 58 dienų, dujų – beveik 54 kalendorinėmis dienomis, nuo 216 iki 162 dienų.

Pernai toliau didinome ir investicijas į elektros skirstymo tinklo saugumą ir patikimumą. Tuo tikslu nutiesėme daugiau kaip 2 tūkstančius kilometrų požeminių elektros kabelių ir toliau diegėme išmaniojo tinklo priemones, kurios leis sustiprinti tinklo patikimumą ir išvengti elektros pertrūkių.

Gyventojai ir verslas palankiai vertina mūsų paslaugas, tai rodo ir klientų pasitenkinimo tyrimų rezultatai. ESO klientų pasitenkinimo lygis, apskaičiuotas pagal tarptautinę GCSI (angl. Global Customer Satisfaction Index) metodologiją, 2016 metais siekė 79 punktus ir buvo 9 balais aukštesnis už Europos energetikos bendrovių GCSI indeksą. 2016 metais vėl buvome įvertinti nacionaliniu Bendruomeniškiausios įmonės apdovanojimu, nes mums svarbu savo veiklą organizuoti atsakingai, atsižvelgiant į bendruomenes, kuriose veikiame.

Pirmieji ESO metai parodė, kad gebame ne tik prisitaikyti prie naujų sąlygų ir iššūkių, bet tuo pačiu imtis svarbių ir atsakingų darbų. Tvirtai tikiu, jog 2017-aisiais su ESO profesionalų komanda padarysime dar daugiau!

Pagarbiai,

Generalinė direktorė ir Valdybos pirmininkė Dalia Andrulionienė
AB „Energijos skirstymo operatorius“

BENDROVEI REIKŠMINGIAUSI 2016 M. ĮVYKIAI

Bendrovės įtrauktos į Baltijos Oficialųjį prekybos sąrašą

2016 m. sausio 5 d. „Nasdaq Vilnius“ priėmė sprendimą įtraukti AB „Energijos skirstymo operatorius“ akcijas į Baltijos Oficialųjį prekybos sąrašą nuo 2016 m. sausio 11 d. emitento prašymu.

Prasidėjo ESO akcijų prekyba

2016 m. sausio 11 d. prasidėjo Bendrovės akcijų prekyba vertybinių popierių biržoje AB Nasdaq Vilnius. Bendras į Baltijos Oficialųjį prekybos sąrašą įtrauktų ESO paprastųjų vardinių akcijų skaičius – 894 630 333 vnt., vienos akcijos nominali vertė – 0,29 euro. ESO akcijų simbolis – ESO1L.

Dėl teismo sprendimo

Vilniaus apygardos administracinis teismas atmetė Bendrovės skundą, kuriuo buvo prašoma panaikinti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014-12-19 nutarimą „Dėl AB LESTO planinio patikrinimo“ bei šio nutarimo pagrindu priimtus nutarimus ir įpareigoti Komisiją įvertinti Bendrovės negautas pajamas ir patirtas papildomas sąnaudas dėl nutarimų galiojimo laikotarpiu nustatytų neteisėtų kainų viršutinių ribų, nustatant Bendrovės kainų viršutines ribas kitiems laikotarpiams.

Dėl Stebėtojų tarybos priimtų sprendimų

ESO valdybos nariu bei Finansų ir administravimo tarnybos direktoriumi paskirtas Augustas Dragūnas. Tokį sprendimą vasario 19 dieną, penktadienį, priėmė ESO stebėtojų taryba. A. Dragūnas pakeitė 2015 m. gruodžio 3 d. ESO stebėtojų tarybos sprendimu valdybos nare išrinktą Eglę Čiužaitę, kuri 2016 m. vasario 19 d. „Lietuvos energijos“ grupei priklausančios bendrovės „Lietuvos energijos gamyba“, AB valdybos buvo išrinkta valdybos pirmininke ir generaline direktore.

Dėl sprendimo nutraukti teisminį ginčą

2016-03-03 Vilniaus apygardos administraciniam teismui ESO nurodė atsisakanti skundo dėl 2015-02-20 Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nutarimo. 2015-02-20 AB LESTO teismui pateikė skundą, prašydama panaikinti 2015-01-19 priimtą nutarimą „Dėl AB LESTO skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutinių ribų 2016-2020 metams nustatymo“.

Dėl eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų

2016 m. kovo 29 d. Bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime priimti šie sprendimai: pritarta 2015 metų AB LESTO grupės konsoliduotam ir 2015 metų akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ metiniams pranešimams. Susirinkime patvirtintas UAB „PricewaterhouseCoopers“ audituotas 2015 m. AB LESTO konsoliduotų ir bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinys ir UAB „PricewaterhouseCoopers“ audituotas 2015 m. akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ metinių finansinių ataskaitų rinkinys. Taip pat paskirstytas 2015 metų Bendrovės pelnas: dividendams skirta 30,596 mln. eurų, arba 0,0342 euro akcijai už laikotarpį nuo 2015-07-01 iki 2015-12-31.

Dėl sprendimo nutraukti teisminį ginčą

2016 metų kovo 30 dieną Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) patvirtino taikos sutartį byloje dėl akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ veiklos tyrimo. Atsižvelgdamas į sudarytą taikos sutartį, LAT ginčą nutraukė. Byla buvo pradėta pagal ieškovo Lietuvos Respublikos Energetikos ministerijos 2011 metų kovo 25 dienos ieškinį ir buvo nagrinėjama uždaruose teismo posėdžiuose, todėl bylos medžiaga yra nevieša.

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos priimto sprendimo

2016 m. balandžio 21 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) posėdyje svarstė klausimą dėl ESO reguliuojamos veiklos pažeidimo pagal „Lietuvos dujų“ 2009-2013 m. reguliuojamos veiklos planinio patikrinimo aktą. Komisija nepritarė sankcijos ESO skyrimui pagal „Lietuvos dujų“ planinio patikrinimo akto išvadą.

Dėl elektros energijos visuomeninės kainos viršutinių ribų 2016 metų antrąjį pusmetį

Komisija 2016 m. gegužės 23 d. nutarė pakeisti 2015 m. lapkričio 9 d. nutarimu nustatytas LESTO visuomenines elektros energijos kainų viršutines ribas 2016 metams. Komisijos nutarimu antrąjį 2016 metų pusmetį perkantiems elektros energiją iš vidutinės įtampos tinklų viršutinė riba siekė 7,499 ct/kWh (be PVM), iš žemosios įtampos tinklų – 9,530 ct/kWh (be PVM).

Dėl valdybos sprendimo pakeisti elektros energijos kainas nuo 2016 metų antrojo pusmečio

ESO valdyba gegužės 25 d. posėdyje patvirtino naujas elektros energijos persiuntimo paslaugų ir visuomenines elektros kainas, kurios, Komisijai paskelbus, galioja 2016 metų antrąjį pusmetį.

ESO elektros kainas perskaičiavo po to, kai Komisija 2016 m. gegužės 23 d. nutarimais sumažino viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP), sisteminių paslaugų, elektros rinkos kainas bei visuomeninės elektros energijos kainos viršutines ribas.

Dėl paskelbtų elektros energijos kainų nuo 2016 metų antrojo pusmečio

Komisija gegužės 30 d., pirmadienį, paskelbė naujas elektros energijos persiuntimo paslaugų ir visuomenines elektros kainas, kurios galioja 2016 metų antrąjį pusmetį.

Paskelbta 2015 metų LESTO socialinės atsakomybės veiklos ataskaita

ESO, kuri veiklą pradėjo 2016 m. sausio 1 d. reorganizavimo būdu sujungus LESTO ir „Lietuvos dujos“, paskelbė 2015 metų LESTO socialinės atsakomybės veiklos ataskaitą. Tai šeštoji ataskaita, kuri yra rengiama kasmet lietuvių ir anglų kalbomis.

Šioje pažangos ataskaitoje pristatoma 2015 metų LESTO pažanga gerinant ryšius su klientais ir rinkos dalyviais, projektai aplinkosaugos srityje, taip pat iniciatyvos darbuotojams bei visuomenei. Ataskaitoje taip pat aprašomos LESTO 2015 metų socialinės atsakomybės kryptys, veiksmai ir pasiekimai.

Dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo

2016 m. liepos 4 d. Bendrovės valdybos sprendimu paskelbta apie liepos 26 d. šaukiamą neeilinį Bendrovės visuotinį akcininkų susirinkimą. Susirinkimo darbotvarkėje numatyta priimti sprendimą dėl Bendrovės finansinių ataskaitų audito atliksiančios audito įmonės išrinkimo ir audito paslaugų apmokėjimo sąlygų nustatymo.

Dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo papildymo

2016 m. liepos 13 d. buvo gautas akcininkės „Lietuvos energija“, UAB, valdančios 94,98 proc. Bendrovės akcijų, raštas, kuriuo Bendrovė buvo informuota apie „Lietuvos energija“, UAB, Stebėtojų tarybos Audito komiteto pateiktą rekomendaciją dėl siūlomos audito įmonės.

Priimtas sprendimas dėl audito įmonės išrinkimo

2016 m. liepos 26 d. įvykusiame neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime audito įmone, kuri atliks 2016-2018 metų Bendrovės finansinių ataskaitų auditą, išrinkta UAB „PricewaterhouseCoopers“. Už 2016-2018 metų finansinių ataskaitų audito paslaugas bus mokama ne daugiau kaip 159 600,00 EUR (be pridėtinės vertės mokesčio).

Dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo

Bendrovė 2016 m. rugsėjo 1 d. iš „Lietuvos energija“, UAB gavo rašytinę paraišką, kuria kreipiamasi į Bendrovės valdybą, prašant sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą. Nurodomas neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo tikslas – siūlyti Bendrovės akcininkams skirti dividendus už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį. „Lietuvos energija“, UAB paraiškoje pateikė sprendimo projektą – skirti AB „Energinės skirstymo operatorius“ akcininkams po 0,014 euro dividendus vienai AB ESO akcijai už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2016 m. birželio 30 d.

Atsižvelgiant į „Lietuvos energija“, UAB paraišką, 2016 m. rugsėjo 1 d. Bendrovės valdyba nutarė šaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą.

Dėl neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų

2016 m. rugsėjo 26 d. įvyko neeilinis Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas. Jame pritarta bendrovės šešių mėnesių veiklos rezultatams, auditoriaus UAB „PricewaterhouseCoopers“ išvadoms. Akcininkai taip pat pritarė dividendų išmokėjimui už trumpesnę negu finansiniai metai laikotarpį. Susirinkime priimtas sprendimas skirti po 0,014 euro vienai ESO akcijai dydžio dividendus už šešių mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2016 m. birželio 30 d.

Liudo Liutkevičiaus atsistatydinimo iš generalinio direktoriaus ir valdybos pirmininko pareigų

2016 m. spalio 10 d. Bendrovė gavo Liudo Liutkevičiaus pranešimą dėl atsistatydinimo iš generalinio direktoriaus ir valdybos pirmininko pareigų. Paskutinė ESO valdybos pirmininko ir generalinio direktoriaus pareigų ėjimo diena buvo 2016 m. lapkričio 4 d.

Dėl skirstymo paslaugų kainų ir elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinių ribų 2017 m.

2016 m. spalio 14 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija nustatė skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas 2017 metams: skirstymo paslaugos vidutinės įtampos tinklais – 0,830 euro ct/kWh; skirstymo paslaugos žemos įtampos tinklais – 1,655 euro ct/kWh.

2016 m. spalio 14 d. Komisija nustatė elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinę ribą 2017 metams – 0,143 euro ct/kWh.

Dėl AB „Energinės skirstymo operatorius“ ir AB „Druskininkų šilumos tinklai“ sudarytos Gamtinių dujų skirstomojo dujotiekio panaudos sutarties

2016 m. spalio 26 d. Bendrovė ir AB „Druskininkų šilumos tinklai“ sudarė Gamtinių dujų skirstomojo dujotiekio panaudos sutartį, pagal kurią Bendrovė nuo 2016 m. lapkričio 1 d. perėmė Druskininkų savivaldybėje esančią gamtinių dujų skirstymo sistemą.

Nustatyta 2017 m. gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinė riba

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2016 m. spalio 28 d. nustatė Bendrovės gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinę ribą, galiosiančią 2017 metais – 7,25 Eur už MWh (be PVM).

Dėl energetikos veiklos licencijos pakeitimo

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pakeitė Bendrovės turimą energetikos veiklos licenciją Nr. L2-GDS-09 praplėsdama jos priede nustatytas veiklos vykdymo ribas nauja teritorija – Druskininkų savivaldybės teritorija, išskyrus UAB „Intergas“ gamtinių dujų skirstymo licencijoje apibrėžtą teritoriją.

Patvirtinta Bendrovės 2016-2020 m. veiklos strategija

Bendrovės valdyba patvirtino AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2016 – 2020 m. veiklos strategiją (toliau – Strategija), kuria nustatytos Bendrovės ilgalaikės strateginės kryptys, tikslai ir rodikliai. Su Bendrovės strategija galima susipažinti [čia](#).

Dėl stebėtojų tarybos ir valdybos priimtų sprendimų

2016 m. lapkričio 4 d. Bendrovės valdyba atšaukė Liudą Liutkevičių iš Bendrovės generalinio direktoriaus ir valdybos pirmininko pareigų nuo 2016 m. lapkričio 4 d. 16:00 val. Bendrovės valdyba išrinko Bendrovės Paslaugų tarnybos direktorę Dalią Andrulionienę laikinai eiti Bendrovės generalinės direktorės pareigas nuo 2016 m. lapkričio 4 d. 16:00 val.

VKEKK patvirtino gamtinių dujų skirstymo kainas

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2016 m. lapkričio 17 d. patvirtino Bendrovės valdybos 2016 m. lapkričio 4 d. nustatytas gamtinių dujų skirstymo kainas, kurios taikomos nuo 2017 m. sausio 1 d. Gamtinių dujų skirstymo kainos sumažėjo visoms septynioms kainų grupėms. Priklausomai nuo kainų grupės, gamtinių dujų skirstymo kaina sumažėjo nuo 1 proc. iki 15 proc. Pagrindinė kainos mažėjimo priežastis yra prognozuojami didesni gamtinių dujų skirstymo kiekiai 2017 metais. Gamtinių dujų skirstymo kaina yra viena iš galutinės dujų kainos sudedamųjų dalių.

Dėl Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos priimtų sprendimų

2016 m. lapkričio 25 d. įvykusiame Bendrovės valdybos posėdyje, atsižvelgiant į 2016 m. lapkričio 25 d. posėdžio metu pateiktą Bendrovės stebėtojų tarybos nuomonę, Bendrovės valdybos pirmininke ir generaline direktore buvo išrinkta Bendrovės valdybos narė Dalia Andrulionienė.

Dėl sudarytos Gamtinių dujų skirstomojo dujotiekio pirkimo-pardavimo sutarties su AB „Druskininkų šilumos tinklai“

Bendrovė ir AB „Druskininkų šilumos tinklai“ 2016 m. lapkričio 29 d. sudarė pirkimo-pardavimo sutartį, pagal kurią Bendrovė įgijo nuosavybės teisę į Druskininkų savivaldybėje esančią gamtinių dujų skirstymo sistemą. Šią sistemą nuo 2016 m. lapkričio 1 d. Bendrovė valdė panaudos teise pagal tarp šalių 2016 m. spalio 26 d. sudarytą Gamtinių dujų skirstomojo dujotiekio panaudos sutartį.

VKEKK patvirtino 2017 m. prijungimo prie dujotiekių privatiems klientams įkainius

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) 2016 m. lapkričio 30 d. nustatė naujų privačių klientų prijungimo prie gamtinių dujų sistemų įkainius. Gyventojams, norintiems įsivesti gamtines dujas ir šildyti namus ar kitas patalpas, prijungimo įkainis už kiekvieną nutiestą dujotiekio metrą 2017 m. didėja 16,64 proc. nuo 11,72 EUR iki 13,67 EUR (be PVM). Prijungimo prie dujotiekių įkainis, nepriklausantis nuo atstumo didėja 13,61 proc. iki 228,12 eurų (be PVM).

Dėl valdybos sprendimo pakeisti elektros energijos kainas nuo 2017 metų

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (VKEKK) 2016 m. gruodžio 15 d. peržiūrėjo ir padidino viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) kainą ir elektros energijos visuomeninės kainos viršutinės ribas 2017 metams privatiems klientams, perkantiems elektros energiją iš žemosios ir vidutinės įtampos tinklų. Atsižvelgdama į tai, Bendrovės valdyba 2016 m. gruodžio 16 d. patvirtino patikslintas visuomeninės elektros energijos kainas, kurias pateikė VKEKK.

Dėl paskelbtų 2017 m. elektros energijos kainų

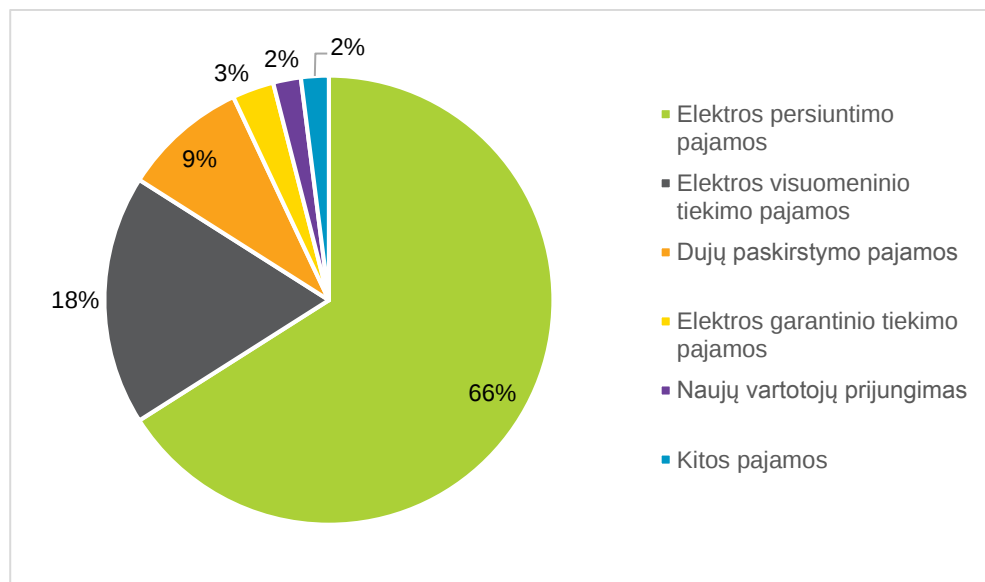
Valstybinė energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) gruodžio 23 d. paskelbė Bendrovės valdybos sprendimu gruodžio 16 d. patikslintas visuomeninės elektros energijos kainas 2017 metams. ESO elektros kainas perskaičiavo po to, kai Komisija peržiūrėjo ir padidino viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) kainas ir visuomeninių elektros energijos kainų viršutinės ribas. Nuo 2017 metų sausio 1 d. elektros kaina privatiems ESO klientams sumažėjo vidutiniškai 4,9 proc., palyginti su 2016 m. antrąjį pusmetį galiojusiomis kainomis.

Dėl „Lietuvos energija“, UAB įmonių grupės dividendų politikos

2016 m. gruodžio 27 d. „Lietuvos energija“, UAB, kuri valdo 94,98 proc. Bendrovės akcijų, valdyba patvirtino „Lietuvos energija“, UAB įmonių grupės dividendų politiką, kuria visoms grupės įmonėms nustatomi vienodi grynojo pelno paskirstymo principai. Vadovaujantis nauja tvarka Bendrovės siūlymas skirti dividendus priklausys nuo Bendrovės nuosavo kapitalo grąžos dydžio, finansinių galimybių mokėti dividendus, vykdomų valstybei svarbių ekonominių projektų bei kitų aplinkybių.

FINANSINIŲ IR VEIKLOS RODIKLIŲ ANALIZĖ

ESO pajamų struktūra pagal veiklos sritis

Per 2016 metus ESO pajamos siekė 650,1 mln. eurų - tai 1,9 proc. daugiau nei 2015 m. Pajamos augo dėl didesnių elektros ir gamtinių dujų paskirstymo apimčių. Pagrindinis ESO pajamų šaltinis – elektros energijos persiuntimas. Per 2016 metus persiuntimo pajamos sudarė 66 proc. Bendrovės pajamų. Pajamos iš visuomeninės elektros energijos tiekimo veiklos sudarė 18 proc. pajamų, o dujų paskirstymo pajamos siekė 9 proc. nuo visų pajamų.

EBITDA rodiklis

	2016.12.31	2015.12.31
EBITDA, tūkst. EUR	163.314	148.908
EBITDA marža, proc.	25,12	23,34

* EBITDA (pelnas prieš finansinės veiklos rezultata, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją) = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos - finansinės veiklos pajamos - gauti dividendai + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + vertės sumažėjimo sąnaudos + nurašymų sąnaudos.

Bendrovė per 2016 metus uždirbo 163,3 mln. eurų pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją (EBITDA). Palyginti 2015 m. sausio-gruodžio mėnesiais, EBITDA išaugo 9,7 proc.

Sąnaudos

Elektros, gamtinių dujų ar susijusių paslaugų pirkimo sąnaudos per 2016 metus siekė 388,2 mln. eurų. Palyginti su 2015 m., jos padidėjo 2,8 proc. Tam didžiausią įtaką turėjo išaugę elektros persiuntimo kiekiai bei didesni gamtinių dujų paskirstymo kiekiai. Ataskaitiniu laikotarpiu elektros, gamtinių dujų ar susijusių paslaugų pirkimo sąnaudos bei nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos siekė 434,2 mln. eurų, arba 80 proc. visų ESO patirtų sąnaudų.

Veiklos sąnaudos¹ siekė 98,6 mln. eurų - 11,5 proc. mažiau nei 2015 m. Labiausiai mažėjo išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos, bei remonto ir techninės priežiūros sąnaudos, atitinkamai 16 ir 27,9 proc.

ESO veiklos sąnaudos, tūkst. EUR

	2016.12.31	2015.12.31
Išmokos darbuotojams ir susijusios socialinio draudimo įmokos	47.131	56.090
Remonto ir techninės priežiūros sąnaudos	18.484	25.649
Kitos sąnaudos	16.559	13.797
Telekomunikacijos ir IT paslaugos	7.711	8.409
Transporto sąnaudos	4.540	4.775
Nuoma ir komunalinės sąnaudos	4.130	2.586
Veiklos sąnaudos	98.555	111.307

¹ Veiklos sąnaudos (OPEX) = veiklos sąnaudos, išskyrus elektros energijos, dujų ir susijusių paslaugų pirkimų sąnaudas, nusidėvėjimo ir amortizacijos bei vertės sumažėjimo ir ilgalaikio materialaus turto nurašymų sąnaudas

Pelnas, nuostolis ir pelningumo rodikliai

2016 m. ESO grynasis pelnas siekė 92,5 mln. eurų - 8,2 proc daugiau nei 2015 m.. Grynojo pelno augimą lėmė padidėjusios pajamos ir sumažėjusios veiklos sąnaudos.

ESO pelningumo rodikliai

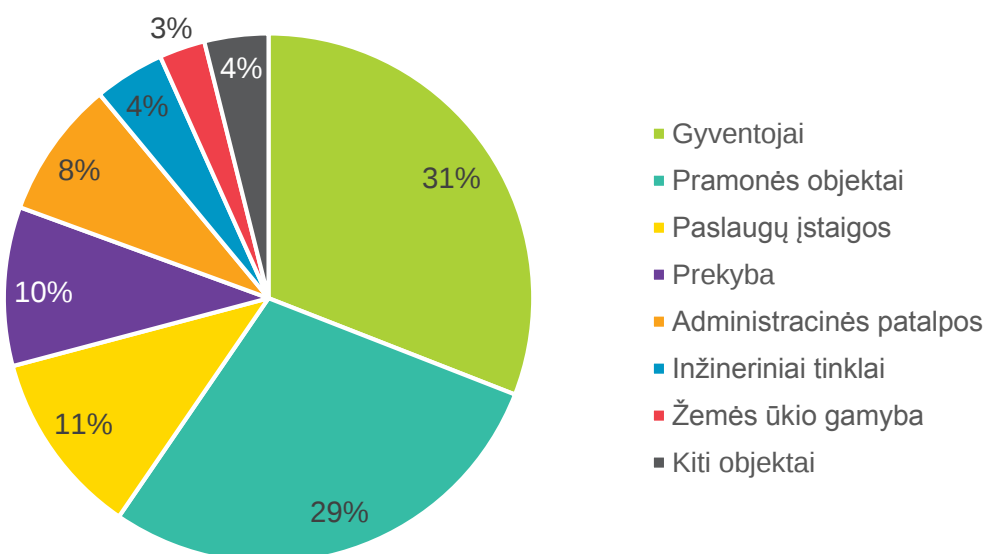
	2016.12.31	2015.12.31
Grynasis pelningumas, proc.	14,23%	13,40%
Veiklos pelningumas, proc.	16,61%	16,00%

Elektros skirstymas

Per 2016 m. dvyliką mėnesių ESO klientams persiuntė 8,976 mlrd. kWh elektros energijos. Elektros energijos pardavimai iš šio skaičiaus sudarė 35,1 proc. Likusiems klientams ESO teikė tik persiuntimo paslaugą. Palyginti su tuo pat 2015 m. laikotarpiu, parduotos elektros energijos kiekis padidėjo 0,84 proc., o persiuntos elektros energijos kiekis padidėjo 5,23 proc. Bendrovės skirstymo technologiniuose įrenginiuose sąnaudos per 2016 m. dvyliką mėnesių sudarė 629 mln. kWh, arba 6,55 proc. nuo gauto elektros energijos kiekio. 2015 m. tuo pat metu šios sąnaudos siekė 6,80 proc.

Persiuntos elektros energijos kiekis pagal objektus

Beveik 31 proc. ESO persiunčiamos elektros energijos suvartojo gyventojai. Pramonės objektai ir paslaugų įstaigos suvartojo atitinkamai 28,6 proc. ir 11,3 proc. elektros energijos. Palyginti su 2015 m. dvylikos mėnesių duomenimis, elektros energijos persiuntimo objektams struktūra nepakito.

Gamtinių dujų skirstymas

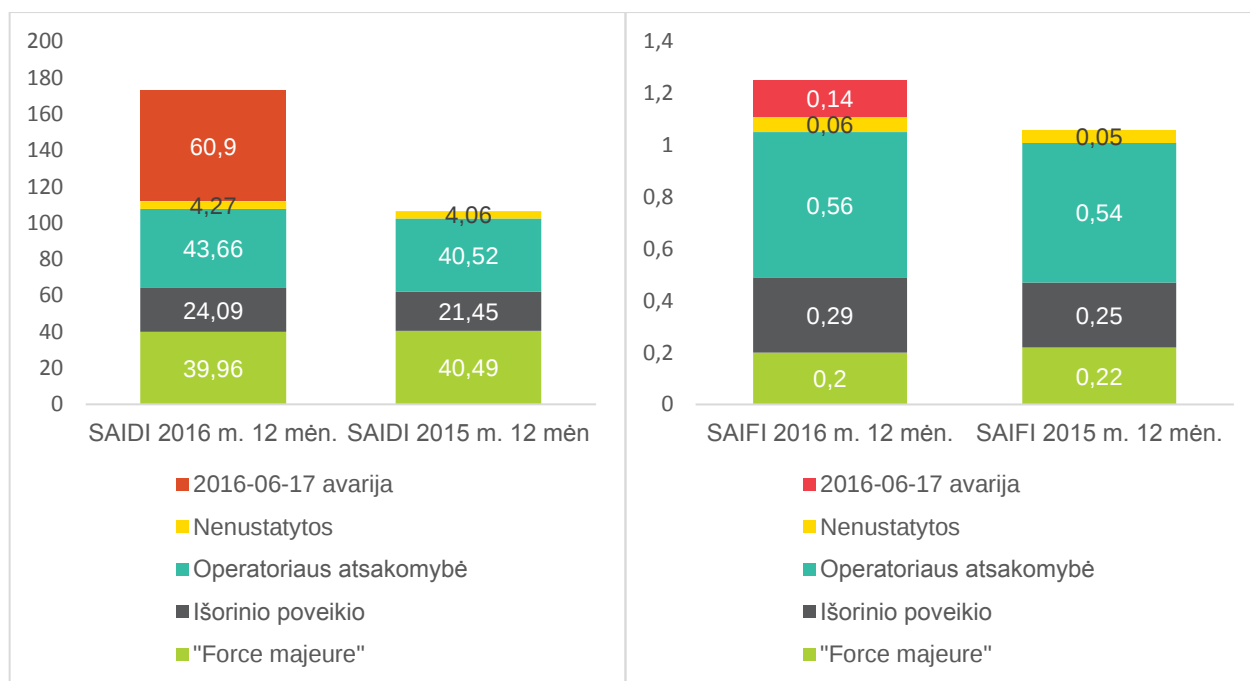
Per 2016 m. ESO skirstomaisiais dujotiekiais transportavo 7,4 mlrd. kilovatvalandžių (KWh) (691 mln. kubinių metrų) gamtinių dujų – apie 8,3 proc. daugiau nei 2015 m. Dujų skirstymo apimčių padidėjimui 2016 m. didžiausią įtaką turėjo dėl šaltesnių orų šildymo sezono metu padidėjęs dujų suvartojimo poreikis šilumos ir elektros gamybos įmonėse.

Elektros energijos tiekimo kokybė (SAIDI, SAIFI)

Su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka, vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI) per 2016 m. vienam vartotojui siekė 172,9 minutes ir, lyginant su 2015 m., padidėjo 66,4 minutėmis (2015 m. SAIDI sudarė 106,5 min.). Vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam vartotojui (SAIFI) su stichinių reiškinių („force majeure“) įtaka per 2016 m. siekė 1,25 karto – 0,19 karto daugiau nei 2015 m., kai jis buvo 1,06 karto.

Reikšmingos įtakos elektros skirstymo tinklo darbui 2016 metais turėjo dažnesni stichiniai gamtos reiškiniai, kuriuos lėmė itin permainingi orai. Didžiausią įtaką tinklo patikimumo rodikliams turėjo 2016 m. birželio 17-18 d. praūžusi audra, kuri buvo viena stipriausių per pastaruosius metus. Šios audros padariniai, kurie buvo likviduojami birželio 17-25 dienomis, pagal Lietuvos Respublikos Energetikos įrenginių avarijų ir sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatus yra priskiriami Avarijai.

Elektros energijos tiekimo patikimumo rodikliai 2016 m. sausio – gruodžio mėn. ir 2015 m. sausio – gruodžio mėn.

Investicijos

Per 2016 m. ESO investicijos į elektros ir dujų skirstomuosius tinklus siekė 149,188 mln. eurų – 13,4 proc. daugiau nei 2015 m., kai investicijos sudarė 131,556 mln. eurų.

ESO investicijos, mln. EUR

	2016 m. 12 mėn.	2015 m. 12 mėn.
Elektros skirstymo tinklo atnaujinimas	84,659	70,565
Elektros skirstymo tinklo plėtra	39,500	42,937
Dujų sistemų statyba ir rekonstrukcija	16,499	13,301
Kita (IT, valdymo sistemos ir kt.)	8,531	4,754
Visos investicijos	149,188	131,556

Per 2016 m. ESO investicijos į elektros skirstymo tinklo atnaujinimą siekė 84,659 mln. eurų – 20 proc. daugiau nei 2015 m. į elektros skirstomojo tinklo plėtrą Bendrovė 2016 m. investavo 39,5 mln. eurų, kai 2015 m. investicijos siekė 42,973 mln. eurų.

Per 2016 m. investicijos į IT, valdymo sistemas ir kitą turtą siekė 8,5 mln. eurų – 1,8 karto daugiau nei 2015 m. Tai lėmė naujos elektros skirstymo tinklo valdymo sistemos diegimo darbai. Nauja sistema, kurią diegia tarptautinį konkursą laimėjusi JAV pramonės ir energetikos koncerno „General Electric“ bendrovė „IGE Energy Management Services Limited“, leis užtikrinti kokybiškesnį elektros energijos tiekimą ir skirstymą, didesnį tinklo patikimumą ir operatyvesnį energijos tiekimo atstatymą, įvykus gedimui.

Per 2016 m. ESO prie elektros skirstymo tinklo prijungė 29,36 tūkst. naujus vartotojus – 3 proc. daugiau nei 2015 m., kai prijungti 28,50 tūkst. vartotojai. Naujų vartotojų prijungtų objektų leistinoji naudoti galia per 2016 m. sudarė 349,28 tūkst. kW ir buvo 9,7 proc. mažesnė nei 2015 m., kai ji siekė 386,86 tūkst. kW.

Per 2016 m. ESO investicijos į dujų sistemų statybą ir rekonstrukciją siekė 16,5 mln. eurų ir buvo 24 proc. didesnės nei 2015 metais. Per 2016 m. naujiems klientams prijungti prie dujų tinklo Bendrovė pastatė 109,1 km skirstomojo dujotiekio (2015 m. – 82,7 km) ir prie dujotiekių prijungė 5375 vartotojus* – 32 proc. daugiau nei 2015 m. tuo pat metu (4078 vartotojai).

* prijungtų naujų vartotojų skaičius, kuriems prijungti AB „Energijos skirstymo operatorius“ pastatė gamtinių dujų sistemą ir jai buvo gauti statybos pabaigą patvirtinantys dokumentai (vartotojai nebūtinai sudarė gamtinių dujų pirkimo – pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis).

Ketvirtąjį 2016 m. ketvirtį ESO baigė statyti gamtinių dujų skirstymo dujotiekį Tauragėje. Bendrovė Tauragėje įrengė 5,8 kilometrų ilgio skirstomąjį dujotiekį. Didžiausias ir pagrindinis šio dujotiekio naudotojas bus viena stambiausių Lietuvos pieno perdirbimo įmonių „Vilkyškių pieninė“, kuri planuoja savo veiklai gamtines dujas pradėti naudoti 2017 metų pirmoje pusėje. Tauragėje veikianti pieno perdirbimo įmonė per metus planuoja suvartoti daugiau kaip 6,5 GWh gamtinių dujų.

2016 metų lapkričio 29 dieną ESO įsigijo Druskininkų savivaldybėje esančią gamtinių dujų skirstymo sistemą, o nuo 2016 m. lapkričio 1 dienos, kai veiklą nutraukė buvęs dujų tiekėjas, vykdo garantinę dujų tiekimo veiklą.

Finansinių rodiklių analizė

Bendrovės turtas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 1,11 mlrd. eurų. 92,7 proc. viso turto sudarė ilgalaikis turtas. Likvidžiausias turtas – pinigai ir pinigų ekvivalentai – sudarė 10,7 mln. eurų, arba 13,18 proc. nuo viso trumpalaikio turto.

ESO finansinio svėro rodikliai

	2016.12.31	2015.12.31
Įsiskolinimo koeficientas	0,44	0,47
Skolos ir turto santykis	0,20	0,23
Įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis	0,79	0,88
Skolos ir nuosavo kapitalo santykis	0,35	0,43
Grynoji finansinė skola, mln. EUR	208,4	220,0
Grynosios finansinės skolos ir nuosavo kapitalo santykis	0,33	0,38
Ilgalaikės skolos ir nuosavo kapitalo santykis	0,26	0,26
Bendrojo mokumo koeficientas	0,79	0,88
Nuosavo kapitalo ir turto santykis	0,56	0,53
Akcijos kainos ir pelno santykis*	8,34	-
Kapitalizacija, mln. EUR*	771,17	-

*ESO akcijomis pradėta prekiauti biržoje nuo 2016.01.11

2016 m. pabaigoje ESO finansinės skolos sudarė 219,1 mln. eurų, arba 44,7 proc. visų turimų įsipareigojimų. Ilgalaikės paskolos sudarė 161,7 mln. eurų, arba 73,8 proc. visų paskolų. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ESO trumpalaikiai įsipareigojimai iš viso siekė 184,4 mln. eurų.

ESO likvidumo rodikliai

	2016.12.31	2015.12.31
Einamojo likvidumo rodiklis	0,44	0,64
Kritinio likvidumo koeficientas	0,43	0,63
Absoliutaus likvidumo pinigais rodiklis	0,06	0,13
Apyvartinis kapitalas, tūkst. EUR	-103.528	-75.920
Apyvartinio kapitalo ir turto santykis	-0,09	-0,07

ESO trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą 103,5 mln. eurų. Einamojo likvidumo koeficiento reikšmė – 0,44. Kritinio likvidumo koeficientas nežymiai skiriasi nuo einamojo likvidumo, kadangi atsargos sudaro vos 2,1 proc. nuo viso trumpalaikio turto. Finansinė skola, sumažinta trumpalaikių investicijų bei pinigų ir pinigų ekvivalentų dydžiu, sudaro 208,4 mln. eurų. Bendrovės grynoji finansinė skola sudaro 33,4 proc. nuosavo kapitalo.

Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie finansinėje atskaitomybėje pateiktus duomenis bei kiti reikšmingi įvykiai bei jų poveikis finansinėms ataskaitoms

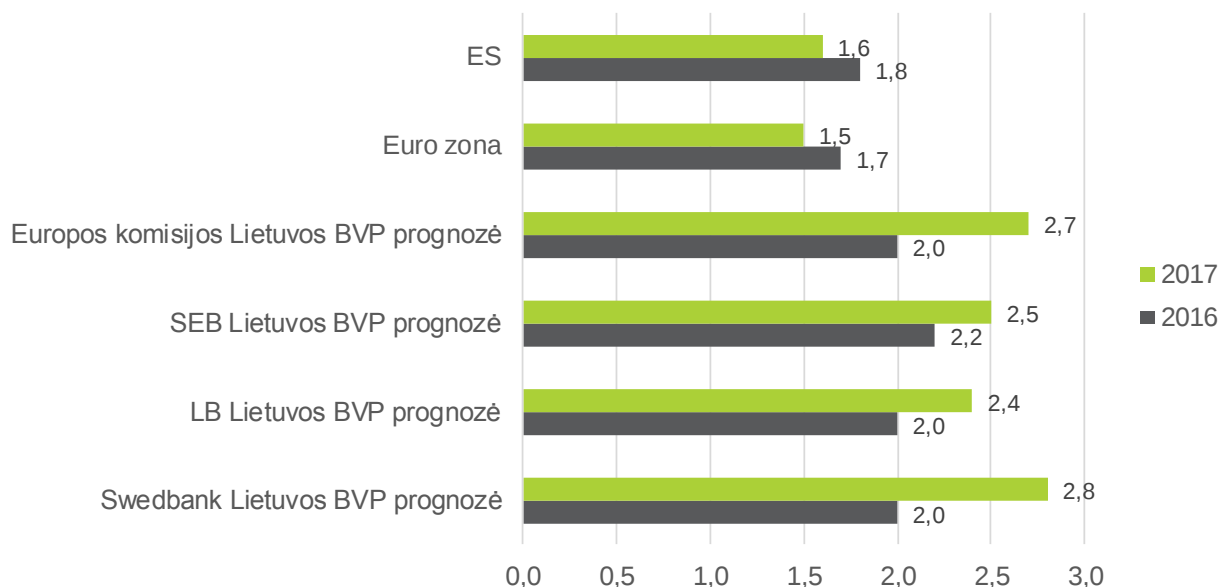
Kita informacija pateikiama ESO finansinėje atskaitomybėje už 2016 m.

VEIKSNIAI, TURINTYS POVEIKĮ BENDROVĖS FINANSINIAMS RODIKLIAMS

Veiklos aplinka

Jau ketvirtus metus Europos Sąjungos bendrasis vidaus produktas pamažu auga. Tikėtina, kad augimas išsilaikys ir artimiausiu metu, jį turėtų sąlygoti žemos naftos kainos, palankios finansavimo sąlygos ir silpnėjęs euro kursas dolerio atžvilgiu. Iš kitos pusės, pradeda ryškėti naujos rizikos, galinčios paveikti ekonomikos augimą: lėtesnis Kinijos bei kitų besivystančių valstybių augimas, silpna pasaulinė prekyba ir geopolitinė įtampa Europos kaimynystėje. Europos Komisijos, 2016 m. rudenį paskelbtoje prognozėje, skelbiama, kad 2016 m. Europos Sąjungos bendrojo vidaus produkto augimas sieks 1,8 proc., o euro zonos – 1,7 proc. Tuo tarpu 2017 m. ekonomikos augimas turėtų pasiekti atitinkamai 1,6 proc. ir 1,5 proc.² Europos Komisija prognozuoja, kad Lietuvos ekonomikos augimas 2016 m. sieks 2,0 proc., o 2017 m. – 2,7 proc.³ Lietuvos bankų ekonomistai paskelbtose Lietuvos ekonomikos augimo perspektyvose taip pat prognozuoja Lietuvos ekonomikos augimą. Remiantis SEB banko analitikų 2017 m. sausio mėnesį pateiktomis prognozėmis, teigiama, kad 2016 m. Lietuvos bendrasis vidaus produktas padidėjo 2,2 proc., 2017 m. padidės 2,5 proc.⁴ 2016 m. lapkričio mėnesį „Swedbank“, AB analitikai taip pat paskelbė Lietuvos ekonomikos perspektyvas: buvo tikimasi, kad 2016 m. bendrojo vidaus produkto augimas sieks 2,0 proc., o 2017 m. prognozuojamas 2,8 proc. augimas⁵. Lietuvos banko 2016 m. gruodžio mėnesio prognoze, Lietuvos bendrasis vidaus produktas 2016 m. augo 2,0 proc., 2017 m. augs 2,4 proc.⁶

Lietuvos, Europos Sąjungos ir euro zonos bendrojo vidaus produkto augimo prognozės 2016 m. - 2017 m., proc.

¹ Duomenų šaltinis: European Commission. European Economic Forecast Autumn 2016

³ Duomenų šaltinis: European Commission. European Economic Forecast Autumn 2016

⁴ Duomenų šaltinis: SEB bankas. Lietuvos makroekonomikos apžvalga Nr. 64, 2017 m. sausis

⁵ Duomenų šaltinis: „Swedbank“ ekonomikos apžvalga. 2016 m. lapkritis

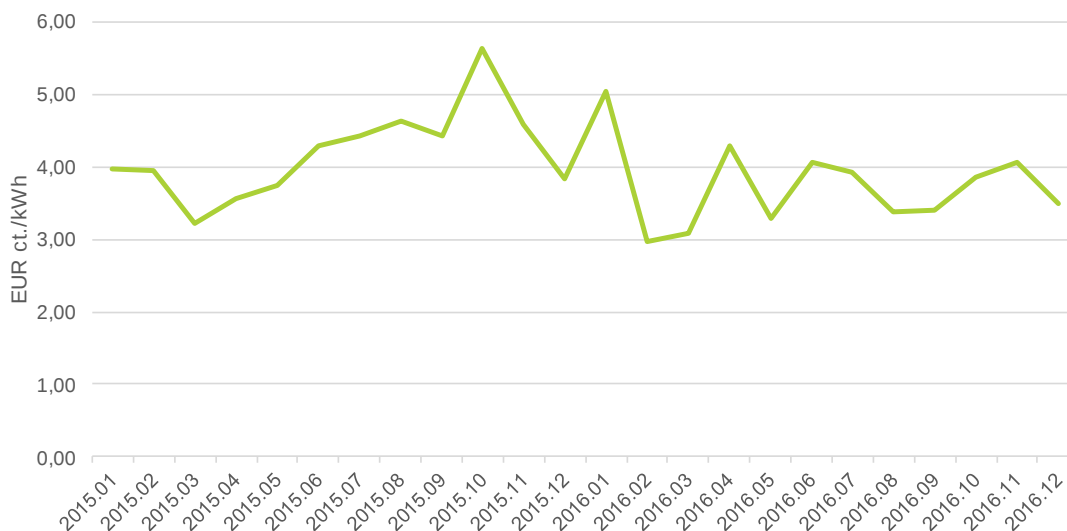
⁶ Duomenų šaltinis: Lietuvos bankas. Lietuvos ekonomikos raida ir perspektyvos. 2016 m. gruodis

Kadangi elektros energijos vartojimas yra glaudžiai susijęs su bendrojo vidaus produkto augimu, ekonomikos augimas turi įtakos ir ESO veiklos rezultatams. Atsižvelgiant į ekonomistų pateikiamas makroekonominės prognozes 2017 m., bei 2016 m. ESO faktinius rezultatus, manome, kad 2017 m. persiūstos elektros energijos kiekis augs.

Situacija elektros rinkoje

2016 m. vidutinė elektros energijos kaina „Nord Pool“ biržoje Lietuvos prekybos zonoje buvo žemesnė nei 2015 metais.⁷

Vidutinės mėnesinės kainos elektros biržoje

Bendrovės strategija ir tikslai

2016 m. lapkričio 2 d. paskelbta ESO 2016–2020 m. veiklos strategija, kurią patvirtino Bendrovės valdyba. ESO rengiama ilgalaikė strategija remiasi paslaugų patikimumu ir greičiu, efektyvumu, bendromis vertybėmis grįsta organizacine kultūra bei nuolatiniu tobulėjimu.

Strategijoje numatyta toliau didinti veiklos efektyvumą ir iki 2020 m. sumažinti veiklos sąnaudas daugiau nei 10 proc. Siekiant kokybiško ir saugaus elektros energijos ir gamtinių dujų skirstymo paslaugų teikimo, iki 2020 metų planuojama 45 proc. padidinti investicijų apimtį nukreipiant lėšas į elektros ir dujų skirstymo tinklų techninės būklės gerinimą.

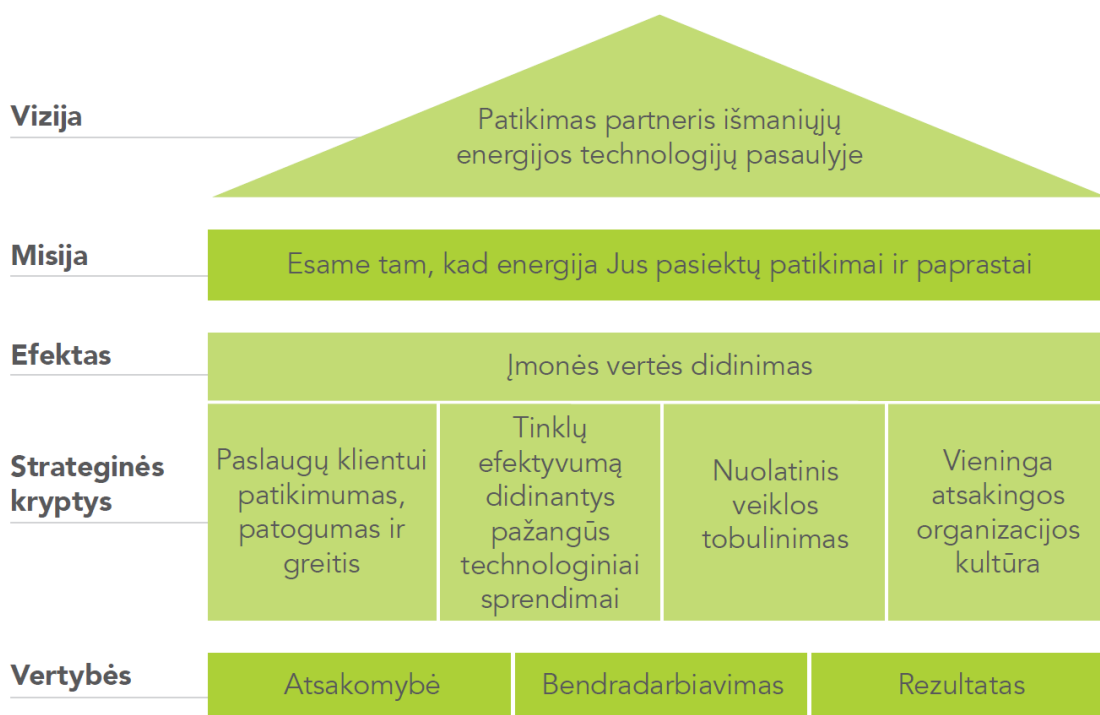
Bendrovė iki 2020 m. sieks reikšmingai pagerinti elektros skirstymo tinklo patikimumą. Planuojama, kad elektros tinkle vidutinė neplanuotų elektros energijos persiuntimo nutraukimų trukmė (SAIDI su „force majeure“) iki 2020 m. sumažės iki 87 min, vidutinis neplanuotų ilgų nutraukimų skaičius vienam klientui (SAIFI su „force majeure“) atitinkamai sumažės iki 0,94 karto. Bendrovė taip pat sieks išlaikyti aukštus gamtinių dujų skirstymo tinklo patikimumo rodiklius.

⁷ Duomenų šaltinis: Elektros rinkos apžvalga, 2016 m. gruodis [interaktyvus]. Žiūrėta 2016-02-06. Prieiga per internetą: <http://www.litgrid.eu/index.php/elektros-rinka/rinkos-apzvalgos/798>

Bendrovė iki 2020 m. planuoja dvigubai sutrumpinti naujų klientų prijungimo prie gamtinių dujų skirstymo tinklo trukmę: nuo 177 iki 85 dienų. Naujų klientų prijungimo trukmę prie elektros energijos skirstymo tinklo planuojama sutrumpinti nuo 66 iki 50 dienų. Sutrumpinus naujų elektros energijos klientų prijungimo procesą, bus pagerintas šalies rezultatas Pasaulio banko reitinge „Doing business“, nes viena jo dedamųjų – „Prisijungimas prie elektros tinklų“ (angl. „Getting electricity“).

Bendrovė sieks išlaikyti aukštą klientų pasitenkinimo lygį, viršijantį Europos energetikos įmonių šalių vidurkį. Numatoma, jog Bendrovės klientų GCSI pasitenkinimo indeksas 2020 m. išliks 80 balų.

ESO veiklos strategijos schema

Misijos įgyvendinimą, vizijos siekimą ir visą savo veiklą ESO grindžia šiomis vertybėmis: bendradarbiavimas, atsakomybė ir rezultatas. Vertybėmis išreiškiama nuostata, jog nuolat jaučiame atsakomybę už savo veiksmus, dirbame kartu ir visada siekiame geriausio rezultato suinteresuotoms šalims.

Visi paminėti elementai laikomi esminėmis prielaidomis siekti pagrindinio strateginio tikslo – įmonės vertės didinimo. Įmonės vertės didinimas suvokiamas kaip tvarus balansas tarp žemiau pateiktų strateginių kryptų, kurios yra susietos subalansuotų veiklos rodiklių metodikos (angl. Balanced Scorecard) atitinkamomis perspektyvomis:

1. Paslaugų klientui patikimumas, patogumas ir greitis (Klientų perspektyva).
2. Tinklų efektyvumą didinantys pažangūs technologiniai sprendimai (Vidinių procesų perspektyva).
3. Vieninga organizacijos kultūra (Darbuotojų ugdymo perspektyva).
4. Nuolatinis veiklos tobulinimas (Vidinių procesų perspektyva).

Šių kryptų nuoseklus įgyvendinimas leis subalansuotai siekti pagrindinio Bendrovės strateginio tikslo – įmonės vertės didinimo (Finansų perspektyva).

Suinteresuotos šalys

Siekiant subalansuoto strateginių krypčių įgyvendinimo pirmiausia atsižvelgiama į suinteresuotų šalių interesus bei lūkesčius. Atliekant vidinę ir išorinę analizę buvo išskirtos šios svarbiausios suinteresuotos šalys: klientai, visuomenė, darbuotojai, akcininkai, reguliatorius ir rangovai. Bendrovės strateginės kryptys turėtų atspindėti svarbiausių suinteresuotų šalių interesus. Pateikiama schema, kurioje ESO suinteresuotų šalių poreikiai perteikiami per strategines kryptis. Kiekviena strateginė kryptis yra susijusi su viena ar keliomis suinteresuotomis šalimis. Vadovaujantis šia logika, suinteresuotų šalių interesų užtikrinimo stebėjimui pateikiami specifiniai tikslai bei rodikliai.

Investicijų planai

Elektros skirstymo tinklo modernizavimas

2015 m. vasario 3 dieną LESTO paskelbė 2015-2025 m. investicijų planą. ESO, kuri tęsia LESTO veiklą, per artimiausią dešimtmetį planuoja iš esmės modernizuoti skirstomąjį tinklą. Siekdama užtikrinti patikimas, saugas ir išmaniai valdomas paslaugas, Bendrovė į tinklo modernizavimą ir atnaujinimą iki 2025 m. numato investuoti 1,7 mlrd. eurų.

Daugiausia – 511 mln. eurų – Bendrovė ketina investuoti į tinklo atsparumo klimato reiškiniams didinimą. Tokiu būdu elektros oro linijos bus keičiamos požeminėmis arba oro izoliuotomis linijomis. Per artimiausius 11 m. tokių linijų dalį planuojama padidinti nuo 25 proc. iki 40 proc., arba nutiesti 18 tūkst. km požeminių ir izoliuotų linijų. 426 mln. eurų ketinama investuoti į programą „Saugus ir patikimas tinklas“. Programos metu nesaugūs transformatoriai, kabelių linijos ir skirstomieji įrenginiai bus keičiami modernia, šiuolaikinius standartus atitinkančia įranga.

132 mln. eurų numatoma investuoti į elektros įtampos kokybės gerinimą. Tai leis išspręsti nekokybiškos įtampos problemą 41 tūkst. vartotojų sutvarkant beveik 9,1 tūkst. km įtampos svyravimo paveiktų linijų. Į išmaniojo tinklo projektus ESO ketina investuoti 34 mln. eurų. Iki 2025 m. ketinama įgyvendinti 7 projektus, tarp jų – tinklo automatizavimo, išmaniųjų skaitiklių bandomieji projektai, vieningo dispečerinio centro ir skirstomojo tinklo valdymo sistemos įdiegimas.

Likusios investicijos bus skirtos naujų vartotojų prijungimui, investicijoms į IT sistemas ir kitas priemones.

Dujų skirstymo tinklo modernizavimas

2015 m. gruodžio 13 dieną „Lietuvos dujos“ parengė dešimties metų investicijų planą, kuriame paskaičiuota, kad per artimiausią dešimtmetį į tinklą planuojama investuoti 141,1 mln. eurų. ESO, kuri tęsia „Lietuvos dujų“ veiklą, daugiausiai investuos į skirstymo sistemos plėtrą, skirstomųjų dujotiekių rekonstravimą bei nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistemų modernizavimą.

2016–2025 metų investicijų plane numatyta dešimt investavimo krypčių. Daugiausiai – 58 mln. eurų – ketinama investuoti į dujų skirstymo sistemos plėtrą, kurios poreikis kyla dėl augančio naujų gamtinių dujų vartotojų skaičiaus. Apie 21 mln. eurų planuojama investuoti į nuotolinio duomenų surinkimo ir valdymo sistemų modernizavimą, o į skirstomųjų dujotiekių rekonstravimą – 20,4 mln. eurų. Dujų apskaitos sistemos modernizavimui dešimties metų bėgyje planuojama skirti 11,7 mln. eurų lėšų. Dujų slėgio reguliavimo įrenginių rekonstravimui – 7,7 mln. eurų, uždarymo įtaisų keitimui bei papildomų įrengimų – 6,5 mln. eurų, dujotiekių saugos nuo korozijos įrenginių rekonstravimui – 1,2 mln. eurų. Į dujų skirstymo patikimumo

projektus planuojama investuoti 3,5 mln. eurų, o į skirstomųjų dujotiekių išpirkimą – 0,66 mln. eurų. Technologinių procesų modernizavimui planuojama skirti 3,9 mln. eurų lėšų.

Rizikų ir neapibrėžtumų veiksniai bei jų valdymas

Rizikos valdymo politika

Bendrovės rizikų valdymo sistema grindžiama COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ERM (Enterprise Risk Management), AS/NZS ISO 31000:2009 (Risk management – Principles and guidelines), ISO/IEC 27005:2011 (Information technology – Security techniques – Information security risk management) principais.

Rizika ESO suprantama kaip neapibrėžtumas dėl tikslo pasiekimo, sąlygotas potencialių įvykių ir galimų jų pasekmių. ESO veiklos tikslai suprantami plačiai ir apima tiek bendro pobūdžio tikslus, susijusius su ilgalaikę strategiją ir veiklos planu, tiek ir konkrečius tikslus, susijusius su atskirais Bendrovės veiklos procesais. Bendrovės rizikų valdymas paremtas galimos neigiamos įtakos Bendrovės ir jos veiklos funkcijų (procesų) tikslams ir rezultatams vertinimu. Rizikų identifikavimas, analizė, vertinimas ir valdymas atliekamas sistemingai, vadovaujantis „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupės įmonėms vieninga Rizikų valdymo politika, Bendrovėje patvirtinta Rizikų valdymo tvarka bei kitais su rizikų valdymu susijusiais vidaus teisės aktais.

Pagrindiniai ESO rizikų valdymo principai:

- rizikos valdymas kuria ir saugo kuriamą vertę, o valdymo scenarijai ir priemonės parenkamos taip, kad prisidėtų prie Bendrovės tikslų pasiekimo ir veiklos gerinimo;
- rizikos valdymas yra integruotas į Bendrovės veiklos procesus ir susietas su veiklos planavimo procesu, stebint Bendrovės veiklos rezultatus nuolat stebimos rizikos lygio tendencijos;
- rizikos valdymas yra sprendimų priėmimo sudedamoji dalis;
- rizikos valdymas yra pritaikytas, atsižvelgiant į vidinę ir išorinę aplinką bei rizikų pobūdį;
- rizikos valdymas yra sistemingas, struktūruotas ir savalaikis;
- rizikos valdymas yra dinamiškas, reaguojantis į pokyčius ir pasikartojantis;
- rizikos valdymo procesas yra skaidrus ir visapusiškas. Šiame procese dalyvauja visų grandžių Bendrovės darbuotojai. Tinkamumą bei patikimumą užtikrina rizikų valdymo komiteto funkcijas atliekanti Bendrovės vadovų taryba, o „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupės lygiu – „Lietuvos energija“, UAB, stebėtojų tarybos Rizikų valdymo priežiūros komitetas.

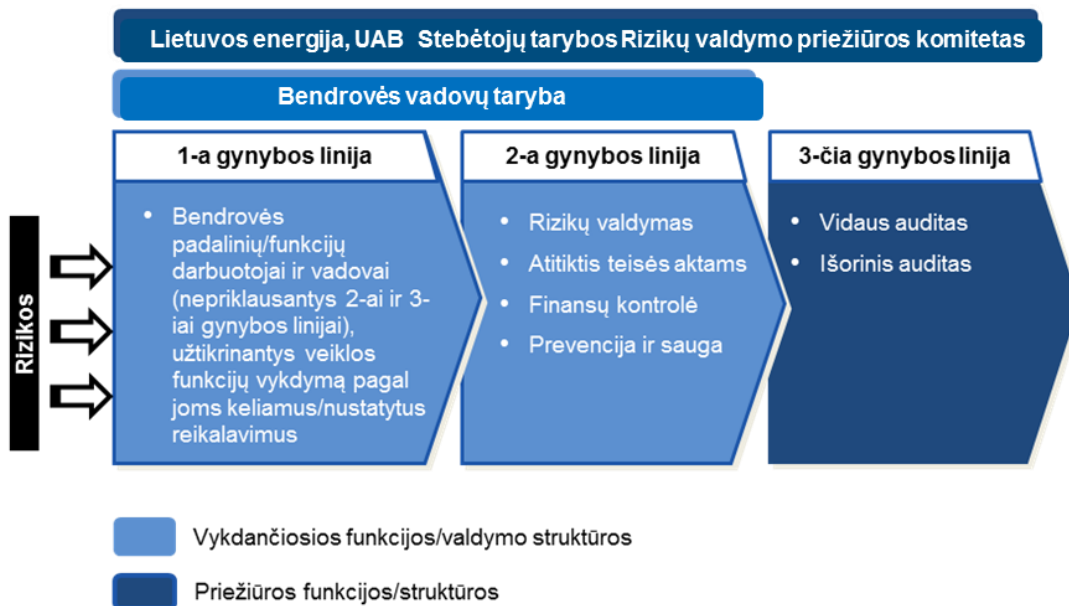
Periodinis rizikų nustatymo ir vertinimo ciklas, kurio metu įvertinama veiklos funkcijų (procesų) rezultatų liekamoji rizika bei užsibrėžiamas rizikos valdymo priemonių sustiprinimas, vyksta kasmet veiklos tikslų proceso planavimo metu. Šio ciklo metu nustatomos rizikos (rizikos veiksniai), galinčios turėti neigiamos įtakos Bendrovės veiklos tikslams ir rezultatams. Nustatytos rizikos vertinamos, atsižvelgiant į jų pasireiškimo tikimybę ir galimą poveikį veiklos tikslams ir rezultatams. Tokiu būdu įvertintoms rizikoms, kurių kompleksinis tikimybės ir poveikio įvertinimas viršija rizikos tolerancijos ribą, parenkamos rizikos valdymo priemonės, kurių įgyvendinimas sumažintų tikimybės ir (ar) poveikio įtaką taip, kad rizikos įtaka tikslams ir rezultatams atsidurtų Rizikos tolerancijos (rizikos apetito) ribose. Rizikos gali būti vertinamos ir neplanuotai, prieš priimant Bendrovės veiklai reikšmingą sprendimą arba reikšmingai pasikeitus vidaus sąlygoms ar išorės aplinkybėms. Naudojamos rizikos valdymo priemonės yra nukreiptos į rizikų išvengimą, sumažinimą, perdavimą ir (ar) prisiėmimą, įvertinant jų poveikį Bendrovei nustatytų tikslų įgyvendinimui, veiklos tęstinumui, atsižvelgiant į riziką mažinančių priemonių kaštus bei jų

efektyvumą. Bendrovėje siekiama valdyti visas kritinį poveikį veiklos tikslams ir veiklos tęstinumui galinčias turėti rizikas, nepriklausomai nuo jų tikimybės. Liekamosios rizikos atitikimas Rizikos tolerancijai, naujų rizikų atsiradimas, rizikos valdymo priemonių įdiegimo atitikimas rizikų valdymo planui yra peržiūrimi kartą per ketvirtį. Bendrovės rizikų valdymo sistemą vysto bei rizikų valdymo procesą koordinuoja Bendrovės darbuotojas, atsakingas už rizikų valdymą. Už priemonių nustatymą, jų įtakos analizę ir įvertinimą Bendrovės veiklos funkcijai (procesui), tinkamo rizikų valdymo priemonių plano sudarymą ir įgyvendinimą atsakingas veiklos proceso ar padalinio, kurio rezultatams tos rizikos gali turėti neigiamą įtaką, savininkas ar vadovas.

Rizikų valdymo ir kontrolės modelis

Bendrovė, valdydama ir kontroliuodama riziką, su kuria susiduria savo veikloje, taiko „trijų gynybos linijų“ (angl. „three lines of defense“) principą, nustatant aiškų atsakomybių už rizikų valdymą ir kontrolę pasidalinimą tarp Bendrovės valdymo bei priežiūros organų ir struktūrinių padalinių ar funkcijų (žiūrėti žemiau).

Rizikų valdymo ir kontrolės modelio schema

„Pirmai gynybos linijai“ priklauso Bendrovės padalinių darbuotojai ir vadovai (neįvardinti 2-oje ir 3-čioje gynybos linijose), vykdantys jų kompetencijai priskirtas veiklos funkcijas ir (ar) užtikrinantys veiklos funkcijų vykdymą pagal joms keliamus / nustatytus reikalavimus, t. y. sandorius sudarantys ir (ar) Bendrovės pagrindines veiklas, valdymo ir pagalbinius procesus (nepriklausančius 2-ai ir 3-čiai gynybos linijai) organizuojantys bei vykdantys darbuotojai ir jų vadovai. 1-ai gynybos linijai priklausančių funkcijų / padalinių vadovai ir darbuotojai, vykdydami veiklą jiems nustatytų kompetencijų ribose bei siekdami nustatytų tikslų, prisiima su atitinkama veikla / procesu susijusias rizikas ir atsako už šių rizikų suvaldymą bei vidaus kontrolės elementų įdiegimą jų atsakomybėje esančiuose procesuose.

„Antrai gynybos linijai“ priklauso Bendrovės rizikų valdymo, atitikties teisės aktams, finansų kontrolės, prevencijos ir saugos funkcijos/padaliniai:

- už rizikų valdymą atsakingas asmuo atsako už tinkamos rizikų valdymo ir kontrolės sistemos sukūrimą, rizikų valdymo proceso organizavimą bei rizikų valdymo kontrolę;
- Teisės padalinys užtikrina, kad Bendrovės vadovų ir darbuotojų sprendimai atitiktų teisės aktų reikalavimus;
- Finansų kontrolės padalinys užtikrina tinkamo finansinių išteklių naudojimo kontrolę;

- Prevencijos padalinys atsako už prevencinių rizikos valdymo priemonių, susijusių su piktnaudžiavimo rizika, fizine, informacine ir turto sauga, diegimo organizavimą bei kontrolę.

Bendrovės vadovų taryba, atlikdama Rizikų valdymo komiteto funkcijas, atsako už tinkamą rizikų valdymą ir kontrolę 1-je ir 2-oje gynybos linijose. „Trečiai gynybos linijai“ priklauso: „Lietuvos energija“, UAB vidaus audito padalinys ir išorinė audito bendrovė. Vidaus audito padalinio darbuotojai įvertina rizikų valdymo ir vidaus kontrolės efektyvumą bei veiksmingumą ir teikia rekomendacijas dėl rizikų valdymo ir kontrolės tobulinimo. Bendrovės samdoma išorinė audito bendrovė ne rečiau kaip kartą per metus pateikia nuomonę apie Bendrovės finansinės atskaitomybės teisingumą ir rizikų valdymo bei vidaus kontrolės veiksmingumą. Vidaus audito padalinio vadovas yra atskaitingas „Lietuvos energija“, UAB stebėtojų tarybai ir reguliariai teikia informaciją apie Bendrovės rizikų valdymo ir vidaus kontrolės efektyvumą bei vidaus audito rekomendacijų įgyvendinimą Bendrovės valdybai ir stebėtojų tarybai. Bendrovės darbuotojas, atsakingas už rizikų valdymą, reguliariai teikia apibendrintą informaciją rizikų valdymo ir kontrolės klausimais UAB „Lietuvos energija“ Rizikų valdymo vadovui. „Lietuvos energija“, UAB Stebėtojų tarybos Rizikų valdymo priežiūros komitetas pagal nustatytą kompetenciją vykdo rizikų valdymo ir kontrolės sistemos veiksmingumo priežiūrą visose trijose gynybos linijose.

Pagrindinės rizikos rūšys Bendrovės veikloje ir jų valdymas

Pagrindinės rizikos rūšys, su kuriomis savo veikloje susiduria Bendrovė, yra šios:

- strateginė rizika;
- atitikties / teisinė rizika;
- operacinė / veiklos rizika;
- finansinė rizika.

Strateginės rizikos valdymas

Strateginė rizika. Bendrovės veiklos apimtyje šiai rizikų grupei priskirtinos rizikos siejamos su veiklos planavimu, nepalankių ar klaidingų veiklos sprendimų, netinkamo sprendimų įgyvendinimo arba nepakankamo/ pavėluoto reagavimo į politinius, reguliacinius ar technologinius ir/ar mokslo (inovacijų pritaikomumo) pokyčius. Taip pat šiai kategorijai, priklausomai nuo rizikų šaltinių, gali būti priskiriamos rinkos, reputacijos, žalos aplinkai ir gamtiniams ištekliams rizikos, kylančios iš netinkamai nustatytų strategijos kryptių. Svarbus makroekonomikos rizikos veiksnys yra rinkoje besiformuojanti energijos gamybos (ar importo) kaina. Ši kaina tiesiogiai lemia energijos savikainą. Visuomeninio elektros energijos tiekimo kaina yra reguliuojama ir yra fiksuota nepriklausomai nuo tuo metu rinkoje susiformavusios elektros energijos kainos.

Bendrovės pajamos ir pelnas iš persiuntimo ir tiekimo veiklos tiesiogiai priklauso ir nuo energijos persiuntimo / suvartojimo apimčių. Šalies makroekonominė padėtis turi tiesioginės įtakos energijos pardavimo, naujų vartotojų elektros ir dujų įrenginių prijungimo tendencijoms ir klientų mokumui. Šią riziką Bendrovė valdo konservatyviai planuodama energijos suvartojimą bei pardavimo pajamas.

Ekspluatuodama ir plėsdama valdomą elektros ir dujų skirstomąjį tinklą, ESO perka skirstymo tinklo įrangą bei medžiagas, kurių kainos priklauso nuo rinkos tendencijų. Nuo šių prekių kainų priklauso ESO tinklo eksploatavimo ir investicijų į tinklą išlaidos, turinčios įtakos ESO finansiniams rezultatams. Siekdamas optimizuoti investicijas ir išlaidas tinklo eksploatacijai bei plėtrai Bendrovė taiko investicijų reitingavimo metodą, grindžiamą objektyviais kriterijais, atitinkančiais Bendrovės energijos skirstomojo tinklo eksploatacijos bei plėtros prioritetus.

Bendrovės veiklai taip pat svarbūs politinės rizikos veiksniai. Elektros energijos skirstymo ir tiekimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas, o dujų skirstymo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos Gamtinių dujų įstatymas. Minėtų įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų pakeitimai gali daryti įtaką ESO veiklai ir rezultatams. Energijos kainų atžvilgiu svarbi valstybės politika. Paslaugų kainos yra reguliuojamos, kainų viršutinės ribas nustato ir kontroliuoja Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. ESO veiklos rezultatai priklauso nuo šių sprendimų. Siekdamas mažinti

minėtos rizikos įtaką veiklos rezultatams, Bendrovė analizuoja tarptautinę energetikos įmonių reguliavimo praktiką bei, esant poreikiui, teikia pasiūlymus teisės aktus rengiančioms valstybės institucijoms.

Atlikdama elektros ir dujų skirstymo, elektros energijos visuomeninio ir garantinio tiekėjo funkciją Bendrovė siekia aukščiausių reputacijos standartų. Šis siekis atspindi Bendrovės misijoje, vizijoje, strateginiuose tiksluose bei vertybėse. Bendrovės vadovai skiria didelį dėmesį Bendrovės misijos, vizijos, vertybių bei strateginių tikslų komunikavimui darbuotojams. Be to, Bendrovė vykdo socialinius projektus, įtvirtinančius socialiai atsakingos Bendrovės įvaizdį.

Atitikties / teisinės rizikos valdymas

Atitikties / teisinė rizika yra suprantama kaip rizika, kylanti iš reguliacinės, teisinės aplinkos pokyčių ar konkrečių sričių, kuriose įteisinti konkretūs pasikeitimai, tačiau jie nėra tinkamai ar laiku perkelti į Bendrovės vidaus dokumentus arba atsižvelgiant į Bendrovės veiklos pobūdį tokių reikalavimų nėra galimybės laiku ir/ar pilna apimtimi įgyvendinti. Taip pat ši rizikų grupė gali būti siejama su atitikimų įvairiems standartams, sertifikatams rizikomis. Tai nuostolių padidėjimo ir (ar) prestižo praradimo, ir (ar) pasitikėjimo sumažėjimo rizika, kurią gali lemti išoriniai aplinkos veiksniai arba vidaus veiksniai (pavyzdžiui, vidaus teisės aktų bei etikos standartų pažeidimai, darbuotojų piktnaudžiavimo atvejai ir t. t.).

Už atitikties / teisinės rizikos valdymą atsako Teisės padalinys. Siekiant minimizuoti atitikties / teisinę riziką, Bendrovės teisininkai dalyvauja Bendrovės vadovybės sprendimų priėmimo, vidaus teisės aktų bei sutarčių rengimo procesuose.

Operacinės / veiklos rizikos valdymas

Operacinės / veiklos rizikos suprantamos kaip rizikos patirti nuostolius/ negauti planuotų pajamų, neužtikrinti veiklos tęstinumo ar kelti grėsmę darbuotojams ir/ ar aplinkai, taip pat prarasti pasitikėjimą dėl netinkamų arba neįgyvendintų vidaus kontrolės procedūrų, netinkamai organizuotų ir valdomų procesų, darbuotojų klaidų ir/ ar neteisėtų veiksmų bei informacinių sistemų veiklos sutrikimų arba dėl išorės įvykių įtakos. Šiai kategorijai priskiriamos rizikos, susijusios su netinkamu žmoniškųjų išteklių valdymu, organizacijos mikroklimatu, darbuotojų saugos ir sveikatos, civilinės, fizinės, gaisrinės saugos neužtikrinimu, netinkamomis/ nepakankamomis informacinėmis technologijomis, informacijos saugos neužtikrinimu, netinkamu sutarčių valdymu, vidaus kontrolės sistemos neefektyvumu, produktų/ paslaugų/ darbų kokybės nesuvaldymu, klientų aptarnavimo kokybės neužtikrinimu, žalos aplinkai, gamtai padarymu ar procesų neefektyvumu. Bendrovės veikloje labai svarbus energijos tiekimo sutrikimų rizikos valdymas. Vienas pagrindinių veiksnių, charakterizuojančių skirstomojo tinklo operatoriaus veiklą –energijos skirstymo patikimumas, vertinamas pagal vartotojams tenkančių atjungimų trukmę ir dažnį (angl. sutrumpinimas SAIDI, SAIFI). Dėl neprognozuojamų išorinių veiksnių, tokių kaip stichiniai gamtos reiškiniai, egzistuoja rizika, kad vartotojams nebus užtikrintas patikimas energijos tiekimas, ESO negaus planuojamų pajamų, o atitinkamų gedimų šalinimas nulems papildomas eksploatacines sąnaudas. Šios rizikos valdymui Bendrovė yra parengusi išsamias ekstremalių situacijų valdymo procedūras. Taip pat, siekdama didinti tiekiamos energijos kokybę ir patikimumą, ESO numato didžiąją dalį visų investicijų skirti skirstomųjų tinklų atstatymui, elektros transformatorinių pastatų rekonstrukcijai bei naujų, ilgaamžių, šiuolaikinius kokybės standartus atitinkančių, elektros ir dujų įrenginių įrengimui, ieško technologinių sprendimų, kurie užtikrintų nuolatinę eksploatuojamų skirstomųjų tinklų būklės kontrolę, operatyvų gedimų šalinimą, užkirstų kelią elektros ir dujų tiekimo sutrikimams.

Finansinės rizikos valdymas

Kredito rizika yra nuostolių rizika, kad klientai ir (ar) kitos sandorio šalys nesugebės įvykdyti savo įsipareigojimų Bendrovei. Bendrovės kredito riziką sudaro terminuotų bei neterminuotų lėšų bankuose, investicijų į skolos vertybinius popierius, vartotojų įsipareigojimai apmokėti už suvartotą energiją. Bendrovė neturi reikšmingos kredito rizikos, nes didelis energijos vartotojų skaičius sąlygoja mažą kredito koncentracijos riziką.

Prioritetinis investavimo tikslas yra lėšų saugumo užtikrinimas ir, laikantis šio tikslo, investicijų grąžos maksimizavimas. Kredito riziką, susidarantią dėl energijos vartotojų vėlavimo apmokėti už suteiktas paslaugas, Bendrovė valdo pagal nustatytas vartotojų įsiskolinimo valdymo procedūras. Bendrovė nesuteikia garantijų už kitų šalių prievoles.

Rinkos rizika yra nuostolių arba būsimųjų grynujų pajamų netekimo rizika dėl palūkanų normų, valiutų kursų, akcijų bei biržinių prekių kainų pasikeitimo.

Palūkanų normos rizika

Grupės ir Bendrovės pajamos ir pinigų srautai iš įprastinės veiklos iš esmės nėra reikšmingai priklausomi nuo palūkanų normų pasikeitimų rinkoje. Visos Grupės ir Bendrovės paskolos yra su kintama palūkanų norma, kuri yra susijusi su EURIBOR indeksu. Bendrovė valdo palūkanų normų riziką taikydama išvestines palūkanų normų rizikos valdymo priemones.

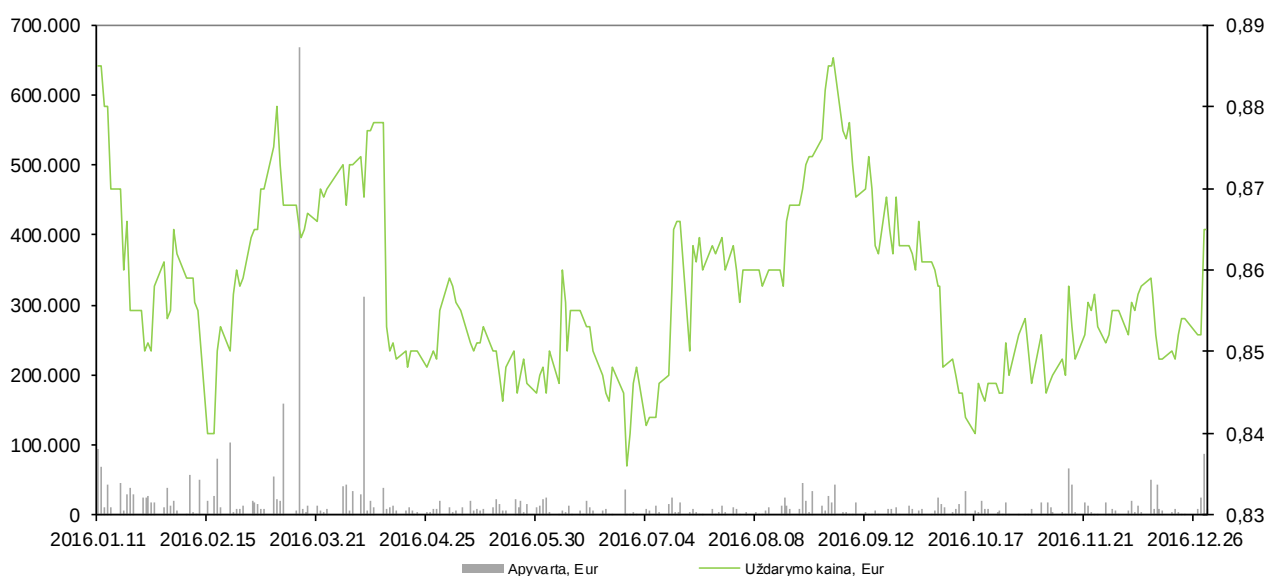
Užsienio valiutų kursų rizika

Visas Grupės ir Bendrovės piniginis turtas ir įsipareigojimai yra išreikšti eurai.

INFORMACIJA APIE BENDROVĖS ĮSTATINĮ KAPITALĄ IR VERTYBINIUS POPIERIUS

Akcijų kainos dinamika ir apyvarta

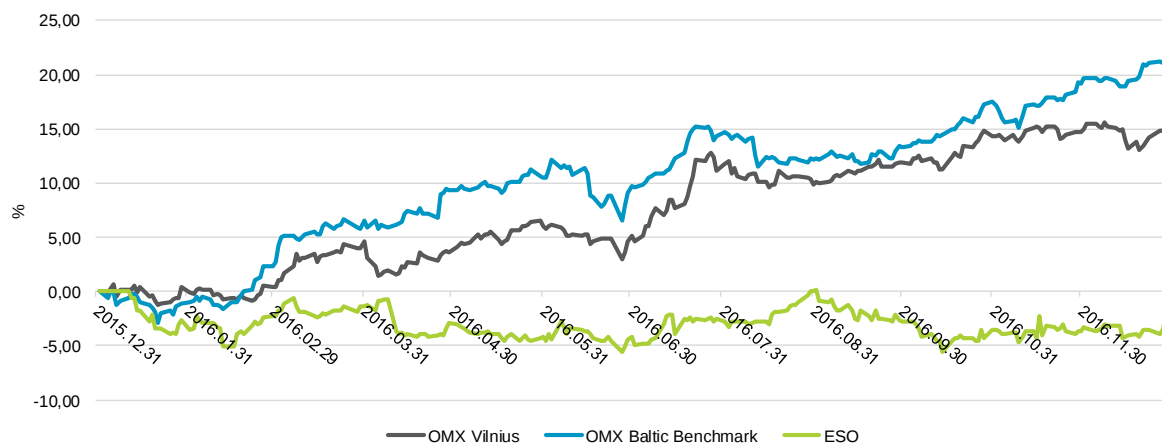
ESO akcijų kainos dinamika ir apyvarta, 2016-01-11 – 2016-12-31

ESO – didžiausia pagal rinkos kapitalizaciją bendrovė NASDAQ Baltic biržoje. ESO kapitalizacija 2016.12.30 siekė 771,17 mln. eurų. Per 2016 metus ESO akcijos kaina sumažėjo 2,82 proc. Per 2016 m. mažiausia ESO akcijų kaina užfiksuota 2016 m. birželio 27 d – 0,831 euro. Didžiausia ESO akcijų kaina pasiekta 2016 m. rugpjūčio 31d. – 0,889 euro. Vidutinė svertinė 2016 metų ESO akcijos kaina siekė 0,860 euro.

ESO akcijų kainos, OMX Vilnius ir OMX Baltic Benchmark indeksų dinamika, 2016-01-01 – 2016-12-30

ESO, OMX Vilnius ir OMX Baltic Benchmark indeksų dinamika, 2016.01.01-2016.12.30

Nuo 2016 m. pradžios iki metų pabaigos, indeksas OMX Vilnius pakilo 14,92 proc., indeksas OMX Baltic Benchmark pakilo 21,57 proc., kai tuo metu ESO akcijų kaina per 2016 metus nukrito 2,6 proc. savo pradinės vertės.

Įstatinio kapitalo struktūra

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius, vnt.	Nominalioji vertė, EUR	Bendra nominalioji vertė, EUR	Dalis įstatiniame kapitale, proc.
Paprastosios vardinės akcijos	894 630 333	0,29	259 442 796,57	100,00

Bendrovės įstatinis kapitalas 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 259 442 796,57 EUR. Visos Bendrovės akcijos yra apmokėtos.

Informacija apie emitento vertybinius popierius

ESO akcijos į AB Nasdaq Vilnius Oficialųjį prekybos sąrašą įtrauktos nuo 2016 m. sausio 11 dienos. Kitose reguliuojamose rinkose Bendrovės akcijomis neprekiuojama.

ISIN kodas	Prekybos sąrašas	VP trumpinys	Akcijų skaičius, vnt.	Vienos akcijos nominali vertė, EUR	Pramonės šaka pagal ICB standartą	Aukštesnysis sektorius pagal ICB standartą
LT000013002 3	BALTIC MAIN LIST	ESO1L	894 630 333	0,29	7000 komunalinės paslaugos	7500 komunalinės paslaugos

Akcijų klasės suteikiamos teisės ir pareigos

Visos paprastųjų vardinių akcijų suteikiamos teisės vienodos. Akcijų suteikiamas turtines ir neturtines teises nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai.

Informacija apie didesnius susijusių šalių sandorius – nurodyti šių sandorių sumas, susijusių asmenų santykių pobūdį ir kitą informaciją apie sandorius, kuri būtina norint suprasti Bendrovės finansinę padėtį, jeigu tokie sandoriai reikšmingi arba buvo sudaryti neįprastomis rinkos sąlygomis

Informacija apie susijusių šalių sandorius pateikiama 2016 m. audituotos konsoliduotos metinės finansinės atskaitomybės aiškinamojo rašto 28 pastaboje.

Reikšmingi susitarimai, kurių šalis yra emitentas ir kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus emitento kontrolei, taip pat jų poveikis, išskyrus atvejus, kai dėl susitarimų pobūdžio jų atskleidimas padarytų emitentui didelę žalą

Bendrovė nėra sudariusi reikšmingų susitarimų, kurie įsigalioję, pasikeistų ar nutrūktų pasikeitus emitento kontrolei.

Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį emitento vardu sudarytus žalingus sandorius, turėjusius ar ateityje galinčius turėti neigiamos įtakos emitento veiklai ir (arba) veiklos rezultatams, taip pat informacija apie sandorius, sudarytus esant interesų konfliktui tarp emitento vadovų, kontroliuojančių akcininkų ar kitų susijusių šalių pareigų emitentui ir jų privačių interesų ir (arba) kitų pareigų. Būtina atskleisti reikšmingesnių sandorių esmę, sąlygas, interesų konfliktų pobūdį ir jų įtaką sandoriui

Per ataskaitinį laikotarpį emitentas žalingų sandorių (neatitinkančių Bendrovės tikslų, esamų įprastų rinkos sąlygų, pažeidžiančių akcininkų ar kitų asmenų grupių interesus ir pan.) bei sandorių, sudarytų esant interesų konfliktui tarp emitento

vadovų, kontroliuojančių akcininkų ar kitų susijusių šalių pareigų emitentui ir jų privačių interesų ir (arba) kitų pareigų, nesudarė.

Įstatų pakeitimo tvarka

ESO įstatatai gali būti keičiami tik visuotiniame akcininkų susirinkime.

Vertybinių popierių perleidimo apribojimai

2016 m. gruodžio 31 d. duomenimis, nebuvo žinoma apie kokius nors vertybinių popierių perleidimo apribojimus per ataskaitinį laikotarpį.

Dukterinės bendrovės

2016 m. gruodžio 31 d. ESO dukterinių bendrovių neturėjo.

Informacija apie bendrovės filialus ir atstovybes

Bendrovėje filialų ir atstovybių nėra.

Informacija apie bendrovėje sudarytus komitetus

Bendrovėje komitetai nesudaryti.

Visų įsigytų ir turimų savų akcijų skaičius, jų nominali vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro

ESO iki ataskaitinio laikotarpio nebuvo įsigijusi savų akcijų ir per 2016 m. savų akcijų neįsigijo.

Per ataskaitinį laikotarpį įsigytų ir perleistų savų akcijų skaičius, jų nominali vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro

Bendrovė per 2016 m. savų akcijų neįsigijo ir neperleido.

Informacija apie apmokėjimą už savas akcijas, jeigu jos įsigyjamose ar perleidžiamose už mokestį

Bendrovė per 2016 m. savų akcijų neįsigijo ir neperleido.

Įmonės savų akcijų įsigijimo per ataskaitinį laikotarpį priežastys

Bendrovė per 2016 m. savų akcijų neįsigijo.

Akcininkai

2016 m. gruodžio 31 d. duomenimis bendras Bendrovės akcininkų skaičius buvo 8 841.

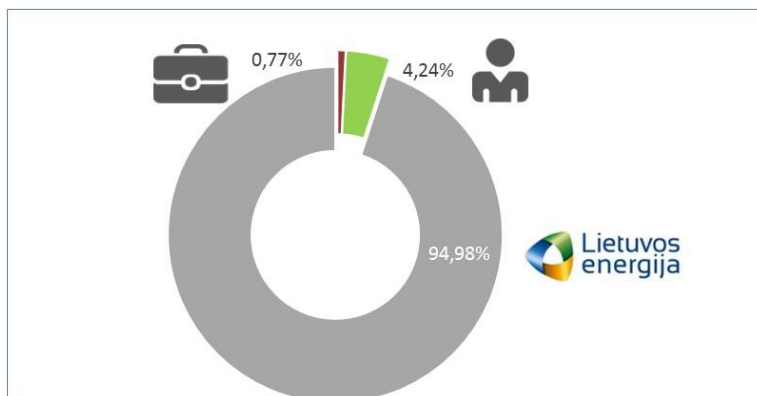
ESO, kuri po AB LESTO ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ reorganizavimo perėmė minėtų bendrovių turtą, teises ir pareigas, akcininkais tapo visi asmenys, 2015 m. gruodžio 11 d. turėję AB LESTO ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ akcijų.

Lietuvos energija, UAB valdo 94,98 proc. Bendrovės akcijų. Namų ūkiai – 4,24 proc. Finansinės institucijos, draudimo ir kitos bendrovės valdo 0,77 proc. ESO akcijų.

ESO akcininkų skaičiaus pasiskirstymas pagal šalis, 2016-12-31

Valstybė	Akcininkų skaičius
Lietuva	8549
Estija	84
Rusija	49
Latvija	41
Baltarusija	39
JAV	17
Didžioji Britanija	11
Kitos šalys	51
Iš viso	8 841

ESO akcininkų pasiskirstymas pagal grupes, 2016-12-31

Akcininkų tarpusavio susitarimai, apie kuriuos emitentas žino ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės

Nėra žinoma apie kokius nors Bendrovės akcininkų tarpusavio susitarimus, dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės.

Balsavimo teisių apribojimai

Įmonių grupėje nėra balsavimo teisių apribojimų.

Emitento organų įgaliojimai išleisti ir supirkti emitento akcijas

Sprendimus išleisti ar supirkti Emitento akcijas gali priimti visuotinis akcininkų susirinkimas Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka.

Akcininkai, 2016 m. gruodžio 31 d. duomenimis turėję daugiau kaip 5 proc. emitento įstatinio kapitalo

Akcininko vardas, pavardė (įmonės pavadinimas, teisinė forma, buveinės adresas, kodas)	Akcininkui nuosavybės teise priklausančių paprastųjų vardinių akcijų skaičius, vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis, proc.	Nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiama balsų dalis, proc.
„Lietuvos energija“, UAB, Žvejų g. 14, LT-09310 Vilnius, įmonės kodas 301844044	849 743 761	94,98	94,98

Dividendai

2016 m. kovo 29 d. eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas išmokėti Bendrovės akcininkams dividendus už laikotarpį nuo 2015 m. liepos 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. Pelno dalis, paskirta dividendams išmokėti, sudarė 30,6 mln. eurų. Dividendai už šešių mėnesių laikotarpį nuo 2015 m. liepos 1 d. iki gruodžio 31 d., tenkantys vienai akcijai, sudarė 0,0342 euro.

2016 m. rugsėjo 26 d. neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas išmokėti Bendrovės akcininkams dividendus už laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. birželio 30 d. Pelno dalis, paskirta dividendams išmokėti, sudarė 12,5 mln. eurų. Dividendai už šešių mėnesių laikotarpį nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. birželio 30 d., tenkantys vienai akcijai, sudarė 0,014 euro. 2016 m. šešių mėnesių ESO grynas pelnas siekė 53,2 mln. EUR, tad už šešių mėnesius išmokėtų dividendų / grynojo pelno rodiklis siekė 0,23.

Informacija apie sutartis su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

ESO įgaliotasis vertybinių popierių sąskaitų tvarkytojas yra AB SEB bankas.

AB SEB bankas kontaktiniai duomenys:

Gedimino pr. 12, LT-01103 Vilnius;

Tel. 1528 arba +370 5 268 2800.

KLIENTŲ APTARNAVIMAS, APTARNAVIMO ĮVERTINIMAS

Aptarnaujamų klientų skaičius

2016 m. gruodžio 31 d. ESO turėjo sudariusi 1,595 mln. elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių su privačiais klientais ir 68,377 tūkst. elektros tiekimo arba persiuntimo paslaugų sutarčių su komerciniais klientais (2015 m. gruodžio 31 d. turėjo 1,579 mln. sutarčių su privačiais klientais ir 66,7 tūkst. sutarčių su komerciniais klientais).

2016 m. gruodžio 31 d. prie ESO dujų skirstymo tinklo buvo prisijungę apie 565,9 tūkst. privačių ir apie 9,6 tūkst. verslo klientų, kuriems užtikrinama skirstymo paslauga.

Aptarnavimo kanalų vystymas

Per 2016 m. augo klientų, kurie naudojami nuotoliniais aptarnavimo kanalais (nauja savitarnos svetainė www.manogile.lt ir klientų aptarnavimo numeriu 1802) skaičius, o klientų srautai į aptarnavimo centrus mažesniuose miestuose mažėjo. 2016 m. pradžioje savitarnos svetainė buvo pritaikyta bendram elektros ir dujų deklaravimui ir apmokėjimui.

2016 m. gruodžio 31 d. savitarnos svetainėje www.manogile.lt buvo užsiregistravę 407 tūkst. privatūs klientai.

Per 2016 m. trumpuoju klientų aptarnavimo numeriu 1802 informacija suteikta daugiau nei 1,179 mln. klientų (per 2015 m. informacija suteikta 999 tūkst. klientų), buvo gauta ir išspręsta daugiau nei 511 tūkst. klientų kreipimųsi įvairiais klausimais (per atitinkamą 2015 m. periodą buvo gauta ir išspręsta 479 tūkst. klientų kreipimųsi).

Per 2016 m. septyniuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose esančiuose klientų aptarnavimo centruose buvo aptarnauta daugiau kaip 263 tūkst. klientų (per 2015 m. buvo aptarnauta 249 tūkst. klientų).

Elektros ir dujų apskaitų prietaisų eksploatavimas ir plėtra

Per 2016 metus ESO pakeitė 97,823 tūkst. vnt. apskaitos prietaisų, kuriems baigėsi metrologinis patikros terminas. Iš jų – 76,346 tūkst. vnt. elektros energijos ir 21,477 tūkst. vnt. gamtinių dujų apskaitos prietaisų. Bendrovė naujiems klientams įrengė 23,339 tūkst. vnt. elektros energijos ir 4 877 vnt. gamtinių dujų apskaitos prietaisų.

Nuolatos atnaujinama eksploatuojamus apskaitos prietaisus, bendrovė bei jos įgalioti asmenys taip pat patikrino daugiau nei 828 tūkst. elektros ir daugiau nei 128 tūkst. gamtinių dujų apskaitos prietaisų. Bendrovė 2016 metais įrengė 866 kontrolinių apskaitų 10 kV elektros tinkle, taip padidindama jų skaičių iki 1 374. Tai padengia 40 proc. viso 10 kV tinklo.

Investuodama į elektros energijos apskaitos prietaisų modernizavimą bei jų automatizavimą, ESO per 2016 metus prie esamų automatizuotų duomenų nuskaitymų sistemų prijungė 2 435 elektros, esančius verslo klientų objektuose. Tokiu būdu bendrovės eksploatuojamų elektros apskaitos prietaisų, kurių duomenys nuskaitymi nuotoliniu būdu, skaičius pasiekė 29,773 tūkst. Gamtinių dujų apskaitos prietaisų nuskaitymų nuotoliniu būdu skaičius išliko nepakitęs t. y. – 1 212.

Apskaitos prietaisų automatizavimas suteikia galimybę automatiškai pateikti verslo klientams sąskaitas už suvartotą elektros energiją ir tiksliai nustatyti verslo kliento suvartotą gamtinių dujų kiekį.

Siekdama išbandyti išmaniųjų apskaitų efektyvumą ir naudą privatiems klientams, 2015 m. gegužės mėn. Bendrovė paskelbė tarptautinį išmaniųjų skaitiklių pirkimo konkursą. Konkursą laimėjo įmonių konsorciumas, kurį sudaro Lietuvoje registruota bendrovė „Tecnolínės“ ir užsienio bendrovės „ELKO“ bei „ADD-Production“. „ELKO“ bei „ADD-Production“ analogiškus projektus įgyvendina Latvijoje, Slovakijoje, Lenkijoje ir kitose šalyse. Įgyvendinant išmaniųjų skaitiklių pilotinį projektą klientams buvo įrengti 2927 išmanieji skaitikliai, kurie leidžia racionaliau vartoti elektrą ir taupyti namų ūkio išlaidas. Bendrovės klientai savitarnos svetainėje www.manogile.lt gali matyti tikslius duomenis, kada ir kiek energijos suvartojo. Bandomojo projekto metu ESO taip pat gaus daugiau tikslesnės informacijos apie elektros tinklą ir tai leis operatyviau nustatyti elektros tinklo gedimus ir juos šalinti.

Projekto metu dalyviai gali pasirinkti projektui pritaikytą keturių laiko zonų tarifų planą, leidžiantį keisti elektros energijos vartojimo įpročius ir sumažinti išlaidas. Keturių laiko zonų tarifų planą pasirinko daugiau nei 12 proc. projekto dalyvių. Bendrovė toliau vertina dalyvių vartojimo įpročių pokyčius.

Klientų atsiskaitymų valdymas

ESO klientams yra sudariusi galimybę už elektros energiją atsiskaityti pagal vidutinį suvartojamą elektros energijos kiekį. Atsiskaitymas pagal vidutinį suvartojimą padeda tolygiai planuoti išlaidas – nepaisant sezoniškumo ir suvartoto elektros energijos kiekio pokyčių, kas mėnesį mokama vienoda suma. Be to, klientai turintys kelis objektus, viena įmoka turi galimybę atsiskaityti už keliuose vartotojui priklausančiuose būstuose suvartotą elektros energiją (gali būti pateikiama viena sąskaita). Mėnesio įmokų už elektros energiją dydis klientui apskaičiuojamas pagal ankstesnį kliento elektros suvartojimo vidurkį (kilovatvalandėmis, kWh), kuris tikslinamas pagal kliento deklaruotus rodmenis arba pagal periodinius skaitiklių patikrinimo duomenis. Sužinoti bei patikrinti pritaikytą mokėjimo vidurkį vartotojai gali prisijungę prie savitarnos svetainės www.manogile.lt, paskambinę klientų aptarnavimo numeriu arba atvykę į „Gilės“ klientų aptarnavimo centrą. Pagal gautas PVM sąskaitas faktūras atsiskaito 21 proc. ESO klientų, iš kurių 11 proc. atsiskaito pagal gautą elektroninę sąskaitą.

Rinkos liberalizavimas

2016 m. gruodžio 31 d. nepriklausomi tiekėjai tiekia elektros energiją 68 124 komercinių klientų objektams. Pagal 2009 m. liepos 8 d. LR Vyriausybės patvirtintą Lietuvos elektros rinkos plėtros planą nepriklausomą elektros energijos tiekėją 2016 m. rugsėjo 30 d. buvo pasirinkę:

- Apie 95 proc. objektų, kurių leistinoji naudoti galia sudarė 400 kW ir daugiau;
- Apie 86 proc. objektų, kurių leistinoji naudoti galia sudarė 100 kW ir daugiau;
- Apie 75 proc. objektų, kurių leistinoji naudoti galia sudarė 30 kW ir daugiau;
- Apie 55 proc. objektų, kurių leistinoji naudoti galia buvo mažesnė nei 30 kW.

Į likusius objektus elektros energiją ir toliau tiekia garantinis tiekėjas (ESO).

BENDROVĖS SOCIALINĖ ATSAKOMYBĖ

Socialinė atsakomybė mums – tai ne tik idėjos ir vertybės, kuriomis vadovaujamės kasdienėje veikloje ir planuodami ateitį. Tai – ir labai konkretūs sprendimai, kasdieninio verslo ir elgesio dalis.

Mums tenkančią atsakomybę prisidėti prie visuomenės gerovės pirmiausia įgyvendiname per saugią nenutrūkstanto energijos skirstymo ir tiekimo veiklą, aktyviai dalyvaudami visuomenės švietime saugaus ir racionalaus energijos vartojimo klausimais, diegdami naujas, perspektyvias ir tausojančias technologijas, rūpindamiesi savo klientais, darbuotojais, bendruomenėmis ir skatindami rangovų bei tiekėjų atsakomybę. Mūsų prioritetai:

- Energetinio efektyvumo didinimas;
- Poveikio aplinkai mažinimas tausojant energiją;
- Saugaus ir atsakingo elgesio su elektra ir dujomis skatinimas.

Aplinkosauga

Kraštovaizdžio apsauga. Siekiant mažinti poveikį kraštovaizdžiui, vietoje senų elektros oro linijų tiesiami nauji kabeliai vietovėse, kuriose buvusių oro linijų laidai buvo ploni ir pavojingai priartėję prie želdinių, pasenusi infrastruktūra lėmė daug gedimų. Kabelinės linijos užtikrina patikimesnį elektros tiekimą ir yra saugesnės.

Išteklių tausojimas. Bendrovė turi per 1,6 mln. klientų ir skatina juos atsisakyti popierinių sąskaitų bei atsiskaitymo knygelių, pereinant prie nuotolinių aptarnavimo kanalų. Beveik 93 proc. ESO verslo klientų jau yra perėję prie elektroninių sąskaitų. Apie įvykusį elektros energijos tiekimo sutrikimą ir numatomą jo pašalinimo trukmę apie 89 proc. privačių ir apie 96 proc. verslo klientų informuojami nemokamais pranešimais SMS žinutėmis ir elektroniniais laiškais.

Iniciatyvos visuomenei

ESO įgyvendina plataus masto ilgalaikės socialinės atsakomybės iniciatyvas, skirtas vaikams, jaunimui ir plačiajai visuomenei, kurias vienija aktyvus tikslinių visuomenės grupių įtraukimas bei saugumo ir efektyvaus energijos naudojimo idėjos.

Informacinė saugumo kampanija „Saugi energija“. 2016 metų pavasarį pradėta plataus masto kampanija, nukreipta į saugų elgesį su elektra ir dujomis, ESO technologinio turto vagysčių prevenciją, papildomai suteikiant naudingų patarimų visuomenei. Per žiniasklaidos priemones – televiziją, radiją, spaudą ir internetą – vykdoma kampanija apėmė su lauko darbų pradžia susijusius saugos dalykus, akcentuojant požeminį elektros ir dujų tinklą, taip pat edukacinius patarimus apie saugų elgesį audrų metu. Daug dėmesio skirta vagysčių, dėl kurių sutrinkdama elektros tinklo veikla, prevencijai (edukacinė medžiaga, vaizdo klipai, straipsniai). Organizuoti tiksliniai susitikimai probleminiuose regionuose su vietos policijos, bendruomenės, žiniasklaidos atstovais.

2016 metų rudenį įvyko saugaus dujinio šildymo kampanija, orientuota į visuomenės švietimą apie tinkamą pasiruošimą šildymo sezonui, taip pat reguliarią dujas naudojančių įrenginių priežiūrą. Kampanija vykdyta per internetą, pasitelkiant tikslinius edukacinio pobūdžio infografikus ir kitas vizualines priemones. Kartu su Valstybine energetikos inspekcija (VEI) suorganizuotas viešas renginys žiniasklaidos atstovams, kurio metu pristatyta, kaip dirba ESO dispečerinė ir dujų avarinė tarnyba, taip pat akcentuoti pagrindiniai dalykai, ką turėtų žinoti gyventojai, buityje naudojantys gamtines dujas.

Energetinio efektyvumo didinimui – „Tiek, kiek reikia“. Racionalaus energijos naudojimo skatinimas yra viena iš prioritetinių ESO socialinės atsakomybės krypčių, prisidedanti prie aplinkos ir energetinių išteklių tausojimo bei šalies įsipareigojimų vykdant Europos Sąjungos klimato kaitos programas. Projektas skirtas kurti racionaliai gyvenančios visuomenės tradicijas – čia ieškoma racionalaus elektros energijos vartojimo sprendimų, ypatingą dėmesį skiriant verslo, pramonės vartojimui.

2016 metų rudenį penkiuose regionuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje – surengtas nemokamų renginių ciklas „Tiek, kiek reikia pramonei 2016“, kuriame pristatyti praktiniai patariamieji pranešimai apie energetinio efektyvumo sprendimų pritaikymą versle.

- **„Žaliojo protokolas“.** Tai bendrovės inicijuotas susitarimas (gyvuojantis jau šeštus metus), kuriuo jį pasirašiusios įmonės ir organizacijos patvirtina, kad pritaria ir pasižada taikyti aplinką tausojančias idėjas:
 - įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones;
 - prisidėti prie aplinkos apsaugos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂) kiekio mažinimo;
 - skatinti tai daryti savo darbuotojus, kolegas, artimuosius ir taip prisidėti prie energiją taupančios visuomenės kūrimo.

Per 2016 metus prie iniciatyvos prisijungė 25 naujos įmonės (iš viso yra prisijungusios 205 įmonės).

- **Racionalaus energijos vartojimo konferencija „Energetinio efektyvumo sprendimai – konkurencingam verslui“**

2016 metų vasario 11 d. įvyko šeštoji, jau tradicine tapusi ESO inicijuojama konferencija verslui, organizuojama drauge su „Verslo žiniomis“. Renginyje su daugiau kaip 220 dalyvių savo įžvalgomis tausojančio energijos vartojimo tema dalinosi specialistai iš įvairių sektorių. Konferencijoje aptartos praktinės energetinio efektyvumo priemonės, konkretūs įmonių įdiegti elektros ir dujų infrastruktūros sprendimai, energetinio efektyvumo finansavimas, Europos Sąjungos Energetinio efektyvumo direktyvos perkėlimas į šalies nacionalinę teisę ir kiti aktualūs klausimai. Renginio dalyvių apklausa parodė, kad, lyginant su praėjusiais metais, dalyvių, kurių lūkesčius konferencija pateisino, procentas išaugo trimis punktais (nuo 93 iki 96 proc.).

Kasmet renginyje paskelbiamos ir apdovanojamos racionaliausios „Žaliojo protokolo“ įmonės: už praėjusių metų pažangą (ISO 5001:2011 energetinio efektyvumo standarto įsidiegimą ir kitas racionalų energijos vartojimą skatinančias priemones) 2016 metais apdovanota UAB „Šiaulių vandenys“, o „Žaliosios ambasadorės“ titulas (skiriamas racionalaus vartojimo entuziastams darbuotojams) atiteko Rasai Pečiulaitei, UAB „Eika“ Plėtros ir energetikos projektų vadovei.

Bendradarbiavimas su Lietuvos bibliotekomis. 2015 metų kovo mėn. su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka pasirašytas susitarimas, kurio pagrindu toliau bendradarbiaujama įgyvendinant socialinį projektą „Bibliotekos pažangai 2“ užtikrinti tolesnę kompiuterizuotą savitarnos svetainės www.manogile.lt vietų plėtrą.

Nacionalinė edukacinė programa „Darni mokykla“. Skatinat mokyklų sąmoningumą bei siekiant prisidėti prie darnios, energiją ir aplinką tausojančios visuomenės kūrimo, ESO kartu su partneriais pakvietė šalies ugdymo įstaigas dalyvauti visus metus truksiančioje edukacinėje programoje „Darni Mokykla“. 2015–aisiais projektui pelnius Švedijos verslo apdovanojimų prizą už geriausią 2014 metų socialinės atsakomybės projektą, jis šiuo metu tęsiamas ir toliau (plačiau – www.darnimokykla.lt). „Darni mokykla“ įgyvendina VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“, bendrovės UAB „Schneider Electric Lietuva“, UAB „Mano būstas LT“ bei Nacionalinė vartotojų federacija.

Parama. ESO paramą visuomenei reikšmingiems projektams, programoms bei veikloms teikia tik koordinuotai per „Lietuvos energijos“ grupės įmonių Paramos fondą. Fondo biudžetą sudaro visų grupės įmonių įnašai, siekiantys iki 1 proc. konsoliduoto grupės įmonių grynojo pelno. Paraiškos Paramos fondui teikiamos kartą per metus nustatyta tvarka ir terminais.

Rinka, klientai ir investuotojai

Santykiuose su visais rinkos dalyviais ESO siekia kuo didžiausio įmanomo skaidrumo, o savo veikloje – aukščiausių etikos reikalavimų bei principų laikymosi. Rūpinamės ekonomine bei socialine savo veiklos nauda visuomenei.

Atnaujinta sutartis su Lietuvos nacionaline vartotojų federacija. Numatomas bendradarbiavimas gyventojams skleidžiant žinias apie racionalų energijos vartojimą bei organizuojant įvairias susijusias iniciatyvas.

Ryšiai su investuotojais. Siekiame palaikyti glaudžius santykius su esamais ir potencialiais mūsų investuotojais ir užtikrinti, kad visiems jiems informacija būtų vienodai prieinama – ją nuolat atnaujiname. 2016 metų sausio mėn. „Nasdaq Baltic Market Awards 2015“ renginyje pelnėme tris apdovanojimus už „Lietuvos dujų“ ir LESTO pasiektą pažangą gerinant ryšius su investuotojais.

Skaidrumas, antikorupcinė veikla

ESO netoleruoja jokių korupcijos apraiškų ir pasisako už sąžiningą verslą ir skaidrų bendravimą su valstybės institucijomis, palaikydama „Nulinės tolerancijos korupcijos politiką“, galiojančią visoje „Lietuvos energijos“ įmonių grupėje.

Riziką minimizuoja veikiantys kompleksiniai vidaus kontrolės mechanizmai, skirti nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius. Korupcijos prevencija yra viena iš įmonės Prevencijos skyriaus funkcijų. ESO nuolat vykdo veiklos kontrolę, tobulina veiklos procesus ir imasi veiksmų nustatytiems pažeidimams ištaisyti, pašalinti kylančias grėsmes geram Bendrovės vardui, Bendrovės darbuotojai periodiškai edukuojami „Nulinės tolerancijos korupcijai politikos“ temomis – vyksta vadovų susitikimai, darbuotojams inicijuojamos paskaitos ir diskusijos.

Veikia anoniminė pasitikėjimo linija, pasiekama numeriu 1802. Tiek ESO darbuotojai, tiek kiti asmenys apie pastebėtus etikos pažeidimus gali pranešti apie tai el. paštu pasitikejimolinija@eso.lt arba užpildyti ESO svetainėje prie „Kontaktų“ esančią pasitikėjimo linijos formą.

Skaidrumo didinimas pirkimuose

ESO yra perkančioji organizacija. Centralizuotą „Lietuvos energijos“ grupės įmonių pirkimų funkciją vykdo UAB „Verslo aptarnavimo centras“ (VAC). VAC vykdo pirkimus ir teikia prekių, paslaugų arba darbų viešųjų pirkimų planavimo ir vykdymo paslaugas. Viešieji pirkimai yra centralizuoti, pirkimų procesai – standartizuoti ir sukoncentruoti vienoje internetinėje platformoje.

Siekiant užtikrinti skaidrų ir atvirą viešųjų pirkimų procesą bei atvirą dialogą, VAC kviečia tiekėjus į informacinius susirinkimus, kurių metu pristatomi perkančiųjų organizacijų planuojami didelės vertės pirkimai.

ESO taip pat Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (CVPIŠ) priemonėmis skelbia visų pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, techninių specifikacijų projektus, o apie jų paskelbimą papildomai informuoja savo tinklalapiuose, teikia pirkimų procedūrų ataskaitas ir informaciją apie vykdomus pirkimus.

Atskaitingumas

ESO yra aktyvi Lietuvos atsakingo verslo asociacijos LAVA narė bei Jungtinių Tautų „Pasaulinio susitarimo“ (angl. Global Compact) dalyvė. Siekdama didinti savo atskaitingumą visuomenei, bendrovė kasmet skelbia Socialinės atsakomybės pažangos ataskaitas, kurias skelbia savo tinklalapyje, investuotojams bei „Pasaulinio susitarimo“ svetainės profilyje (www.globalcompact.org).

Naujausia organizacijos ataskaita buvo [paskelbta](#) 2016 metų gegužės 15 d.

BENDROVĖ IR BENDROVĖS VALDYMO ORGANAI Bendrovės organizacinė struktūra

Bendrovės pavadinimas	AB „Energijos skirstymo operatorius“
Įmonės kodas	304151376
Įstatinis kapitalas	259 442 796,57 EUR
Buveinės adresas	Aguonų g. 24, LT-03212 Vilnius
Telefonas	(8 5) 277 7524
Faksas	(8 5) 277 7514
Elektroninis paštas	info@eso.lt
Tinklapis	www.eso.lt
Teisinė – organizacinė forma	akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2015 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie bendrovę	Juridinių asmenų registras
Registro tvarkytojas	VĮ Registrų centras

AB „Energijos skirstymo operatorius“ veiklą pradėjo 2016 metų sausio 1 dieną, sujungus LESTO ir „Lietuvos dujas“. ESO priklauso valstybės valdomai įmonių grupei „Lietuvos energija“, UAB vienai didžiausių energetikos įmonių grupių Baltijos šalyse. 2016 m. sausio 1 d. ESO perėmė LESTO ir akcinės bendrovės „Lietuvos dujos“ turtą, teises ir pareigas, taip pat visą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą, ilgalaikius ir trumpalaikius finansinius ir kitus įsipareigojimus, gautinas ir mokėtinas sumas pagal LESTO ir „Lietuvos dujos“ sudarytas sutartis ar kitais pagrindais kylančias prievolės.

ESO valdo 121 698 km elektros linijų: 78,7 proc. jų sudaro elektros oro linijos, o 21,3 proc. – elektros kabeliai. Bendrovė taip pat eksploatuoja 8,4 tūkst. km skirstomųjų dujotiekių.

Pagrindinės ESO funkcijos: elektros energijos tiekimas ir skirstymas bei gamtinių dujų skirstymas, garantinis elektros ir dujų tiekimas, elektros ir dujų įvedimas, elektros ir dujų skirstymo tinklų eksploatavimas, priežiūra, valdymas ir plėtra, jų saugumo ir patikimumo užtikrinimas. ESO geografinė rinka yra Lietuva.

Pagrindinė informacija apie susijusias įmones

Ataskaitos pasirašymo dieną ESO bendrai su kitomis įmonėmis valdė UAB Verslo aptarnavimo centrą ir UAB Technologijų ir inovacijų centrą.

ESO valdymas

Ataskaitos pasirašymo dieną pagal Bendrovės įstatus Bendrovės organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba, kolegialus valdymo organas – valdyba, ir vienasmenis valdymo organas – generalinis direktorius

Visuotinis akcininkų susirinkimas

Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias Bendrovės organas. Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetenciją, sušaukimo ir sprendimų priėmimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. Per ataskaitinį laikotarpį Bendrovės akcininkai turėjo vienodas teises (turtines ir neturtines), numatytas įstatymuose, kituose teisės aktuose bei Bendrovės įstatuose. Nė vienas Bendrovės akcininkas neturėjo jokių specialių kontrolės teisių, visų akcininkų teisės yra vienodos.

Bendrovės valdymo organai per ataskaitinį laikotarpį sudarė tinkamas sąlygas įgyvendinti Bendrovės akcininkų teises.

Per 2016 m. įvyko vienas eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas ir du neeiliniai visuotiniai akcininkų susirinkimai. 2016 m. kovo 29 d. įvykusiame eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvavo Bendrovės generalinis direktorius Liudas Liutkevičius, Finansų ir administravimo tarnybos direktorius, valdybos narys Augustas Dragūnas ir ESO Stebėtojų tarybos pirmininkas Dalius Misiūnas. 2016 m. liepos 26 d. ir 2016 m. rugsėjo 26 d. neeiliniai visuotiniai akcininkų susirinkimai vyko raštu.

Bendrovės stebėtojų taryba

ESO stebėtojų taryba – kolegialus priežiūros organas.

Stebėtojų tarybos kompetenciją, sprendimų priėmimo bei narių rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. ESO stebėtojų tarybą sudaro trys nariai, kurie yra renkami visuotiniame akcininkų susirinkime ketverių metų kadencijai. Ne mažiau kaip vieną trečdalį ESO stebėtojų tarybos sudaro nepriklausomi nariai. Stebėtojų taryba iš savo narių renka stebėtojų tarybos pirmininką.

Ataskaitiniu laikotarpiu stebėtojų tarybos sudėtis nesikeitė. Ataskaitos pasirašymo dieną Bendrovės stebėtojų tarybą sudarė stebėtojų tarybos pirmininkas Dalius Misiūnas, stebėtojų tarybos nariai – Ilona Daugėlaitė ir Petras Povilas Čėsna (nepriklausomas narys). Stebėtojų tarybos kadencijos pabaiga – 2019 m. gruodžio 3 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko tryliką ESO stebėtojų tarybos posėdžių, visuose jų dalyvavo visi trys Stebėtojų tarybos nariai.

Dr. Dalius Misiūnas (g. 1978 m.)
Stebėtojų tarybos pirmininkas

Ilona Daugėlaitė (g. 1970 m.)
Stebėtojų tarybos narė

Petras Povilas Čėsna (g. 1945 m.)
Nepriklausomas stebėtojų tarybos narys

Pareigas eina nuo: 2015 m. gruodžio 3 d.	Pareigas eina nuo: 2015 m. gruodžio 3 d.	Pareigas eina nuo: 2015 m. gruodžio 3 d.			
Kadencijos pabaiga: 2019 m. gruodžio 3 d.	Kadencijos pabaiga: 2019 m. gruodžio 3 d.	Kadencijos pabaiga: 2019 m. gruodžio 3 d.			
Išsilavinimas					
Lundo universitetas, Technologijos mokslų daktaro laipsnis, Lundo universitetas, Pramoninės elektrotechnikos ir automatikos magistras, Kauno Technologijos universitetas, Elektros inžinerijos bakalauro laipsnis	Vilniaus universitetas, Hidrogeologijos ir inžinerinės geologijos magistro laipsnis.	Vilniaus universitetas , Ekonomisto kvalifikacija			
Pagrindinė darbovietė					
„Lietuvos energija“, UAB Valdybos pirmininkas, generalinis direktorius	„Lietuvos energija“, UAB Organizacinio vystymo direktorė	Lietuvos parodų ir kongresų centras LITEXPO, valdybos pirmininkas			
Per 2016 m. sausio-gruodžio mėnesius stebėtojų tarybos nariams priskaičiuotos pinigų sumos, EUR					
–	–	2 128			
Dalyvavimas įmonių ir organizacijų veikloje, taip pat turima didesnė kaip 5 proc. kitų įmonių kapitalo ir balsų dalis					
Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo ir balsų dalis, proc.	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo ir balsų dalis, proc.	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo ir balsų dalis, proc.
ESO stebėtojų tarybos pirmininkas	-	ESO stebėtojų tarybos narė	-	ESO nepriklausomas stebėtojų tarybos narys	-
„Lietuvos energija“, UAB, Valdybos pirmininkas, generalinis direktorius	-	„Lietuvos energija“, UAB, valdybos narė, Organizacinio vystymo direktorė	-	Lietuvos parodų ir kongresų centras LITEXPO, valdybos pirmininkas	-
Aukštojo mokslo tarybos narys	-	UAB Technologijų ir inovacijų centras, valdybos pirmininkė	-		-
KTU alumnų asociacija, Prezidentas	-		-		
Nacionalinė Lietuvos energetikos asociacija, Prezidentas	-	UAB Elektroninių mokėjimų agentūra, Stebėtojų tarybos narė	-		
Lietuvos pramonininkų konfederacija, Viceprezidentas	-	UAB Verslo aptarnavimo centras, valdybos pirmininkė			
Asociacija „Eurelectric“, Direktorių tarybos narys	-	Sutuoktinis turi 3150 paprastųjų vardinių UAB „SOLUTIONLAB PRODUCTION“ (įmonės kodas 300629188) akcijų	63		
ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas, valdybos narys					

* ESO įstatuose numatyta: „Su stebėtojų tarybos nariais gali būti sudaromos sutartys dėl veiklos stebėtojų taryboje, kuriose numatomos jų teisės, pareigos ir atsakomybė. Nepriklausomiems stebėtojų tarybos nariams visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu gali būti mokamas atlygis už veiklą stebėtojų taryboje. Stebėtojų tarybos narių sutarčių sąlygas bei nepriklausomumo kriterijus, vadovaujantis teisės aktų nustatytais reikalavimais ir gerąja bendrovių valdymo praktika, nustato visuotinis akcininkų susirinkimas“. 2015 m. gruodžio 3 d. sutartis dėl ESO stebėtojų tarybos nario veiklos sudarytos su Dr. Daliumi Misiūnu, Ilona Daugėlaite ir su nepriklausomu stebėtojų tarybos nariu Petru Povilu Česna. ESO nėra perleidusi turto valdymo ar suteikusi garantijų organų nariams. Per 2016 m. Bendrovė neskyrė valdymo organų nariams paskolų, nesuteikė garantijų ir laidavimų, kuriais būtų užtikrintas jų prievolių vykdymas.

Audito komitetas

2013 m. rugpjūčio 27 d. „Lietuvos energija“, UAB, Stebėtojų taryba sudarė audito komitetą, kuriam pavesta nagrinėti ir teikti Stebėtojų tarybai pasiūlymus dėl audito komiteto kompetencijai priskirtų klausimų ir klausimų, dėl kurių į audito komitetą kreipiasi Stebėtojų taryba. Audito komiteto veikla taikoma „Lietuvos energija“, UAB, ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai valdomoms dukterinėms įmonėms, tarp jų ir ESO, bei kitos teisinės formos juridiniams asmenims, kuriuose „Lietuvos energija“, UAB, gali tiesiogiai ar netiesiogiai daryti lemiamą įtaką.

Pagrindinės audito komiteto funkcijos:

- stebėti „Lietuvos energija“, UAB, ir jos įmonių grupės įmonių finansinių ataskaitų rengimo procesą;
- stebėti „Lietuvos energija“, UAB, ir jos įmonių grupės įmonių vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų veiksmingumą, atlikti šių sistemų poreikio ir tinkamumo analizę bei peržiūrą;
- stebėti, kaip atestuotas auditorius ir audito įmonė laikosi nepriklausomumo ir objektyvumo principų, teikti su tuo susijusias rekomendacijas;
- stebėti „Lietuvos energija“, UAB, ir jos įmonių grupės įmonių audito atlikimo procesus, vertinti audito veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia vadovybei;
- stebėti „Lietuvos energija“, UAB, ir jos įmonių grupės įmonių vidaus audito funkcijos veiksmingumą, analizuoti šios funkcijos poreikį ir tinkamumą, teikti rekomendacijas dėl vidaus audito funkcijos reikalingumo, veiksmingumo ir kitais su vidaus auditu susijusiais klausimais.

Nuo 2015 m. sausio 5 d. „Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupėje buvo centralizuota vidaus audito funkcija. Tokiu būdu buvo užtikrintas vidaus audito veiklos nepriklausomumas ir objektyvumas, vieninga metodika ir atskaitomybė. Audito ištekliai ir kompetencijos paskirstomi racionaliau.

„Lietuvos energija“, UAB, audito komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Vardas, Pavardė	Dalyvavimas emitento įstatiniame kapitale (proc.)	Kadencija	Darbovietė
Rasa Noreikienė (Audito komiteto pirmininkė)	0	2013 m. rugpjūčio mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	Lietuvos Respublikos Ūkio ministerija (iki 2016-12-13)
Aušra Vičkačkienė	0	2013 m. rugpjūčio mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	Finansų ministerijos turto valdymo departamentas
Danielius Merkinas (nepriklausomas narys)	0	2013 m. rugpjūčio mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	UAB „Nordnet“
Gintaras Adžgauskas	0	2013 m. rugpjūčio mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	Pasaulio energetikos tarybos Lietuvos komitetas
Irena Petruškevičienė (nepriklausoma narė)	0	2014 m. spalio mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	Europos Komisijos audito vystymo komitetas

Bendrovės valdyba

ESO valdyba – kolegialus Bendrovės valdymo organas.

Valdybos kompetenciją, sprendimų priėmimo bei narių rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. ESO valdybą sudaro penki valdybos nariai, kurie yra renkami stebėtojų tarybos ketverių metų kadencijai. Valdyba iš savo narių renka valdybos pirmininką.

2016 m. sausio 1 d. Bendrovės valdybą sudarė valdybos pirmininkas Liudas Liutkevičius ir valdybos nariai – Dalia Andrulionienė, Eglė Čiužaitė, Rytis Borkys ir Dalius Svetulevičius. 2016 m. vasario 19 d. ESO Stebėtojų taryba priėmė sprendimą atšaukti Eglę Čiužaitę iš ESO valdybos nario pareigų nuo 2016 m. vasario 19 d. ir iki veikiančios ESO valdybos

kadencijos pabaigos ESO valdybos nariu išrinkti Augustą Dragūną, kuriojant finansų ir administravimo sritį. 2016 m. lapkričio 4 d. ESO valdyba atšaukė Liudą Liutkevičių iš ESO generalinio direktoriaus ir valdybos pirmininko pareigų nuo 2016 m. lapkričio 4 d. 16:00 val., bei išrinko ESO Paslaugų tarnybos direktorę Dalią Andrulionienę laikinai eiti ESO generalinės direktorės pareigas nuo 2016 m. lapkričio 4 d. 16:00 val. 2016 m. lapkričio 4 d. įvykusiame Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje buvo pritarta minėtiems Bendrovės valdybos sprendimams ir nuspręsta iš valdybos nario pareigų atšaukti Liudą Liutkevičių. 2016 m. lapkričio 25 d. įvykusiame Bendrovės valdybos posėdyje, atsižvelgiant į 2016 m. lapkričio 25 d. posėdžio metu pateiktą Bendrovės stebėtojų tarybos nuomonę, ESO valdybos pirmininke ir generaline direktore buvo išrinkta Bendrovės valdybos narė Dalia Andrulionienė.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Bendrovės valdybą sudarė valdybos pirmininkė Dalia Andrulionienė ir valdybos nariai – Augustas Dragūnas, Rytis Borkys ir Dalius Svetulevičius. 2017 m. sausio 20 d. įvykusiame Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje buvo priimtas sprendimas Bendrovės valdybos nariu, kuriojant paslaugų teikimo ir plėtros sritį, išrinkti Igną Pranskevičių nuo jį išrinkusios Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžio pabaigos iki veikiančios Bendrovės valdybos kadencijos pabaigos. Valdybos kadencijos pabaiga – 2019 m. gruodžio 3 d.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 31 ESO valdybos posėdis, visuose jų dalyvavo visi valdybos nariai.

Dalia Andrulionienė (g. 1971 m.) Valdybos pirmininkė Generalinė direktorė*	Ignas Pranskevičius (g. 1985 m.) Valdybos narys***	Augustas Dragūnas (g. 1981 m.) Valdybos narys	Rytis Borkys (g. 1969 m.) Valdybos narys	Dalius Svetulevičius (g. 1974 m.) Valdybos narys
Pareigas eina nuo: 2015 m. gruodžio 3 d. Kadencijos pabaiga: 2019 m. gruodžio 3 d.	Pareigas eina nuo: 2017 m. sausio 20 d. Kadencijos pabaiga: 2019 m. gruodžio 3 d.	Pareigas eina nuo: 2016 m. vasario 19 d. Kadencijos pabaiga: 2019 m. gruodžio 3 d.	Pareigas eina nuo: 2015 m. gruodžio 3 d. Kadencijos pabaiga: 2019 m. gruodžio 3 d.	Pareigas eina nuo: 2015 m. gruodžio 3 d. Kadencijos pabaiga: 2019 m. gruodžio 3 d.
Išsilavinimas				
ISM vadybos ir ekonomikos universitetas, BI Norwegian Business school, Vadybos magistro laipsnis. Vilniaus universitetas, Ekonomikos magistro laipsnis	ISM vadybos ir ekonomikos universitetas, BI Norwegian Business school, Vadybos magistro laipsnis. Vilniaus universitetas, Ekonomikos magistro laipsnis	Vilniaus universitetas, Verslo vadybos ir administravimo magistro laipsnis	Kauno Technologijos Universitetas, aukštasis universitetinis inžinerinis išsilavinimas.	Kauno technologijos universitetas, Matavimų inžinerijos magistro laipsnis. Vilniaus universitetas, Vadybos ir verslo administravimo magistro laipsnis
Pagrindinė darbovietė ir užimamos pareigos				
ESO generalinė direktorė	ESO Paslaugų tarnybos direktorius	ESO Finansų ir administravimo tarnybos direktorius	ESO Tinklų vystymo tarnybos direktorius	ESO Tinklų eksploatavimo tarnybos direktorius
Per 2016 m. sausio-gruodžio mėnesius valdybos nariams priskaičiuotos pinigų sumos, EUR				
11 908*	–	9 019	11 214	10 428
Dalyvavimas įmonių ir organizacijų veikloje, taip pat turima didesnė kaip 5 proc. kitų įmonių kapitalo ir balsų dalis				

Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo ir balsų dalis, proc.	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo ir balsų dalis, proc.	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo ir balsų dalis, proc.	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo ir balsų dalis, proc.	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo ir balsų dalis, proc.
ESO generalinė direktorė	-	ESO Paslaugų tarnybos direktorius	-	ESO Finansų ir administravimo tarnybos direktorius	-	ESO Tinklų vystymo tarnybos direktorius	0,0001	ESO Tinklų eksploatavimo tarnybos direktorius	-
UAB Verslo aptarnavimo centro valdybos narė	-		-	UAB Technologijų ir inovacijų centras, valdybos narys	-				
Nacionalinės Lietuvos energetikos asociacijos tarybos narė									

*2016 m. lapkričio 25 d. ESO valdybos pirmininke ir generaline direktore buvo išrinkta Bendrovės valdybos narė Dalia Andrulionienė.

** Nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. vasario 19 d. valdybos narės pareigas užėmusiai Eglei Čiužaiti už valdybos nario veiklą priskaičiuota 2 224 EUR.

***2017 m. sausio 20 d. Bendrovės valdybos nariu, kurioje paslaugų teikimo ir plėtros sritį, išrinktas Ignas Pranskevičius.

Generalinis direktorius

Bendrovės vadovas – generalinis direktorius – vienasmenis Bendrovės valdymo organas. Generalinio direktoriaus kompetenciją, rinkimo ir atšaukimo tvarką nustato įstatymai, kiti teisės aktai ir Bendrovės įstatai. Generalinį direktorių renka ir atšaukia bei atleidžia iš pareigų Bendrovės valdyba. Generalinis direktorius organizuoja Bendrovės veiklą, jai vadovauja, veikia Bendrovės vardu ir vienvaldiškai sudaro sandorius, išskyrus Bendrovės įstatų ir teisės aktų numatytus atvejus.

Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotas pinigų sumas ESO generaliniam direktoriui*

	Darbo užmokestis, EUR	Kitos išmokos, EUR
Generalinis direktorius Liudas Liutkevičius**	52 884	3 224
Generalinė direktorė Dalia Andrulionienė nuo 2016-11-04***	7 922	—

*ESO nėra perleidusi turto valdymo ar suteikusi garantijų organų nariams. Per 2016 m. sausio-gruodžio mėnesius Bendrovė neskyrė valdymo organų nariams paskolų, nesuteikė garantijų ir laidavimų, kuriais būtų užtikrintas jų prievolių vykdymas.

** Liudas Liutkevičius ESO generalinio direktoriaus pareigas ėjo nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2016 m. lapkričio 4 d. 16 val.

***Dalia Andrulionienė nuo 2016 m. lapkričio 4 d. 16 val. paskirta laikinai eiti Bendrovės generalinės direktorės pareigas, o 2016 m. lapkričio 25 d. Bendrovės valdybos sprendimu Dalia Andrulionienė pareigas tęsia kaip nuolatine Bendrovės generaline direktore.

ESO generalinio direktoriaus dalyvavimas įmonių ir organizacijų veikloje, taip pat turima didesnė kaip 5 proc. kitų įmonių kapitalo ir balsų dalis

Vardas, pavardė	Įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas, pareigos	Turima kapitalo dalis, proc.	Balsų dalis, proc.
Liudas Liutkevičius	žr. aukščiau pateiktą informaciją	-	-
Dalia Andrulionienė	žr. aukščiau pateiktą informaciją		

Emitento ir jo organų narių ar darbuotojų susitarimai, numatantys kompensaciją, jei jie atsistatydintų arba būtų atleisti be pagrįstos priežasties, arba jei jų darbas baigtųsi dėl emitento kontrolės pasikeitimo

Tokio pobūdžio susitarimai tarp emitento ir jo organų narių ar darbuotojų nebuvo sudaryti.

Bendrovės darbuotojai

Bendrovės personalo politika orientuota į darbuotojų nuolatinį tobulėjimą bei organizacijos kultūros formavimą, užtikrinantį didesnės vertės kūrimą klientams, partneriams ir visuomenei. Darbuotojų skaičius 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 2615.

ESO darbuotojų struktūra pagal kategorijas:

Darbuotojų kategorija	Darbuotojų skaičius 2016 12 31
Įmonės vadovas	1
Aukščiausio lygmens vadovai	6
Vidurinio lygmens vadovai	153
Ekspertai, specialistai, darbininkai	2455
Visi darbuotojai	2.615

ESO darbuotojų struktūra pagal išsilavinimą:

Išsilavinimas	Darbuotojų skaičius 2016 12 31
Aukštasis	1.504
Aukštesnysis	891
Vidurinis ir profesinis	220

Atlygio sistema

ESO įdiegusi darbuotojų atlygio sistemą, kuri leidžia atsidurti greta kitų pažangiausių šalies bendrovių, atlyginančių darbuotojams už atliktą darbą pagal pasiektus rezultatus, kuriamą vertę organizacijai ir komandai. Kuriant atlygio sistemą buvo naudota „Hay group“ metodika, kuri užtikrina objektyvų pareigybių vertinimą pagal reikiamą išsilavinimą, problemų sudėtingumą ir atsakomybės lygį, kuris tenka konkrečiai pareigybei. Ši sistema leidžia efektyviai valdyti Bendrovės išlaidas ir užtikrina, kad ESO strateginiai tikslai bei verslo valdymo logika atsispindėtų darbo užmokesčio sistemoje.

Bendrovės darbuotojų atlygio paketą sudaro finansinis, nefinansinis ir emocinis atlygis. Finansinio atlygio sistema apima kiekvieną mėnesį mokamą darbuotojo darbo sutartyje nurodytą pastoviąją atlygio dalį, taip pat pasiekus nustatytus veiklos rezultatus - kintamąją atlygio dalį bei Kolektyvinėje sutartyje numatytas priemokas (už viršvalandinį, naktinį darbą ir pan.).

Nefinansinis atlygis yra netiesioginė darbuotojų atlygio forma, kurią Bendrovė pasitelkia savo darbuotojų pastangų, įsitraukimo bei lojalumo skatinimui, darbuotojų gerovės bei veiklos Bendrovėje praturtinimui. Tai įvairūs Bendrovės renginiai, pripažinimas ir įvertinimas apdovanojant ypač gerų veiklos rezultatų pasiekusius darbuotojus, sveikatingumo skatinimas, darbuotojų ugdymas.

Emocinis atlygis yra sunkiai išmatuojamas, tačiau didelę reikšmę darbuotojų įsitraukimui į įmonės veiklą turintis veiksnys, kuris apima Bendrovės reputaciją, organizacinę kultūrą ir vertybes, suteikiamas karjeros galimybes, vykdomas įvairias vidines komunikacijos programas – darbuotojai turi galimybę dalintis savo idėjomis, užduoti rūpimus klausimus, susipažinti su kolegomis vidiniame tinklapyje.

ESO darbuotojų vidutinis darbo užmokestis

Darbuotojų kategorija	Vidutinis darbo užmokestis, EUR (iki mokesčių)
	2016 m. sausis - gruodis
Įmonės vadovas	6.472
Aukščiausio lygmens vadovai	4.754
Vidurinio lygmens vadovai	2.036
Ekspertai, specialistai	1.017
Darbininkai	760
Visi darbuotojai	1.033

Kolektyvinė sutartis

ESO su socialiniais partneriais yra pasirašiusi kolektyvinę sutartį, kuri užtikrina didesnę apsaugą ESO dirbantiems darbuotojams ir daugiau papildomų naudų, kurios nenumatytos Lietuvos Respublikos Darbo kodekse. Kolektyvinės sutarties tikslas – užtikrinti efektyvų Bendrovės darbą bei atstovauti visų Bendrovės darbuotojų teisėms ir teisėtiems interesams. Sutartyje nustatytos darbo, darbo apmokėjimo, socialinės, ekonominės ir profesinės sąlygos bei garantijos, kurios nėra reglamentuojamos įstatymų, kitų norminių teisės aktų. Darbuotojams taikomos papildomos garantijos (išmokos nelaimingų atsitikimų, ligos, artimųjų mirties atvejais, parama gimus vaikui, papildomos mokamų atostogų dienos gimus vaikui, sudarius santuoką bei kitais atvejais).

Profesinės sąjungos

Bendrovė palaiko darbuotojų būrimąsi į savanoriškas profesines sąjungas ir su jomis glaudžiai bendradarbiauja. Kas ketvirtį organizuojami susitikimai, kuriuose aptariami Bendrovėje vykdomi strateginiai projektai. Profsąjungų atstovai visada dalyvauja darbo grupėse, kai nagrinėjami su darbuotojais susiję (darbuotojų darbo sąlygų, darbo apmokėjimo ir socialiniai) klausimai.

Kompetencijų ugdymas

ESO bendrovė daug dėmesio skiria darbuotojų kompetencijų ugdymui. Ugdymo planai yra sudaromi kasmet, atsižvelgus į bendrovės tikslus ir darbuotojų kompetencijos atitikimą šiems tikslams pasiekti. Organizuojant mokymus, daug dėmesio skiriama efektyviam ir kokybiškam elektros ir dujų skirstomųjų tinklų priežiūros užtikrinimui, klientų aptarnavimui bei darbų saugai.

2016 m. sausio–gruodžio mėnesiais profesiniuose privalomuosiuose mokymuose, kurių pabaigoje išduodami specialiuosius darbus atlikti leidžiantys pažymėjimai, dalyvavo 1556 dalyviai. Darbuotojai mokėsi avarinės elektros stoties dyzelių

operatoriaus, darbininko, dirbančio aukštalipio darbus, kėlimo platformų ir jų įrangos operatoriaus, medžių, krūmų šakų pjovėjo, pirmosios pagalbos ir higienos įgūdžių bei dalyvavo kitose programose.

2016 m. sausio–gruodžio mėnesiais bendruosiuose mokymuose dalyvavo 2739 dalyviai. Bendrieji mokymai organizuojami tiek siunčiant pavienius darbuotojus į išorinių tiekėjų organizuojamus seminarus ir konferencijas (Lietuvoje ir užsienyje), tiek formuojant grupes Bendrovės viduje.

Bendrovė į kompetencijų ugdymo programas siekia įtraukti vidinius darbuotojus – vidinius lektorius, turinčius specifinių žinių ir įgūdžių bei galinčius jomis dalintis su kitais, taip pat investuoja į šių darbuotojų apmokymą. Per 2016 m. vidiniuose mokymuose dalyvavo 3273 dalyvių. Didelė dalis šių vidinių mokymų buvo skirti energetikos personalo ugdymui, siekiant didinti darbų saugos bei klientų aptarnavimo kokybę. Vidinių įmonės procesų efektyvumui užtikrinti, darbuotojai supažindinami su Bendrovėje diegiamomis iniciatyvomis bei programomis, pavyzdžiui veiklos meistriškumo, darbuotojų veiklos valdymo programomis.

Rengiant mokymų programas glaudžiai bendradarbiaujama su mokymų tiekėjais bei vykdomos mokymų įvertinimo apklausos. ESO taip pat nuolat bendradarbiauja su gamintojais, įrangos tiekėjais, kurie dalinasi savo žiniomis su darbuotojais, pristatydami naujoves energetikos srityje.

Šiais metais ESO taip pat dalinai finansavo 15 darbuotojų studijas Lietuvos aukštosiose mokyklose, siekiant kelti darbuotojų kvalifikaciją bei ugdyti vadovų kompetencijas. Darbuotojai turi galimybę studijuoti su bendrovės veikla susijusiose energetikos bei vadybinių studijų programose.

Praktikos galimybės

ESO aktyviai bendradarbiauja su mokymo įstaigomis ir sudaro sąlygas universitetų bei kolegijų studentams pritaikyti teorines žinias bei įgyti praktinių įgūdžių. Per 2016 metus praktiką ESO visoje Lietuvoje atliko 46 studentai. Praktiką Bendrovėje atlieka ne tik studentai, kuriems yra organizuojama privaloma praktika, bet taip pat suteikiama galimybė motyvuotiems bei entuziastingiems studentams atlikti praktiką savanoriškai.

Kiti komitetai

„Lietuvos energija“, UAB, įmonių grupėje be Audito komiteto veikia Rizikų valdymo priežiūros komitetas bei Skyrimo ir atlygio komitetas.

Rizikų valdymo priežiūros komitetas

Rizikų valdymo ir priežiūros komitetas atsakingas už išvadų ar pasiūlymų dėl valdymo ir kontrolės sistemos Grupėje veikimo ir (ar) svarbiausių rizikos faktorių bei rizikos valdymo ar prevencinių priemonių įgyvendinimo teikimą stebėtojų tarybai.

Pagrindinės Rizikų valdymo ir priežiūros komiteto funkcijos:

- Stebėti, kaip identifikuojamos, vertinamos ir valdomos „Lietuvos energija“, UAB ir įmonių grupės tikslų pasiekimui aktualios rizikos;
- Vertinti vidaus kontrolės procedūrų ir rizikos valdymo priemonių adekvatumą identifiкуotoms rizikoms;
- Vertinti rizikų valdymo priemonių įgyvendinimo būklę;
- Stebėti rizikų valdymo proceso vykdymą;
- Analizuoti finansines galimybes rizikų valdymo priemonėms įdiegti;

- Vertinti rizikas ir „Lietuvos energija“, UAB bei įmonių grupės įmonių rizikų valdymo planą;
- Vertinti periodinio rizikų nustatymo ir vertinimo ciklą;
- Kontroliuoti, ar sudaromi rizikų registrai, analizuoja jų duomenis, teikia pasiūlymus;
- Stebėti vidaus dokumentų, susijusių su rizikų valdymu, rengimą;
- Vykdyti kitas funkcijas, „Lietuvos energija“, UAB, Stebėtojų tarybos sprendimu priskirtas Rizikų valdymo ir priežiūros komiteto kompetencijai.

„Lietuvos energija“, UAB rizikų valdymo priežiūros komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Vardas, Pavardė	Dalyvavimas emitento įstatiniame kapitale (proc.)	Kadencija	Darbovietė
Antanas Danys (Rizikų valdymo ir priežiūros komiteto pirmininkas)	0	2013 m. rugsėjo mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	Grinvest PTE.LTD direktorius, UAB „Kaštonų kalva“, plėtros vadovas
Raimundas Petrauskas (nepriklausomas narys)	0	2013 m. rugsėjo mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	Schmitz Cargobull Baltic, UAB
Donatas Kaubrys (nepriklausomas narys)	0	2013 m. spalio mėn. – 2017 m. spalio mėn.	Dovirma, UAB
Tomas Garasimavičius	0	2013 m. rugsėjo mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė

Skyrimo ir atlygio komitetas

Skyrimo ir atlygio komitetas yra atsakingas už išvadų ar siūlymų dėl valdybos narių skyrimo, atšaukimo ar skatinimo klausimų teikimą stebėtojų tarybai, taip pat už valdybos ir jos narių veiklos vertinimą ir atitinkamos nuomonės teikimą. Skyrimo ir atlygio komiteto funkcijos taip pat apima bendros atlygio politikos formavimą įmonių grupėje, atlygio dydžio ir sudėties nustatymą, skatinimo principus ir kt.

Pagrindinės Skyrimo ir atlygio komiteto funkcijos:

- Vertinti ir teikti pasiūlymus dėl „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių ilgalaikės atlyginimų politikos (fiksuoto pagrindinio atlyginimo, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, pensijų draudimo, kitų garantijų ir atlygio formų, kompensacijų, išeitinių išmokų, kitų atlygio paketo dalių), taip pat su asmens veikla susijusių išlaidų kompensavimo principų;
- Vertinti ir teikti pasiūlymus dėl „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių tantjemų politikos;
- Prižiūrėti „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių atlyginimų ir tantjemų politikos atitikimą tarptautinei praktikai ir gero valdymo praktikos rekomendacijoms ir teikti atitinkamus pasiūlymus dėl atlyginimų, tantjemų politikos tobulinimo;
- Teikti pasiūlymus dėl tantjemų, skirstant „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių atitinkamų finansinių metų paskirstytinąjį pelną (nuostolius);
- Vertinti „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių sutarčių su Bendrovės, Bendrovės įmonių grupės įmonių valdymo organų nariais sąlygas;
- Vertinti kandidatų į „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių organų narius ir vadovybę paieškos bei atrankos procedūras bei kvalifikacinių reikalavimų nustatymą;
- Nuolat vertinti „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių valdymo ir priežiūros organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą;
- Prižiūrėti, kaip „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių valdymo organų nariai ir darbuotojai informuojami apie galimybes kelti kvalifikaciją ir reguliariai ją kelia;
- Prižiūrėti ir vertinti „Lietuvos energija“, UAB, jos įmonių grupės įmonių valdymo ir priežiūros organų veiklos tęstinumą užtikrinančių priemonių įgyvendinimą;

- Vykdyti kitas funkcijas, „Lietuvos energija“, UAB, Stebėtojų tarybos sprendimu priskirtas Skyrimo ir atlygio komiteto kompetencijai.

„Lietuvos energija“, UAB skyrimo ir atlygio komiteto nariai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

Vardas, Pavardė	Dalyvavimas emitento įstatiniame kapitale (proc.)	Kadencija	Darbovietė
Virginijus Lepeška (Skyrimo ir atlygio komiteto pirmininkas)	0	2013 m. rugpjūčio mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	UAB „Organizacijų vystymo centras“
Tomas Garasimavičius	0	2013 m. rugpjūčio mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė
Agnė Bagočiutė	0	2016 m. birželio mėn. – 2017 m. rugpjūčio mėn.	LR Finansų ministerija (iki 2016-12-22)

ESMINIAI ĮVYKIAI BENDROVĖS VEIKLOJE

Esminiai įvykiai per ataskaitinį laikotarpį

ESO, vykdydama savo prievolės pagal jai taikomus vertybinių popierių rinką reglamentuojančius teisės aktus, esminius įvykius bei kitą reglamentuojamą informaciją skelbia visos Europos Sąjungos mastu. Su Bendrovės skelbiama informacija galima susipažinti Bendrovės tinklalapyje (www.eso.lt) ir AB NASDAQ OMX Vilnius tinklalapyje (www.nasdaqomxbaltic.com).

ESO nuo 2016-01-01 skelbė šią esminių įvykių informaciją

Data	Esminis įvykis
2016-01-11	Prasidėjo ESO akcijų prekyba Nasdaq Vilnius biržoje
2016-02-05	Dėl teismo sprendimo
2016-02-15	Preliminarūs neaudituoti 2015 m. LESTO rezultatai: EBITDA siekė 125 mln. eurų, EBITDA marža išaugo iki 21,5 proc.
2016-02-15	Preliminarūs neaudituoti 2015 m. „Lietuvos dujų“ rezultatai: EBITDA augo 18 proc. iki 24 mln. eurų
2016-02-19	Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ stebėtojų tarybos priimtų sprendimų
2016-02-26	2015 metų „Lietuvos dujų“ rezultatai: pardavimo pajamos augo 0,6 proc. iki 54,9 mln. eurų, EBITDA – 18,2 proc. iki 24 mln. eurų
2016-02-26	2015 metų LESTO rezultatai: EBITDA siekė 124,8 mln. eurų, investicijos augo 15,9 proc. iki 117,6 mln. eurų
2016-03-03	Dėl sprendimo nutraukti teisminį ginčą

2016-03-04	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo</u>
2016-03-09	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ stebėtojų tarybos sprendimų</u>
2016-03-29	<u>Patvirtinti LESTO grupės 2015 metų audituoti veiklos rezultatai</u>
2016-03-29	<u>Patvirtinti „Lietuvos dujų“ 2015 metų audituoti veiklos rezultatai</u>
2016-03-29	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų</u>
2016-03-31	<u>Dėl sprendimo nutraukti teisminį ginčą</u>
2016-04-22	<u>Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos priimto sprendimo</u>
2016-05-16	<u>Preliminarūs 2016 m. trijų mėnesių ESO rezultatai: pajamos augo 3 proc. iki 182 mln. eurų</u>
2016-05-23	<u>Dėl elektros energijos visuomeninės kainos viršutinių ribų 2016 metų antrąjį pusmetį</u>
2016-05-25	<u>Dėl valdybos sprendimo pakeisti elektros energijos kainas nuo 2016 metų antrojo pusmečio</u>
2016-05-30	<u>Dėl paskelbtų elektros energijos kainų nuo 2016 metų antrojo pusmečio</u>
2016-05-31	<u>2016-ųjų pirmojo ketvirčio ESO rezultatai: išaugęs elektros ir dujų poreikis didino bendrovės pajamas</u>
2016-07-04	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo</u>
2016-07-15	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo papildymo</u>
2016-07-26	<u>AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimtas sprendimas dėl audito įmonės išrinkimo</u>
2016-08-16	<u>Preliminarūs 2016 m. šešių mėnesių ESO rezultatai: grynas pelnas išaugo 4,9 proc. iki 53,2 mln. eurų</u>
2016-09-01	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo</u>
2016-09-09	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ stebėtojų tarybos sprendimų</u>
2016-09-26	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų</u>
2016-10-10	<u>Dėl Liudo Liutkevičiaus atsistatydinimo iš AB „Energijos skirstymo operatorius“ generalinio direktoriaus ir valdybos pirmininko pareigų</u>
2016-10-14	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ skirstymo paslaugų kainų ir elektros energijos visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinių ribų 2017 metams nustatymo</u>
2016-10-26	<u>Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ ir AB „Druskininkų šilumos tinklai“ sudarytos Gamtinių dujų skirstomojo dujotiekio panaudos sutarties</u>
2016-10-28	<u>Nustatyta 2017 m. gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinė riba</u>

2016-10-31	Dėl energetikos veiklos licencijos pakeitimo
2016-11-02	Patvirtinta AB „Energos skirstymo operatorius“ 2016-2020 m. veiklos strategija
2016-11-04	Dėl AB „Energos skirstymo operatorius“ stebėtojų tarybos ir valdybos priimtų sprendimų
2016-11-10	Dėl elektros energijos visuomeninės kainos viršutinių ribų 2017 m.
2016-11-15	Preliminarūs 2016 m. devynių mėnesių ESO rezultatai: grynas pelnas išaugo 11,1 proc. iki 72,4 mln. eurų
2016-11-17	VKEKK patvirtino gamtinių dujų skirstymo kainas
2016-11-22	Dėl ESO valdybos sprendimo pakeisti elektros energijos kainas nuo 2017 metų
2016-11-25	Dėl AB „Energos skirstymo operatorius“ stebėtojų tarybos ir valdybos priimtų sprendimų
2016-11-28	Dėl paskelbtų 2017 m. elektros energijos kainų
2016-11-29	Dėl AB „Energos skirstymo operatorius“ ir AB „Druskininkų šilumos tinklai“ sudarytos Gamtinių dujų skirstomojo dujotiekio pirkimo-pardavimo sutarties
2016-11-30	2016-ųjų devynių mėnesių ESO rezultatai: pajamos išaugo 2,3 proc. iki 478,8 mln. eurų, grynas pelnas – 11,1 proc. iki 72,4 mln. eurų
2016-11-30	Dėl AB „Energos skirstymo operatorius“ pristatymo investuotojams
2016-11-30	VKEKK patvirtino 2017 m. prijungimo prie dujotiekių privatiems klientams įkainius
2016-12-16	Dėl ESO valdybos sprendimo pakeisti elektros energijos kainas nuo 2017 metų
2016-12-23	Dėl paskelbtų 2017 m. elektros energijos kainų
2016-12-28	Dėl „Lietuvos energija“, UAB įmonių grupės dividendų politikos
2016-12-29	Dėl 2017 m. investuotojo kalendoriaus

Esminiai įvykiai, įvykę po ataskaitinio laikotarpio pabaigos

2017 m. sausio 12 d. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pakeitė Bendrovės turimą energetikos veiklos licenciją Nr. L2-GDS-09, praplėsdama jos priede nustatytas veiklos vykdymo ribas nauja teritorija – Tauragės rajono savivaldybės teritorija. Energetikos veiklos licencijos pakeitimas suteikia teisę Bendrovei užtikrinti gamtinių dujų skirstymo paslaugų teikimą Tauragės rajono savivaldybėje.

2017 m. sausio 20 d. Bendrovė informuoja, kad 2017 m. sausio 20 d. įvykusiame Bendrovės stebėtojų tarybos posėdyje buvo priimtas sprendimas Bendrovės valdybos nariu, kuriojančiu paslaugų teikimo ir plėtros sritį, išrinkti Igną Pranskevičių nuo jį išrinkusios Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžio pabaigos iki veikiančios Bendrovės valdybos kadencijos pabaigos.

2017 m. sausio 27 d. Bendrovė ir AB SEB bankas (toliau – SEB) 2017 m. sausio 27 d. pasirašė sutartį dėl 77 mln. eurų ilgalaikės paskolos suteikimo. Lėšos bus skirtos Bendrovės finansinių įsipareigojimų refinansavimui ir apyvartinėms lėšoms. Paskolos trukmė – 10 metų, paskolos kintamų palūkanų bazė – 3 mėn. EURIBOR.

PRIEDAI

Bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso laikymosi atskleidimo forma

AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau komentaruose – Bendrovė, ESO), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi ir AB NASDAQ Vilnius listingavimo taisyklių 24.5 punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi AB NASDAQ Vilnius valdybos patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių jo nuostatų nesilaikoma, yra nurodoma, kurių konkrečių nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

Bendrovės valdysenos ataskaitos santrauka

Energetikos įmonių grupės korporatyvinio valdymo modelis įgyvendintas pagal 2013 m. birželio 7 d. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos patvirtintas korporatyvinio valdymo gaires (dokumentą galite atsisiųsti paspaudę ant [šios nuorodos](#)).

Korporatyvinio valdymo veikla sutelkta LE grupės patronuojančioje įmonėje – „Lietuvos energija“, UAB, kuri LE grupės įmonėse koordinuoja finansų, teisės, planavimo ir stebėsenos, žmogiškųjų išteklių, rizikos valdymo, audito, technologijų, komunikacijos ir kitas bendrąsias sritis.

LE grupės įmonių veikla šiose srityse remiasi tarpusavio susitarimu – bendradarbiavimu orientuojantis į bendro rezultato siekimą bei koordinuojama politikomis – bendromis nuostatomis ir normomis, kurios taikomos visoms LE grupės įmonėms.

Korporatyvinio valdymo principų ir valdymo ir kontrolės sistemos aprašymą galite rasti paspaudę ant [šios nuorodos](#).

Informacija apie Bendrovės valdymo organus ir jų narius, Bendrovėje sudarytus komitetus ir kt. yra aprašyta šio metinio pranešimo dalyje „Bendrovė ir Bendrovės valdymo organai“ bei lentelėje žemiau, kurioje atskleista informacija apie NASDAQ Vilnius listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi.

Atskleidimo struktūrizuota lentelė:

PRINCIPAI / REKOMENDACIJOS	TAIP / NE / NEAKTUALU	KOMENTARAS
I principas. Pagrindiniai nuostatai Pagrindinis Bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.		
1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Pagrindinės Bendrovės veiklos kryptys ir strategijos gairės viešai skelbiamos Bendrovės interneto tinklalapyje, Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose.
1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.	Taip	Bendrovės organai, siekdami Bendrovės veiklos tikslų, veikia Bendrovės ir visų Bendrovės akcininkų naudai.
1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.	Taip	Bendrovės priežiūros ir valdymo organų veiklą reglamentuojantys teisės aktai, įstatai ir darbo reglamentai nustato

		bendradarbiavimo tarp Bendrovės priežiūros ir valdymo organų principus bei tvarką ir užtikrina, kad valdymo ir priežiūros organai tinkamai veiktų siekdami kuo didesnės naudos Bendrovei ir jos akcininkams.
1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.	Taip	Bendrovės organai gerbia Bendrovės veikloje dalyvaujančių ir su Bendrovės veikla susijusių asmenų teises ir interesus. Nuo Bendrovės įsteigimo Bendrovė bendradarbiauja ir vykdo socialinę partnerystę su Bendrovės darbuotojų atstovais (skiria lėšų kolektyvinei sutarčiai vykdyti, darbuotojams skatinti ir pan.). Bendrovė vykdo prisiimtus finansinius ir kitus įsipareigojimus kreditoriams. Bendrovė, remdamasi klientų nuomonės tyrimų rezultatais ir gerosios tarptautinės praktikos tendencijomis, įgyvendina sisteminės Bendrovės klientų aptarnavimo gerinimo priemones. Bendrovė organizuoja socialinius projektus, įtraukdama vaikus, jaunimą, vietos bendruomenes ir kitas socialines grupes. Išsamesnė informacija apie Bendrovės vykdomas iniciatyvas pateikiama Bendrovės interneto tinklalapyje ir metiniame pranešime.
II principas. Bendrovės valdymo sistema Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą Bendrovei, efektyvią Bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp Bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.		
2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialų priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.	Taip	Pagal Bendrovės įstatus, Bendrovėje sudaromas kolegialus Bendrovės veiklos priežiūrą atliekantis organas – stebėtojų taryba, ir kolegialus Bendrovės valdymo organas – valdyba.

2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.	Taip	Pagal Bendrovės įstatus, valdyba yra atsakinga už tinkamą strateginį Bendrovės valdymą (tvirtina Bendrovės veiklos strategiją ir veiklos biudžetą, Bendrovės organizacinę valdymo struktūrą, priima sprendimus dėl kitų teisės aktuose, Bendrovės įstatuose valdybos kompetencijai priskirtų klausimų). Stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią Bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą (renka valdybos narius ir atšaukia juos iš pareigų; teikia visuotiniam akcininkų susirinkimui pasiūlymus ir atsiliepimus dėl Bendrovės veiklos strategijos, Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio, Bendrovės pelno (nuostolių) paskirstymo projekto, Bendrovės metinio pranešimo, valdybos ir Bendrovės vadovo veiklos; teikia Bendrovės valdybai atsiliepimus ir siūlymus dėl Bendrovės veiklos strategijos ir veiklos biudžeto, priima sprendimus dėl kitų teisės aktuose, Bendrovės įstatuose stebėtojų tarybos kompetencijai priskirtų klausimų).
2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.	Neaktualu	Pagal Bendrovės įstatus Bendrovėje sudaromas kolegialus Bendrovės veiklos priežiūrą atliekantis organas – stebėtojų taryba, ir kolegialus Bendrovės valdymo organas – valdyba.
2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.⁸	Taip	Pagal Bendrovės įstatus Bendrovėje sudaromas kolegialus Bendrovės veiklos priežiūrą atliekantis organas – stebėtojų taryba. III ir IV principuose išdėstytos rekomendacijos Bendrovėje nėra įgyvendintos visa apimtimi, tačiau Bendrovė laikosi visų teisės aktuose

⁸ III ir IV principų nuostatos labiau pritaikytos tiems atvejams, kai visuotinis akcininkų susirinkimas renka stebėtojų tarybą, t.y. organą, kuris iš esmės sudaromas siekiant užtikrinti bendrovės valdybos ir vadovo priežiūrą bei atstovauti bendrovės akcininkams. Vis dėlto, jeigu bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, bet sudaroma valdyba, daugelis III ir IV principuose pateiktų rekomendacijų tampa aktualios ir taikytinos valdybai. Tačiau pažymėtina, kad kai kurios rekomendacijos, kurios pagal savo esmę ir prigimtį yra susijusios išimtinai su stebėtojų taryba (**pavyzdžiui, komitetų formavimas**), neturėtų būti taikomos valdybai, kadangi šio organo paskirtis ir funkcijos pagal Akcinių bendrovių įstatymą (Žin., 2003, Nr. 123-5574) yra kitokios. Pavyzdžiui, kodekso 3.1 punktas dėl valdymo organų priežiūros valdybai taikytinas tiek, kiek tai susiję su bendrovės vadovo, bet ne pačios valdybos priežiūra; kodekso 4.1 punktas dėl rekomendacijų teikimo valdymo organams taikytinas tiek, kiek tai susiję su rekomendacijų teikimu bendrovės vadovui; kodekso 4.6 punktas dėl visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytinas tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

		numatytų reikalavimų, keliamų kolegialaus organo sudarymui. Pažymėtina, kad Bendrovė vykdo elektros energijos ir gamtinių dujų persiuntimą vartotojams skirstymo tinklais, eksploatuoja, prižiūri, valdo ir plėtoja skirstomuosius tinklus, todėl jos veikla griežtai reglamentuojama teisės aktais ir prižiūrima atitinkamų valstybės institucijų (Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos ir kt.). Taip užtikrinamas minėtų sprendimų priėmimo skaidrumas ir operatyvumas, įgyvendinami Bendrovės vartotojų nediskriminavimo, Bendrovės sąnaudų mažinimo ir kiti principai.
2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šiems organams priimant sprendimus.⁹	Taip	Pagal Bendrovės įstatų 20 straipsnį, Bendrovės stebėtojų tarybą sudaro 3 (trys) nariai – fiziniai asmenys. Ne mažiau kaip 1/3 (vieną trečdalį) stebėtojų tarybos turi sudaryti nepriklausomi nariai. Stebėtojų taryba priima sprendimus ir jos posėdis laikomas įvykusi, kai posėdyje dalyvauja daugiau kaip pusė stebėtojų tarybos narių (Bendrovės įstatų 33.5 straipsnis). Pagal Bendrovės įstatų 37 straipsnį, Bendrovės valdybą sudaro 5 (penki) nariai. Valdyba priima sprendimus ir valdybos posėdis laikomas įvykusi, kai posėdyje dalyvauja 4 (keturi) ir daugiau valdybos narių (Bendrovės įstatų 59.6 straipsnis). Bendrovės nuomone, Bendrovės įstatuose nustatytas stebėtojų tarybos ir valdybos narių skaičius yra pakankamas, kad būtų užtikrinta tinkama Bendrovės veiklos priežiūra ir operatyvus bei efektyvus Bendrovės valdymas.

⁹ Vykdomojo direktoriaus ir direktoriaus konsultanto sąvokos vartojamos tais atvejais, kai bendrovėje sudaromas tik vienas kolegialus organas.

2.6. Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.	Taip	Pagal Bendrovės įstatų 20 straipsnį, Bendrovės stebėtojų tarybos nariai renkami Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytam maksimaliam laikotarpiui – 4 metų kadencijai. Pagal Bendrovės įstatų 37 straipsnį, Bendrovės valdybos nariai renkami Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatytam maksimaliam laikotarpiui – 4 metų kadencijai. Apribojimų stebėtojų tarybos ar valdybos narių perrinkimui Bendrovės įstatuose nėra numatyta, tačiau yra taikomi galiojančiuose teisės aktuose nustatyti apribojimai patiems kandidatams į minėtų organų narius. Bendrovės įstatuose numatyta galimybė atšaukti tiek atskirus kolegialių organų narius, tiek visą kolegialų organą <i>in corpore</i>, nesibaigus tokio organo kadencijai (26 ir 44 straipsniai). Valdybos narius (pavienius arba visus) turi teisę atšaukti stebėtojų taryba (Bendrovės įstatų 36 straipsnis), o stebėtojų tarybos narius (pavienius arba visus) – visuotinis akcininkų susirinkimas (Bendrovės įstatų 20 straipsnis).
2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.	Taip	Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo –stebėtojų tarybos – pirmininkas ir Bendrovės vadovas nėra tas pats asmuo. Stebėtojų tarybos nariai ir pirmininkas nėra buvę Bendrovės valdybos nariais ar Bendrovės vadovu. Bendrovės vadovas yra valdybos narys ir pirmininkas, tačiau tai nesudaro prielaidų galimam nešališkumo atsiradimui, kadangi yra sudarytas Bendrovės veiklos priežiūrą atliekantis organas – stebėtojų taryba.
III principas. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka		

Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti Bendrovės atstovavimą smulkiųjų akcininkų interesams, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią Bendrovės veiklos bei jos valdymo organų¹⁰ priežiūrą.

3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.	Taip	Pagal Bendrovės įstatų 22 straipsnį, kiekvienas kandidatas į stebėtojų tarybos narius privalo pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas. Stebėtojų taryba renkama Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo, laikantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme ir Bendrovės įstatuose nustatytų reikalavimų.
3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.	Taip	Informacija apie kandidatus į Bendrovės stebėtojų tarybos narius akcininkams pateikiama Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka visuotiniame akcininkų susirinkime, kurio darbotvarkėje numatyta svarstyti klausimą dėl stebėtojų tarybos narių rinkimo. Bendrovės įstatų 21 straipsnis numato, jog teikiant stebėtojų tarybos narių kandidatūras, jas teikiantis asmuo privalo pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui paaiškinimus raštu dėl kiekvieno siūlomo stebėtojų tarybos nario kvalifikacijos, patirties einant vadovaujančias pareigas, tinkamumo užimti stebėtojų tarybos nario pareigas. Pagal Bendrovės įstatų 22 straipsnį kiekvienas kandidatas į stebėtojų tarybos narius privalo visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikti kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas.

¹⁰–Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, kai visuotiniame akcininkų susirinkime renkamas kolegialus organas yra Valdyba, ji, kaip valdymo organas, turėtų užtikrinti ne visų Bendrovės valdymo organų, o tik vienasmenio valdymo organo – Bendrovės vadovo – priežiūrą. Ši pastaba taikytina ir 3.1 punktui.

		Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti stebėtojų tarybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas, stebėtojų tarybos narys apie tokias naujas aplinkybes privalo nedelsdamas raštu informuoti Bendrovę ir stebėtojų tarybą. Informacija apie stebėtojų tarybos narių einamas pareigas ar dalyvavimą kitų įmonių veikloje nuolat renkama, kaupiama ir pateikiama Bendrovės metiniame pranešime bei Bendrovės interneto tinklalapyje.
3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.	Taip	Informacija apie kandidatus į Bendrovės stebėtojų tarybos narius visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikiama Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatyta tvarka (žr. 3.2 rekomendacijos komentarą). Visuotiniame akcininkų susirinkime pateikiama informacija apie kandidatų į stebėtojų tarybos narius darbo patirtį ir einamas pareigas bei kita kandidato kompetenciją apibūdinanti informacija. Informacija apie stebėtojų tarybos narių einamas pareigas ar dalyvavimą kitų įmonių veikloje nuolat renkama, kaupiama ir pateikiama tarpiniuose ir metiniame pranešimuose ir Bendrovės interneto tinklalapyje.
3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialaus organo sudėtis turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai vertinama. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse. Bent vienas iš atlyginimo komiteto narių turėtų turėti žinių ir patirties atlyginimų nustatymo politikos srityje.	Taip Neaktualu	Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą, stebėtojų taryba renkama ir narių kvalifikacija vertinama visuotiniame akcininkų susirinkime. Kadangi patronuojančioje bendrovėje „Lietuvos energija“, UAB (toliau – LE), sudarytas Audito komitetas, atskiras Audito komitetas Bendrovėje nėra sudarytas (žr. 4.14 rekomendacijos komentarą). LE taip pat yra sudarytas Skyrimo ir atlygio komitetas (žr. 4.13

		rekomendacijos komentara). Bendrovėje Atlyginimų komitetas nesudarytas.
3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.	Neaktualu	Stebėtojų tarybos nariai apie Bendrovės veiklą ir jos pokyčius, esminius Bendrovės veiklą reguliuojančių teisės aktų ir kitų Bendrovės veiklai įtakos turinčių aplinkybių pasikeitimus reguliariai informuojami stebėtojų tarybos posėdžių metu ir individualiai, esant poreikiui. Iki šiol Bendrovėje nebuvo poreikio bei praktikos naujai paskirtiems stebėtojų tarybos nariams siūlyti individualią programą, skirtą supažindinti su pareigomis, Bendrovės organizacija ir veikla bei organizuoti metinius patikrinimus.
3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas ¹¹ nepriklausomų ¹² narių skaičius.	Taip	Stebėtojų tarybos sudarymas (ir nepriklausomų narių išrinkimas) priklauso visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai. Bendrovės įstatų 20 straipsnyje nustatyta, kad Bendrovės stebėtojų taryba sudaroma iš 3 (trijų) narių, iš kurių ne mažiau kaip 1/3 (vienas trečdalis) turi būti nepriklausomi. Ataskaitos pateikimo dieną stebėtojų taryboje yra 1 (vienas) nepriklausomas narys iš 3 (trijų) narių.
3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia	Taip	Pagal Bendrovės įstatų 24 straipsnį, nepriklausomumo kriterijus, vadovaujantis teisės aktų nustatytais reikalavimais ir gerąja bendrovės valdymo praktika, nustato visuotinis akcininkų susirinkimas. Vertinant narių nepriklausomumą vadovaujamasi NASDAQ Vilniaus listinguojamų bendrovių valdymo kodekse nustatytais reikalavimais,

¹¹ Kodekse nenustatytas konkretus kolegialaus organo nepriklausomų narių skaičius. Daugelyje užsienio valstybių kodeksų yra nustatytas tam tikras nepriklausomų narių, kurie turi sudaryti kolegialų organą, skaičius (pvz., ne mažiau kaip 1/3 arba 1/2 kolegialaus organo narių). Tačiau, atsižvelgiant į nepriklausomų narių kategorijos naujumą Lietuvoje, į galimus keblumus parenkant ir išrenkant nepriklausomus narius, kodekse įtvirtinta lankstesnė formuluotė ir bendrovėms leidžiama pačioms nuspręsti, koks nepriklausomų narių skaičius yra pakankamas. Be abejo, didesnis nepriklausomų narių skaičius kolegialiaame organe yra skatinamas ir bus laikomas tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

¹² Pažymėtina, kad kai kuriose bendrovėse dėl pernelyg mažo smulkiųjų akcininkų skaičiaus visų kolegialaus organo narių išrinkimą gali lemti stambiausio akcininko ar kelių didžiausių akcininkų balsai. Tačiau net ir pagrindinių bendrovės akcininkų išrinktas kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, jeigu jis atitinka kodekse įtvirtintus nepriklausomumo kriterijus.

šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:

jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų;

jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas;

jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnį darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis);

jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį);

jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;

jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;

jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų

Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo (patvirtinto 2012 m. birželio 6 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 665) 64 punkto nuostatomis. Pagal Bendrovės įstatų 22 straipsnį kiekvienas kandidatas į stebėtojų tarybos narius privalo visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikti kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti stebėtojų tarybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas, stebėtojų tarybos narys apie tokias naujas aplinkybes privalo nedelsdamas raštu informuoti Bendrovę ir stebėtojų tarybą. Ataskaitos pateikimo metu Bendrovės stebėtojų taryboje yra 1 (vienas) nepriklausomas narys. Taip pat žr. 3.6 rekomendacijos komentarą.

susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje; jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų; jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.		
3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	Taip / Ne	Stebėtojų tarybos sudarymas (ir nepriklausomų narių išrinkimas) priklauso visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai (žr. 3.6 rekomendacijos komentarą). Pagal Bendrovės įstatų 24 straipsnį, nepriklausomumo kriterijus, vadovaujantis teisės aktų nustatytais reikalavimais ir gerąja bendrovės valdymo praktika, nustato visuotinis akcininkų susirinkimas (žr. 3.7 rekomendacijos komentarą). Be to, Bendrovės įstatų 23 straipsnyje yra numatyta, kad Stebėtojų tarybos nariu negali būti: generalinis direktorius, valdybos narys, elektros energijos ar dujų perdavimo ar gamybos (gavybos) veiklą vykdančio juridinio asmens priežiūros organo, valdymo organo ar administracijos narys bei asmuo, kuris pagal teisės aktus neturi teisės eiti šių pareigų.
3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.	Taip	Stebėtojų tarybos sudarymas (ir nepriklausomų narių išrinkimas) priklauso visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai (žr. 3.6 rekomendacijos komentarą). Informacija apie kandidatus į Bendrovės stebėtojų tarybos narius (taip pat informacija apie kandidato atitiktį nepriklausomumo reikalavimams) visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikiama Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka visuotiniame akcininkų susirinkime

		(žr. 3.2 rekomendacijos komentara). Informacija apie išrinktus nepriklausomus stebėtojų tarybos narius pateikiama tarpiniuose ir metiniame pranešimuose ir Bendrovės interneto tinklalapyje.
3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištikus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.	Neaktualu	Bendrovėje iki šiol nebuvo atvejų, kada būtų iškilęs poreikis taikyti šią rekomendaciją. Su nepriklausomu stebėtojų tarybos nariu sudarytoje sutartyje dėl nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklos nustatytas įpareigojimas stebėtojų tarybos nariui nedelsiant raštu informuoti Bendrovę ir stebėtojų tarybą apie bet kokias naujas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti stebėtojų tarybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas.
3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų ¹³ . Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	Taip	Nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui už jo veiklą stebėtojų taryboje yra atlyginama su juo pasirašytoje sutartyje dėl nepriklausomo stebėtojo tarybos nario veiklos nustatyta tvarka ir sąlygomis. Sutarties su nepriklausomu stebėtojų tarybos nariu sąlygas tvirtina visuotinis akcininkų susirinkimas (Bendrovės įstatų 19.1 straipsnis). 2015 m. gruodžio 3 d. Bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimus: patvirtinti sutarties dėl nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklos sąlygas, nustatyti Bendrovės nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui 43,44 EUR valandinį atlygį (neatskaičius mokesčių) už faktiškai vykdomą nepriklausomo stebėtojų tarybos nario veiklą, nustatyti, kad mėnesinis atlygis Bendrovės nepriklausomam

⁶ Pažymėtina, kad šiuo metu nėra iki galo aišku, kokia forma gali būti atlyginamas bendrovės stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos narių darbas šiuose organuose. Akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) nustato, kad už veiklą stebėtojų taryboje/valdyboje jos nariams gali būti mokamos tamties įstatymo 59 straipsnio nustatyta tvarka, t.y. iš bendrovės pelno. Ši formulė, skirtingai nuo iki 2004 m. sausio 1 d. galiojusio įstatymo redakcijos, nenustato, kad stebėtojų tarybos ir (ar) valdybos nariams gali būti atlyginama tik mokant tamties. Taigi įstatymas lyg ir neužkerta kelio stebėtojų tarybos ir valdybos nariams už darbą mokėti ne tik tamties, bet ir kitais būdais, nors aiškiai tokios galimybės taip pat neįtvirtina.

		stebėtojų tarybos nariui yra apribotas maksimalia 1 014 EUR (neatskaičius mokesčių) suma. Informacija apie išmokas nepriklausomam stebėtojų tarybos nariui skelbiama viešai Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose ir ir Bendrovės interneto tinklalapyje.
IV principas. Visuotiniame akcininkų susirinkime renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotiniame akcininkų susirinkime renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų¹⁴ priežiūrą ir visų Bendrovės akcininkų interesų apsaugą.		
4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.¹⁵	Taip	Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba – yra atsakinga už efektyvią Bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą (renka valdybos narius ir atšaukia juos iš pareigų; teikia visuotiniam akcininkų susirinkimui pasiūlymus ir atsiliepimus dėl Bendrovės veiklos strategijos, Bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio, Bendrovės pelno (nuostolių) paskirstymo projekto, Bendrovės metinio pranešimo, valdybos ir Bendrovės vadovo veiklos; teikia Bendrovės valdybai atsiliepimus ir siūlymus dėl Bendrovės veiklos strategijos ir veiklos biudžeto, priima sprendimus dėl kitų teisės aktuose, Bendrovės įstatuose stebėtojų tarybos kompetencijai priskirtų klausimų).
4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus	Taip	Stebėtojų tarybos nariai veikia gera valia Bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi Bendrovės interesais ir atsižvelgdami į visuomenės gerovę. Stebėtojų tarybos nariai turi teisę išreikšti savo nuomonę visais posėdžio darbotvarkėje numatytais klausimais, kuri, vadovaujantis Bendrovės stebėtojų tarybos darbo reglamentu, turi būti tinkamai atspindėta posėdžio protokole.

¹⁴ Žr. 3 išnašą.

¹⁵ Žr. 3 išnašą. Jeigu visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, ji turėtų teikti rekomendacijas bendrovės vienasmeniui valdymo organui – vadovui.

organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonių, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).		
4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje ¹⁶ kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.	Taip	Stebėtojų tarybos nariai dalyvauja kolegialaus organo posėdžiuose ir skiria pakankamai savo, kaip kolegialaus organo nario, laiko pareigoms vykdyti. 2016 metais įvyko 13 (trylika) Bendrovės Stebėtojų tarybos posėdžių, visuose jų dalyvavo visi trys Stebėtojų tarybos nariai.
4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.	Taip	Bendrovės kolegialūs organai laikosi nurodytų rekomendacijų. Kolegialių organų nariai prieš priimdami sprendimus apsveria jų įtaką Bendrovės veiklai ir visiems Bendrovės akcininkams. Bendrovės įstatai įpareigoja Bendrovės kolegialius organus ir kiekvieną jų narį veikti Bendrovės ir jos akcininkų naudai. Bendravimas su akcininkais ir įsipareigojimai jiems nustatomi vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.
4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.	Taip / Ne	Sutartys dėl veiklos stebėtojų taryboje su stebėtojų tarybos nariais sudaromos visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu. Sutarčių su valdybos nariais ir valdybos pirmininku dėl jų veiklos valdyboje sąlygas nustato stebėtojų taryba. Bendrovės vadovo darbo sutarties sąlygas nustato valdyba. Bendrovės kolegialūs organai sandorius sudaro ir tvirtina vadovaudamiesi teisės aktų ir Bendrovės įstatų reikalavimais.
4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės	Taip	Bendrovės stebėtojų taryba yra nepriklausoma nuo Bendrovės

¹⁶ Pažymėtina, kad bendrovės gali sugriežtinti minėtą reikalavimą ir nustatyti, kad apie posėdžius prastai lankančią kolegialaus organo narį turi būti informuojami akcininkai (pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu tas narys dalyvavo mažiau nei 2/3 ar 3/4 posėdžių). Tokios aktyvaus dalyvavimo kolegialaus organo posėdžiuose užtikrinimo priemonės yra skatintinos ir bus laikomos tinkamesnio bendrovių valdymo pavyzdžiu.

veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų¹⁷. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais. Naudodamasis minėtų konsultantų ar specialistų paslaugomis informacijai apie atlyginimų nustatymo sistemų rinkos standartus gauti, atlyginimo komitetas turėtų užtikrinti, kad tas konsultantas tuo pačiu metu neteiktų konsultacijų susijusios bendrovės žmogiškųjų išteklių skyriui arba vykdomajam, arba valdymo organų nariams.	Taip Ne	valdymo organų ir priimdama sprendimus, turinčius reikšmės Bendrovės veiklai ir strategijai, veikia savarankiškai, vadovaudamasi teisės aktų reikalavimais, Bendrovės įstatais, Bendrovės patronuojančios bendrovės LE nustatytais veiklos gairėmis ir taisyklėmis bei kitais veiklos parametrais. Bendrovė užtikrina stebėtojų tarybos aprūpinimą jos veiklai reikalingais ištekliais (techniškai prižiūri stebėtojų tarybos posėdžius, suteikia visą reikiamą informaciją ir vykdo kitas funkcijas, numatytas Bendrovės stebėtojų tarybos darbo reglamente). Žr. 4.13 punkto komentarą.
4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus¹⁸. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio	Taip/Ne Taip/Ne	Stebėtojų taryba veikia ir sprendimus priima vadovaudamasi teisės aktų ir Bendrovės įstatų reikalavimais. Bendrovės nuomone, stebėtojų tarybos darbas yra pakankamai efektyvus, subalansuotas ir gerai organizuotas, todėl stebėtojų taryba gali tinkamai atlikti visas funkcijas, priskirtas šiems komitetams. Specialių ar išskirtinių balsavimo teisių nepriklausomiems stebėtojų tarybos nariams nėra suteikiama. Nepriklausomi stebėtojų tarybos nariai visada turi teisę pareikšti savo nuomonę, kuri užfiksuojama posėdžių protokoluose. Bendrovėje Komitetai nesudaryti. Bendrovės nuomone, stebėtojų tarybos darbas pakankamai

¹⁷ Tuo atveju, kai visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas yra valdyba, rekomendacija dėl jos nepriklausomumo nuo bendrovės valdymo organų taikytina tiek, kiek tai susiję su nepriklausomumu nuo bendrovės vadovo.

¹⁸ Lietuvos Respublikos audito įstatymas (Žin., 2008, Nr. 82-3233) nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti Audito komitetą.

kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.		efektyvus ir gerai organizuotas, todėl stebėtojų taryba gali tinkamai atlikti visas funkcijas, priskirtas šiems komitetams. Pagal Lietuvos Respublikos audito įstatymo nuostatas, viešojo intereso įmonė, kuri yra antrinė įmonė ir kurios finansinės ataskaitos yra konsoliduojamosios, gali nesilaikyti Lietuvos Respublikos audito įstatymo reikalavimų sudaryti Audito komitetą, jeigu jos patronuojančioji įmonė tokį sudaro. Kadangi patronuojančioje bendrovėje LE sudarytas Audito komitetas, atskiras Audito komitetas Bendrovėje nėra sudarytas. LE, kaip patronuojančioje bendrovėje, taip pat yra sudaryti Skyrimo ir atlygio bei Rizikų valdymo priežiūros komitetai. LE Skyrimo ir atlygio komitetas, be kitų funkcijų, vertina ir teikia pasiūlymus dėl Bendrovės ilgalaikės atlyginimų politikos, tantjemų politikos, vertina Bendrovės su valdymo organais sudaromų sutarčių sąlygas, kandidatų į Bendrovės organų narius ir vyresniąją vadovybę paieškos bei atrankos procedūras bei kvalifikacijos reikalavimų nustatymus, nuolat vertina Bendrovės valdymo ir priežiūros organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą. LE Rizikų valdymo komitetas stebi kaip vertinamos ir valdomos Bendrovės tikslų pasiekimui aktualios rizikos, vertina vidaus kontrolės procedūrų ir rizikos valdymo priemonių adekvatumą identifikuotoms rizikoms, vertina rizikas ir Bendrovės rizikų valdymo planą, stebi rizikų valdymo proceso vykdymą.
4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau	Taip/Ne	Komitetai Bendrovėje nesudaryti. Žr. 4.7, 4.12, 4.13, 4.14 rekomendacijų komentarus.

galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekia susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.		
4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų. Sprendžiant, ką skirti komiteto pirmininku ir nariais, turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad narystė komitete turi būti atnaujinama ir kad neturi būti pernelyg pasitikima tam tikrais asmenimis.	Taip/Ne	Komitetai Bendrovėje nesudaryti. Žr. 4.7, 4.12, 4.13, 4.14 rekomendacijų komentarus.
4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.	Taip/Ne	Komitetai Bendrovėje nesudaryti. Žr. 4.7, 4.12, 4.13, 4.14 rekomendacijų komentarus.
4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.	Taip/Ne	Komitetai Bendrovėje nesudaryti. Žr. 4.7, 4.12, 4.13, 4.14 rekomendacijų komentarus.

4.12. Skyrimo komitetas. 4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; 4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; 5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. 4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąją vadovybę, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.	Taip/Ne	Skyrimo komitetas Bendrovėje nesudarytas. Žr. 4.7 rekomendacijos komentarą.
4.13. Atlyginimų komitetas. 4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlygį, kurį vykdomieji	Taip/Ne	Atlyginimų komitetas Bendrovėje nesudarytas. Žr. 4.7 rekomendacijos komentarą.

direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių;

3) turėtų užtikrinti, kad individualus atlyginimas vykdomajam direktoriui ir valdymo organo nariui būtų proporcingas kitų bendrovės vykdomųjų direktorių arba valdymo organų narių ir kitų bendrovės darbuotojų atlyginimui;

4) reguliariai peržiūrėti vykdomųjų direktorių ar valdymo organų narių atlyginimų nustatymo politiką (taip pat ir akcijomis pagrįsto atlyginimo politiką) bei jos įgyvendinimą;

5) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;

6) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);

7) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.

4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:

1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;

2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;

3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.

4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.

4.13.4. Atlyginimo komitetas turėtų informuoti akcininkus apie savo funkcijų vykdymą ir tuo tikslu dalyvauti metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.

4.14. Audito komitetas.

4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:

- 1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo kriterijus);
- 2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;
- 3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;
- 4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų ištirti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;
- 5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiama duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;
- 6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.

4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės

Taip/Ne

Žr. 4.7 rekomendacijos komentarą. Pagal Lietuvos Respublikos audito įstatymo nuostatas, viešojo intereso įmonė, kuri yra antrinė įmonė ir kurios finansinės ataskaitos yra konsoliduojamosios, gali nesilaikyti Lietuvos Respublikos audito įstatymo reikalavimų sudaryti Audito komitetą, jeigu jos patronuojančioji įmonė tokį sudaro. Kadangi patronuojančioje bendrovėje „Lietuvos energija“, UAB, sudarytas Audito komitetas, atskiras Audito komitetas Bendrovėje nėra sudarytas.

administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.

4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.

4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.

4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.

4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.

4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.

4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.	Ne	Lietuvos Respublikos teisės aktuose nėra numatytas įpareigojimas atlikti Bendrovės stebėtojų tarybos veiklos vertinimą.
V principas. Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų Bendrovės organų bendradarbiavimą.		
5.1. Bendrovės kolegialiems priežiūros ir valdymo organams (šiam principui sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.	Taip	Pagal Bendrovės įstatus, Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo reglamentus ir esamą praktiką, ši rekomendacija Bendrovėje įgyvendinta.
5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.¹⁹	Taip	Pagal Bendrovės įstatus, Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo reglamentus, Bendrovėje stebėtojų tarybos posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį, o valdybos – ne rečiau kaip kartą per dvi kalendorines savaites. Esant poreikiui valdyba gali nustatyti kitą posėdžių periodiškumą.

¹⁹ Rekomendacijoje įtvirtintas bendrovės kolegialių organų posėdžių periodiškumas taikytinas tais atvejais, kai bendrovėje sudaromi abu papildomi kolegialūs organai – stebėtojų taryba ir valdyba. Kai bendrovėje sudaromas tik vienas papildomas kolegialus organas, jo posėdžių periodiškumas gali būti toks, koks nustatytas stebėtojų tarybai, t.y. bent kartą per metų ketvirtį.

5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarka susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.	Taip	Vadovaujantis Bendrovės įstatais, Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo reglamentais, apie šaukiamus posėdžius kolegialių organų nariai ir į posėdžius kviečiami asmenys informuojami iš anksto, taip pat jiems pateikiama visa reikalinga su posėdžio darbotvarkėje numatytais svarstyti klausimais susijusi medžiaga.
5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.	Taip	Bendrovė laikosi šios rekomendacijos. Stebėtojų tarybos pirmininkas ir valdybos pirmininkas glaudžiai bendradarbiauja sprenddami su Bendrovės valdymu susijusius klausimus. Pagal Bendrovės įstatų 33.3 straipsnį, stebėtojų taryba privalo sudaryti galimybę dalyvauti jos posėdžiuose ir teikti paaiškinimus valdybos nariams, Bendrovės vadovui ir kitiems darbuotojams, sprendžiant su jų veikla susijusius klausimus.
VI principas. Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius ir užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.		
6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	Taip	Bendrovės visą įstatinį kapitalą sudaro 0,29 Eur nominalo paprastosios vardinės akcijos, kurios visiems jų turėtojams suteikia vienodas turtines ir neturtines teises.
6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	Taip	Akcijų suteikiamos teisės nurodomos Bendrovės įstatuose, kurie viešai skelbiami Bendrovės interneto tinklalapyje.
6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio	Ne	Bendrovės sandoriai sudaromi Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme ir Bendrovės įstatuose nustatyta tvarka.

akcininkų susirinkimo pritarimą ²⁰ . Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.		
6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime.	Taip	Bendrovė visuotinį akcininkų susirinkimą šaukia ir kitas susirinkimo procedūras įgyvendina Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatyta tvarka ir akcininkams sudaro lygias galimybes dalyvauti susirinkime.
6.5. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje lietuvių ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	Taip	Bendrovė informaciją apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą, siūlomų sprendimų projektus, kitus su šaukiamu visuotiniu akcininkų susirinkimu susijusius dokumentus, taip pat informaciją apie visuotiniame akcininkų susirinkime priimtus sprendimus akcininkams pateikia teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais, paskelbdama juos viešai ir Bendrovės interneto tinklalapyje. Visa investuotojams skirta informacija ir dokumentai yra skelbiama lietuvių ir anglų kalbomis per NASDAQVilniaus vertybinių popierių biržos informacinę sistemą ir Bendrovės interneto tinklalapyje. Ši informacija, vadovaujantis Bendrovės įstatais ir kitais teisės aktais, taip pat skelbiama Registrų centro elektroniniame informaciniame leidinyje.

²⁰ Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2003, Nr. 123-5574) neapibrėžia visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai sprendimų dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo, įsigijimo ir pan. priėmimo. Tačiau svarbūs, esminiai bendrovės veiklai sandoriai turėtų būti apsvaustomi visuotiniame akcininkų susirinkime ir gauti jo pritarimą. To nedraudžia ir Akcinių bendrovių įstatymas. Tačiau siekiant neapsunkinti bendrovės veiklos ir išvengti nepagrįstai dažno sandorių svarstymo susirinkime, bendrovės gali pačios nusistatyti svarbių sandorių kriterijus, pagal kuriuos būtų atrenkami sandoriai, reikalingi susirinkimo pritarimo. Nustatydamos svarbių sandorių kriterijus, bendrovės gali vadovautis Akcinių bendrovių įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais kriterijais arba nukrypti nuo jų, atsižvelgdamos į savo veiklos specifiką ir siekį užtikrinti nepertraukiamą ir efektyvią bendrovės veiklą.

6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	Taip	Bendrovės akcininkai gali įgyvendinti savo teisę dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime tiek asmeniškai, tiek per atstovą, jeigu asmuo turi tinkamą įgaliojimą arba su juo sudaryta balsavimo teisės perdavimo sutartis teisės aktų nustatyta tvarka. Bendrovė sudaro sąlygas akcininkams balsuoti užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį, kaip numatyta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme.
6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsienyje gyvenantiems akcininkams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.	Ne	Šiuo metu, Bendrovės nuomone, nėra poreikio organizuoti balsavimą telekomunikacijų galiniais įrenginiais, be to, tam reikėtų didelių investicijų. Tačiau, akcininkams pageidaujant ir atsižvelgiant į objektyvias galimybes, Bendrovė sudarytų galimybę akcininkams balsuoti naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais.
VII principas. Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti Bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų ir užtikrinti skaidrų bei efektyvų Bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.		
7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų. Pagal Bendrovės įstatų 22 straipsnį, kiekvienas kandidatas į stebėtojų tarybos narius privalo visuotiniam akcininkų susirinkimui pateikti kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti stebėtojų tarybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas, stebėtojų tarybos narys apie tokias naujas aplinkybes privalo nedelsdamas raštu informuoti Bendrovę ir stebėtojų tarybą. Pagal Bendrovės įstatų 39 straipsnį, kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo stebėtojų tarybai pateikti kandidato interesų deklaraciją, joje nurodydamas visas

		aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir Bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti valdybos nario ir Bendrovės interesų konfliktas, valdybos narys apie tokias naujas aplinkybes privalo nedelsdamas raštu informuoti valdybą ir stebėtojų tarybą. Be to, Bendrovės įstatų 41 straipsnis numato, kad valdybos nariai negali dirbti kito darbo ar eiti kitų pareigų, kurios būtų nesuderinamos su jų veikla valdyboje, įskaitant vadovaujančių pareigų kituose juridiniuose asmenyse ėjimą (išskyrus pareigas ir darbą bendrovėje ir įmonių grupėje), darbą valstybės tarnyboje, statutinėje tarnyboje. Eiti kitas pareigas ar dirbti kitą darbą, išskyrus pareigas Bendrovėje ir kituose juridiniuose asmenyse, kurių dalyviu yra bendrovė, bei vykdyti pedagoginę, kūrybinę ar autorinę veiklą valdybos nariai gali tik gavę išankstinį stebėtojų tarybos sutikimą.
7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų.
7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų.
7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.	Taip	Vadovaujantis įstatymais ir Bendrovės teisės aktais, reglamentuojančiais Bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių veiklą, Bendrovės organų nariai

		privalo vengti situacijos, kai jų asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti Bendrovės interesams ir neturi teisės balsuoti, kai posėdyje sprendžiamas su jo veikla atitinkamame Bendrovės organe susijęs ar jo atsakomybės klausimas.
VIII principas. Bendrovės atlyginimų politika Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos ir direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti Bendrovės atlyginimų politikos ir direktorių atlyginimų viešumą bei skaidrumą.		
8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita), kuri turėtų būti aiški ir lengvai suprantama. Ši atlyginimų ataskaita turėtų būti paskelbta ne tik kaip bendrovės metinio pranešimo dalis, bet turėtų būti skelbiama ir bendrovės interneto tinklalapyje.	Taip / Ne	Bendra informacija apie Bendrovės atlyginimų politiką ir vidutiniai atskirų darbuotojų grupių atlyginimų dydžiai viešai skelbiami Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 25 straipsnio 5 dalimi, Bendrovė viešai skelbia Bendrovės valdymo organų nariams nustatytą darbo užmokestį ir kitas su valdymo organų narių funkcijomis susijusias išmokas.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Ne	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą. Metiniame pranešime nėra pateikiama Bendrovės direktorių atlyginimų politika ateinantiems ir tolesniems metams. Tarpiniuose ir metiniame pranešimuose pateikiama informacija apie Bendrovės organų nariams priskaičiuotas pinigų sumas (atlyginimus, kitas išmokas).
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) paaiškinimas, kuo pasirinkti veiklos rezultatų vertinimo kriterijai naudingi ilgalaikiams bendrovės interesams; 4) metodų, taikomų siekiant nustatyti, ar tenkinami veiklos rezultatų vertinimo kriterijai, paaiškinimas;	Ne	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą. Tarpiniuose ir metiniame pranešimuose pateikiama informacija apie Bendrovės organų nariams priskaičiuotas pinigų sumas (atlyginimus, kitas išmokas, tantjemas, kitas išmokas iš pelno), informacija apie perleistą turtą ir suteiktas garantijas organų nariams, taip pat kita informacija, susijusi su atlygiu organų nariams.

5) pakankamai išsami informacija apie kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimo atidėjimo laikotarpį; 6) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 7) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 8) pakankamai išsami informacija apie išeitinių išmokų politiką; 9) pakankamai išsami informacija apie akcijomis pagrįsto atlyginimo teisių suteikimo laikotarpį, kaip nurodyta 8.13 punkte; 10) pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo, kaip nurodyta 8.15 punkte; 11) pakankamai išsami informacija apie panašių bendrovių grupių, kurių atlyginimo nustatymo politika buvo analizuojama siekiant nustatyti susijusios bendrovės atlyginimų nustatymo politiką, sudėtį. 12) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemos pagrindinių savybių aprašymas; 13) atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos informacijos.		
8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.	Ne	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.
8.5. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.5.1–8.5.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu. 8.5.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija: 1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime; 2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei;	Ne	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.

3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos;

4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms;

5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais;

6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus.

8.5.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:

1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos;

2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;

3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;

4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.

8.5.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:

1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;

2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.

8.5.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.

8.6. Kai atlyginimų nustatymo politikoje numatomos kintamos sudedamosios atlyginimo dalys, bendrovės turėtų nustatyti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies dydžio ribas. Nekintama atlyginimo dalis turėtų būti pakankama, kad bendrovė galėtų nemokėti kintamos sudedamosios atlyginimo dalies tuo atveju, kai veiklos rezultatų vertinimo kriterijai netenkinami.	Taip	Bendrovėje kintamosios atlygio dalies nustatymą ir mokėjimą reglamentuoja AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ darbuotojų kintamosios atlygio dalies nustatymo ir mokėjimo tvarka bei AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ generalinio direktoriaus veiklos rodiklių nustatymo ir kintamos atlygio dalies skaičiavimo bei skyrimo tvarka. AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ darbuotojų kintamosios atlygio dalies nustatymo ir mokėjimo tvarkos 4.5 punkte nustatytas maksimalus kintamos atlygio dalies dydis. AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ generalinio direktoriaus veiklos rodiklių nustatymo ir kintamos atlygio dalies skaičiavimo bei skyrimo tvarkos 4.5.1 papunktis numato, kad generaliniam direktoriui kintamąją atlygio dalį iki 30 proc. metinės pastovios atlygio dalies nustato bendrovės valdyba. Pažymėtina, kad vienodi kintamosios atlygio dalies nustatymo ir mokėjimo principai yra taikomi visoje „Lietuvos energija“, UAB įmonių grupėje.
8.7. Kintamų sudedamųjų atlyginimo dalių skyrimas turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Taip	AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ darbuotojų kintamosios atlygio dalies nustatymo ir mokėjimo tvarkoje numatyta, kad Bendrovės valdyba, atsižvelgdama į Stebėtojų tarybos nuomonę, nustato darbuotojams keliamų bendrųjų (Bendrovės) tikslų matavimo rodiklius ir tvirtina jų įvykdymą. AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ generalinio direktoriaus veiklos rodiklių nustatymo ir kintamos atlygio dalies skaičiavimo bei skyrimo tvarka numato, kad kintamoji atlygio dalis generaliniam direktoriui skiriama už tikslų (rodiklių) pasiekimą. Tikslus (rodiklius) generaliniam direktoriui nustato ir tvirtina bendrovės valdyba, atsižvelgiant į bendrovės stebėtojų tarybos nuomonę.

8.8. Kai yra skiriama kintama sudedamoji atlyginimo dalis, didžiosios šios kintamos sudedamosios atlyginimo dalies mokėjimas turėtų būti atidėtas tam tikram protingumo kriterijus atitinkančiam laikotarpiui. Kintamos sudedamosios atlyginimo dalies, kurios mokėjimas atidedamas, dydis turėtų būti nustatytas pagal santykinę kintamos sudedamosios atlyginimo dalies vertę, lyginat ją su nekintama atlyginimo dalimi.	Taip	AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ darbuotojų kintamosios atlygio dalies nustatymo ir mokėjimo tvarkoje nustatyta, kad apskaičiuota kintamoji atlygio dalis aukščiausio lygmens vadovams išmokama dalimis per 2 (du) mokėjimus: pirmoji kintamosios atlygio dalis, sudaranti 80 proc. visos apskaičiuotos ir paskirtos kintamosios atlygio dalies (už ataskaitinio laikotarpio Nr.1 pasiektus tikslus (rodiklius)), išmokama per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo dėl kintamos atlygio dalies išmokėjimo priėmimo; antroji kintamosios atlygio dalis, sudaranti 20 proc. visos apskaičiuotos kintamos atlygio dalies (už ataskaitinio laikotarpio Nr.1 metu pasiektus tikslus (rodiklius)), siekiant aukščiausio lygmens vadovų lojalumo įmonei ir veiklos rezultatų tęstinumo, atidedama ir išmokama po 1 (vienerių) metų per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo dėl antrosios kintamos atlygio dalies išmokėjimo priėmimo, išmokant kartu su 80 proc. kintamąją atlygio dalimi, priskaičiuota už ataskaitinio laikotarpio Nr.2 metu pasiektus tikslus (rodiklius). AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ generalinio direktoriaus veiklos rodiklių nustatymo ir kintamos atlygio dalies skaičiavimo bei skyrimo tvarkoje nustatyta analogiška kintamos atlygio dalies išmokėjimo generaliniam direktoriui tvarka.
8.9. Į susitarimus su vykdomaisiais direktoriais arba valdymo organų nariais turėtų būti įtraukta nuostata, leidžianti bendrovei susigrąžinti kintamą sudedamąją atlyginimo dalį, kuri buvo išmokėta remiantis duomenimis, kurie vėliau pasirodė akivaizdžiai neteisingi.	Neaktualu	
8.10. Išaitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų nekintamos atlyginimo dalies arba jos ekvivalento suma.	Taip	Išaitinės išmokos apskaičiuojamos ir mokamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 140 straipsnio nuostatomis.

8.11. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei darbo sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.	Taip	Žr. 8.10 rekomendacijos komentarą.
8.12. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.	Ne	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.
8.13. Tuo atveju, kai atlyginimas yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo.	Neaktualu	
8.14. Akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, neturėtų būti naudojamas mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Teisės į akcijas suteikimas ir teisė pasinaudoti akcijų pasirinkimo sandoriais arba kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais, turėtų priklausyti nuo iš anksto nustatytų ir išmatuojamų veiklos rezultatų vertinimo kriterijų.	Neaktualu	
8.15. Po teisių suteikimo direktoriai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu. Akcijų, kurias reikia išlaikyti, skaičius turi būti nustatytas, pavyzdžiui, dviguba bendro metinio atlyginimo (nekintamoji plus kintamoji dalis) vertė.	Neaktualu	
8.16. Į direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių atlyginimą neturėtų būti įtraukiami akcijų pasirinkimo sandoriai.	Taip	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.
8.17. Akcininkai, visų pirma instituciniai akcininkai, turėtų būti skatinami dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose ir balsuoti direktorių atlyginimų nustatymo klausimais.	Neaktualu	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.
8.18. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Neaktualu	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.

8.19. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.	Neaktualu	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.
8.20. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais: 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.	Neaktualu	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.
8.21. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.	Neaktualu	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.
8.22. 8.19 ir 8.20 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti schemoje, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.	Neaktualu	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.

8.23. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.19 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemos taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.	Neaktualu	Žr. 8.1 rekomendacijos komentarą.
IX principas. Interesų turėtojų vaidmuo Bendrovės valdyme Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymų, ir skatinti aktyvų Bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant Bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.		
9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.	Taip	Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.
9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų. Pavyzdžiui, su Bendrovės darbuotojų atstovais vykdomos konsultacijos, derybos, pasitarimai dėl Bendrovėje vykdomų veiklos optimizavimo procesų. Pagal su Bendrovės darbuotojų atstovais pasirašytą Bendrovės kolektyvinę sutartį, Bendrovė informuoja profesinių sąjungų atstovus apie Bendrovėje numatomas permainas, Bendrovės finansinę padėtį ir kt. Interesų turėtojai gali dalyvauti Bendrovės valdyme tiek, kiek tai numato įstatymai.

9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų.
X principas. Informacijos atskleidimas Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius Bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir Bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.		
10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie: 1. bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2. bendrovės tikslus; 3. asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; 4. bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5. galimus numatyti esminius rizikos veiksniai; 6. bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7. pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8. bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu.	Taip	Bendrovės tarpiniuose ir metiniame pranešimuose skelbiama informacija apie akcininkus, kurie nuosavybės teise turi daugiau kaip 5 proc. emitento įstatinio kapitalo. Bendrovės metiniame pranešime atskleidžiama informacija apie priežiūros ir valdymo organų narius ir vadovą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 25 straipsnio 5 dalimi, Bendrovė viešai skelbia Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams nustatytą darbo užmokestį ir kitas su valdymo organų narių funkcijomis susijusias išmokas. Rekomendacijos 4 ir 6 punktuose nurodyta informacija skelbiama tiek, kiek yra privaloma pagal galiojančius teisės aktus ir metinių finansinių ataskaitų parengimui keliamus reikalavimus. Bendrovė informaciją, nurodytą šioje rekomendacijoje (išskyrus 4 ir 6 punktus), atskleidžia keliais būdais: 1) informaciją skelbia įstatymų nustatyta tvarka kaip esminius įvykius (pvz., naujų priežiūros ir valdymo organų narių išrinkimas, Bendrovės finansiniai rezultatai); 2) informaciją skelbia Bendrovės interneto tinklalapyje (pvz., Bendrovės veiklos tikslai); 3) informaciją skelbia metiniame pranešime (pvz., Bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariai, galimi numatyti esminiai rizikos veiksniai).
10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	Taip	Bendrovė pateikia informaciją apie visos įmonių grupės (t. y. Bendrovės ir jos dukterinių bendrovių) konsoliduotus rezultatus.

		Informaciją, susijusią su Bendrovės patrunuojančia įmone „Lietuvos energija“, UAB, skelbia pati patrunuojanti įmonė.
10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu.	Taip	10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodyta informacija pateikiama Bendrovės metiniame pranešime ir Bendrovės interneto tinklalapyje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 25 straipsnio 5 dalimi, Bendrovė viešai skelbia Bendrovės valdymo organų nariams nustatytą darbo užmokestį ir kitas su valdymo organų narių funkcijomis susijusias išmokas.
10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.	Taip	10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodyta informacija skelbiama tiek, kiek tai privaloma pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus. Informacija apie Bendrovės ir interesų turėtojų santykius skelbiama pranešimuose spaudai ir Bendrovės interneto tinklalapyje.
10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimtys atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.	Taip	Bendrovė informaciją per NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržos naudojamą informacijos atskleidimo sistemą pateikia lietuvių ir anglų kalbomis vienu metu. Bendrovė laikosi rekomendacijos ir pranešimus apie esminius įvykius skelbia prieš arba po NASDAQ Vilniaus vertybinių popierių biržos prekybos sesijos, išskyrus teisės aktuose numatytus atvejus. Informacijos, galinčios turėti įtakos jos išleistų vertybinių popierių kainai, Bendrovė neatskleidžia komentaruose, interviu ar kitais būdais tol, kol tokia informacija viešai paskelbiama per biržos informacijos sistemą.

10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų, o teisės aktų nustatytais atvejais neatlygintą priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.	Taip	Be 10.5 rekomendacijos komentare nurodyto informacijos atskleidimo būdo, Bendrovė naudoja įvairiomis priemonėmis (VĮ Registrų centro leidžiamu elektroniniu informaciniu leidiniu viešiams pranešimams skelbti, naujienų agentūromis, viešai prieinamu Bendrovės interneto tinklalapiu), siekdama užtikrinti, kad skleidžiama informacija pasiektų kuo daugiau suinteresuotų asmenų. Bendrovės interneto tinklalapyje informacija skelbiama lietuvių ir anglų kalbomis.
10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, finansinių ataskaitų rinkinį bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.	Taip	Bendrovė savo interneto tinklalapyje skelbia visą šioje rekomendacijoje nurodytą informaciją.
XI principas. Bendrovės audito įmonės parinkimas Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.		
11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Taip	Bendrovėje atliekamas Bendrovės metinės finansinės atskaitomybės auditas. Audito įmonė taip pat patikrina metinio pranešimo atitikimą audituotai finansinei atskaitomybei.
11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.	Ne	Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka atrinkus audito įmonę, ją visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo Bendrovės valdyba.
11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	Taip	Bendrovė laikosi šių rekomendacijų.